

Gorenjski Glas

PETEK, 4. DECEMBRA 2015

LETO LXVIII, št. 97, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V Cerkljah danes odpirajo dom za starejše

V Domu Taber v Šmartnem pri Cerkljah, ki ga bo danes popoldne svečano odprl predsednik republike Borut Pahor, je prostora za 150 stanovalcev.

ANA ŠUBIC

Cerklje – Čeprav so v Domu Taber že konec septembra začeli sprejemati prve stanovalce, pa bodo eno največjih investicij v zgodovini Občine Cerklje uradno odprli šele danes ob 15. uri, ko bodo v Šmartnem pri Cerkljah gostili tudi predsednika republike Boruta Pahorja.

Na 3,7 hektarja velikem območju med Šmartnim in Poženikom je sprva želel graditi Gradbinec Gip, ki je tam pred približno desetimi leti resno zastavil zelo obširen projekt Vas brez ovir z domom za starejše,

varovanimi stanovanji, rehabilitacijskim centrom in stanovanjskimi hišami, ki bi imela približno 450 prebivalcev in zaposlenih. Projekt je Gradbinec Gip, ki je šel leta 2012 v stečaj, pripeljal do pridobitve gradbenega dovoljenja. Tedaj so projekt v skrčeni različici najprej želeli nadaljevati v sodelovanju s podjetjem Deos, a se je to kasneje umaknilo, tako da je zemljišče skupaj z gradbenim dovoljenjem nazadnje kupila Občina Cerklje, ki je koncesijo za dom pridobila že leta 2008.

Maja 2013 so položili temeljni kamen za nov Dom

Taber, investitor gradnje pa je bil Socialno varstveni zavod Taber v 100-odstotni lasti občine. Zgradili in opremili so ga v dobrih dveh letih, v njem pa je prostora za 150 stanovalcev, med drugim sta urejena tudi varovana oddelka za 33 oskrbovancev. V domu bo zaposlitev našlo vsaj 72 ljudi. Po besedah župana Franca Čebulja je celoten projekt skupaj z zemljišči, infrastrukturo in opremo stal 14,6 milijona evrov, od tega gradnja doma z opremo 11,6 milijona evrov. Občini je uspelo pridobiti 5,7 milijona evrov sofinanciranja EU in države.

V Domu Taber so od konca septembra sprejeli že 102 stanovalca, polno zaseden pa bo predvidoma do konca januarja. / Foto: Gorazd Kavčič

Nova neprofitna stanovanja

Na Selu je Občina Žirovnica zgradila nov, sodoben večstanovanjski objekt s petimi neprofitnimi stanovanji.

URŠA PETERNEL

Selo pri Žirovnici – Člani šestčlanske družine Tavčar so v ponedeljek popoldne iz rok žirovniškega župana Leopolda Pogačarja dobili ključke povsem novega, 75 kvadratnih metrov velikega stanovanja na Selu pri Žirovnici. S tem so simbolično predali namenu novi večstanovanjski objekt, v katerem bo nov dom z neprofitno najemnino dobilo pet žirovniških družin. Člani družine Tavčar, ki je s štirimi majhnimi otroki ena največjih v občini, niso mogli skriti

navdušenja nad novim stanovanjem, ki je skoraj še enkrat večje od tistega, v katerem so živeli doslej. In ne le to, nova neprofitna stanovanja, ki so jih zgradili na mestu stare podrtije, imenovane Osvaldov hlev, so sodobna, svetla in prijetna, za neprofitno gradnjo pa so celo nadstandardna. Eno stanovanje je trisobno, eno dvoinsobno, dve sta dvosobni, eno pa je garsonjera. Vsa že imajo najemnike, ki so jih izbrali na razpisu za oddajo neprofitnih stanovanj v najem.

▶ 4. stran

Prilogi: **zgornjesav'c**
deželne novice

JELOVICA

TRETIJINO OKEN PODARIMO

Limited
BROSTAR BARRIE LTD

1/3

jelovica-okna.si

JELOVICA OKNA D.O.O. - KERRIEVA CESTA 58, ŠKOFJA LOKA

121.
GLASOVA PREJA

Klepet z Ljerko

Slovenska gledališka igralka Ljerka Belak je oktobra letos prejela petdeseti Borštnikov prstan. Večkrat nagrajena igralka prizna, da je gledališče njena strast. Odkar je upokojena, vodi kontaktne radijske oddaje, še vedno pa je dejavna v gledališki produkciji.

Z Ljerko Belak bo pogovor o njenem delu in življenju vodila prav tako upokojena dramska igralka in književna prevajalka, Radovljičanka Alenka Bole Vrabec.

Preja bo v četrtek, 10. decembra, ob 18. uri v rojstni hiši Ignacija Borštnika v Cerkljah, Trg Davorina Jenka 12.

Pokrovitelj večera je družina Novak, ki je podedovala hišo Ignacija Borštnika in jo vzdržuje.

Zaradi dokaj majhnega prostora, v katerem bo potekal dogodek, vas vljudno prosimo, da svojo udeležbo potrdite po tel. št.: 04/201 42 00 vsak dan od 7. do 15. ure ali po e-pošti na dina.kavcic@g-glas.si.

Vstop je prost, prijazno povabljeni!

AKTUALNO

Gorenjci kadijo še več

Cigarete še vedno kadi slaba četrtnina odraslih prebivalcev Slovenije, v gorenjski zdravstveni regiji delež kadilcev v zadnjih letih celo narašča. Kadi 21,6 odstotka prebivalcev Gorenjske, starih med 25 in 74 let. Po prvi cigareti posegajo vse mlajši.

2

KRONIKA

Terjajo devet milijonov

Na kranjskem okrožnem sodišču so včeraj začeli obravnavati gospodarski spor, v katerem celjsko podjetje Ercel-Inženiring od Občine Kranjska Gora zahteva odškodnino v višini 9,3 milijona evrov, kar je več od njenega enoletnega proračuna.

12

GG+

Svod je spet kot pred sto leti

Polna kapela obiskovalcev na odprtju razstave o prvi fazi restavriranja stenskih poslikav na Loškem gradu je bila lep dokaz, kako pomembna je bila odločitev Loškega muzeja, da ponovno odkrije bogate stenske poslikave.

17

GG+

Grozil je, da me bo ubil

Vsaka peta ženska v Sloveniji trpi zaradi nasilja. Med tistimi, ki so po dolgih letih poiskale pomoč, je tudi Špela, trenutno prebivalka Varne hiše Gorenjske, ki se je odločila, da naredi konec neznosnemu nasilju.

20

VREME

Delno jasno bo z občasno zmerno oblačnostjo. Zjutraj in deloma dopoldne bo po nižinah megla ali nizka oblačnost.

-1/10 °C

jutri: delno jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Vložki in tamponi Lunay

V podjetju Emma iz Lesc vseskozi iščejo nove izzive. Pred nekaj leti so naročnikom Gorenjskega glasa v Kotičku podarili sveče, nato solarne in ekološke sveče, lani vas je pritegnila njihova kolekcija božičnih in velikonočnih darilnih vrečk. Letos pa leto zaključujejo z novo blagovno znamko Lunay, ki predstavlja izdelke za ženske. Vodilna misel je, da je lepo biti ženska, saj vsako menstruacijo ali obdobje po končanih menstrualnih ciklih vsaka ženska dojema na samosvoji način. Vsem pa naj bi bilo skupno, da naj bi v tem še zlasti občutljivem obdobju za vzdrževanje higiene uporabljale čim bolj naravne proizvode. Posebej za ženske so ustvarili vložke (ščitnike, dnevne, nočne in najbolj nežne) ter tampone za tri različne tipe menstruacij. Vsi izdelki so narejeni iz 100-odstotnega bombaža, so zdravi prijazni ter varni: brez dišav, brez plastike v stiku s kožo, klora in ne dražijo kože. Trem naročnicam Gorenjskega glasa podarjamo naslednje komplete:

1. dnevni in nočni vložki s krilci Lunay
2. ščitniki perila in tamponi normal Lunay
3. nežni vložki Retro ter tamponi super Lunay

Če želite sodelovati v zrebanju, odgovorite na vprašanje: Kako lahko še drugače rečemo menstruaciji? Odgovore s svojimi podatki pošljite do petka, 11. decembra, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj ali na: koticek@g-glas.si.

Nagrajenci

Nagradna križanka iz GG št. 93 (20. 11.) z geslom Veseli čas obdarovanj nagraduje Mileno Zaplotnik iz Nakla, Tanjo Elikan iz Kranja in Mojco Vreček iz Šenčurja. Čestitke!

Darilo
iz zrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme GORAZD TUFEKČIČ iz Kranjske Gore.

Praznični nakupi

»Zadolževanje za praznične nakupe ni priporočljivo, a marsikdo izbere prav to možnost,« ugotavljajo v Zvezi potrošnikov Slovenije, kjer potrošnikom svetujejo, naj bo znesek zadolževanja čim manjši.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Spet se približujejo božično-novoletni prazniki, s tem pa tudi čas, ko bodo imeli potrošniki več izdatkov kot običajno. Tisti, ki so jih načrtovali vnaprej in so v ta namen tudi že privarčevali dovolj denarja, bodo imeli manj dela in finančnih pregulavnic kot tisti, ki se nameravajo za novoletne nakupe zadolžiti. »Za vse, ki že imate privarčevan denar in se boste odpravili po novoletnih nakupih v običajne trgovine, je najugodnejša debetna kartica, še bolje pa gotovina, saj boste imeli boljši pregled nad porabo denarja. Tisti, ki želite nakupovati na spletu, boste potrebovali eno od kartic, ki omogočajo spletno nakupovanje. Izbirate lahko med kartico z odloženim

plačilom in predplačniško kartico – zadnja je cenejša, za njeno pridobitev tudi ni potrebna redna zaposlitev, vendar jo ponuja le nekaj bank,« svetujejo v Zvezi potrošnikov Slovenije, kjer opozarjajo tudi na previdnost pri zadolževanju za praznične nakupe, saj novoletna darila niso nekaj takojšnjega, da bi jih odplačevali vse leto. »Če že imate kartico z odloženim plačilom, ki omogoča plačilo na obroke, je to dokaj ugodna izbira. Podobno velja za tiste, ki imajo odobren limit, a ta ni izkoriščen. Če limita nimate, je bolje, da se odločite za manjši gotovinski kredit, ki prinaša manj stroškov kot izredni limit. Posojilna kartica je zaradi nepreglednosti in dokaj visokih stroškov najmanj ugodna rešitev.«

Gorenjci kadijo še več

V podporo prihajajočim spremembam zakonodaje na področju zmanjševanja uporabe tobačnih izdelkov je Nacionalni inštitut za javno zdravje v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje organiziral regionalno srečanje z naslovom Slovenija brez tobaka – kdaj?

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Na srečanju, ki je potekalo v torek na kranjskem Območnem združenju Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) so želeli širšo javnost seznaniti z obsegom in posledicami rabe tobaka v Sloveniji in na Gorenjskem, predstaviti potrebne ključne ukrepe in spodbuditi podporo za spremembo zakonodaje na tem področju. Še vedno kadi slaba četrtina odraslih prebivalcev Slovenije, v gorenjski zdravstveni regiji delež kadičev v zadnjih letih celo narašča. Kadi 21,6 odstotka prebivalcev Gorenjske, starih med 25 in 74 let. »Delež kadičev je najvišji pri moških, starih med 35 in 44 let, pri tistih s poklicno in srednjo šolo, iz čisto spodnjega in delavskega družbenega sloja in med tistimi, ki opravljajo težko fizično delo. Razliko na Gorenjskem pa predvsem delajo ženske, kajti je več kadičev kot v slovenskem povprečju. Tudi vse mlajši posegajo po prvi cigareti, meja se pomika proti petnajstemu letu,« je povzela ena od predavateljic, Tjaša Pibernik iz NIJZ, Območna enota Kranj. Eden od programov NIJZ je Proste roke – čista pljuča, ki je program opuščanja kajenja za mladostnike, stare od 15 do 19 let. Sicer pa Gorenjska spada med s pasivnim kajenjem manj obremenjene

Predavateljice (z leve): Nataša Blažko z Ministrstva za zdravje, z NIJZ pa Tadeja Hočevar, Helena Koprivnikar in Tjaša Pibernik / Foto: Tina Dokl

zdravstvene regije, je dodala Darja Zupan z NIJZ, Območna enota Kranj.

Kajenje tobaka škoduje tako rekoč vsakemu organu v človeškem telesu. Povezano je z razvojem številnih vrst raka, bolezni dihal, bolezni srca in ožilja ... V Sloveniji vsak dan zaradi bolezni, ki jih pripisujemo kajenju tobaka, umre deset oseb, četrtina od teh že pred 60. letom starosti. Stroški zdravljenja bolezni, zmanjšanja produktivnosti in prezgodnje umrljivosti zaradi kajenja predstavljajo okoli pet odstotkov slovenskega bruto domačega proizvoda,

kar je znatno več, kot država pridobi iz tobačnih trošarin. »Med konkretnimi ukrepi za zmanjšano rabo tobačnih izdelkov je npr. predlog prepovedi dodajanja različnih okusov, arom cigaret, predlog prepovedi oglaševanja tobačnih izdelkov ... « je navedla Tjaša Pibernik, ki se sicer strinja, da bodo predlagane spremembe trd oreh zaradi izredne moči tobačne industrije, pa vendar, kot je še dodala: »Lani je bila uvedena evropska direktiva na področju zmanjševanja rabe tobaka in evropske članice imamo do maja 2016 čas, da te

ukrepe prenesemo v nacionalne zakonodaje in tukaj vidimo priložnost, da bi uvedli še dodatne in strožje ukrepe, še širše torej, kot jih narekuje sama direktiva.«

Tisti, ki kadijo in želijo kajenje opustiti, lahko pomoč poiščejo v vseh zdravstvenih domovih na Gorenjskem, kjer delujejo zdravstvenovzgojni centri in znotraj njih program Da, opuščam kajenje. Za pomoč je na voljo tudi svetovalni telefon, kjer so na telefonski številki 080 27 77 strokovno usposobljeni svetovalci dosegljivi vsak delavnik med 17. in 20. uro.

Pred božičem na referendum

Volivci bodo na referendumu 20. decembra odgovarjali na referendumsko vprašanje: Ali ste za to, da se uveljavi zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki ga je sprejel državni zbor na seji dne 3. marca 2015?

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Marca je državni zbor sprejel novelo zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, s katero je zakonska zveza določena kot življenjska skupnost dveh oseb ne glede na spol. Nasprotniki zakonodaje, ki izenačuje istospolne partnerske zveze z zvezo moškega in ženske, združeni v koalicijo Za otroke gre, so zbrali podpise za referendum, s katerim bi spremembe razveljavili. Potem ko so dlje časa trajale polemike o tem, ali je referendum sploh dopusten v primeru, ko gre za človekove

pravice, je o tem razsojalo ustavno sodišče in na koncu je referendum dopustilo. Za dan izvedbe referenduma je tako določena nedelja, 20. decembra.

V kampanji pred referendumom o noveli zakona o zakonski zvezi tokrat sodeluje rekordno število organizatorjev, saj se jih je na državno volilno komisijo prijavilo kar 39. Med njimi so vse parlamentarne in sedem zunajparlamentarnih strank, ostali organizatorji so društva, združenja, gibanja, zavodi, organizacije, posamezniki in tudi pobudniki referenduma koalicija Za otroke gre.

O družinskem zakoniku so volivke in volivci enkrat že glasovali, in sicer pomladi leta 2012, ko je bila udeležba nekaj več kot 30-odstotna, družinski zakonik pa je padel, ker je zanj glasovalo 45, proti pa dobrih 55 odstotkov volivcev. Vmes se je spremenila ustava, kjer je sedaj zapisano, da mora za to, da bi bil zakon na referendumu zavržen, proti njemu glasovati večina vseh udeležencev referenduma in najmanj petina vseh volivcev. To je okoli okrog 350 tisoč volivcev, proti družinskemu zakoniku leta 2012 pa je glasovalo okoli 280 tisoč volivk in volivcev.

Na strokovni ekskurziji

Kranj – Ob sodelovanju Mestne občine Kranj, OpenLaba in Društva učiteljev tehničnega pouka so v okviru projekta TIP MOK pripravili strokovno ekskurzijo za učitelje in profesorje kranjskih osnovnih šol in gimnazij. Skupina dvajsetih učiteljev in profesorjev si je ogledala center Kontrole zračnega prometa Slovenije, sledil pa je tudi ogled simulatorja letenja. Pri ogledu Nadzornega centra DARS-a so spoznali problematiko in tehnologije za zagotavljanje nemotene in varnega cestnega prometa.

Delna zapora ceste

Kamnik – Občina Kamnik obvešča, da je od torka, 1. decembra, do četrta, 17. decembra, na državni cesti Duplica–Kamnik (kamniška obvoznica) delna zapora cestišča na odcepu za Volčji Potok zaradi gradnje montažnega krožnega križišča.

Brez vodje gradnje ne bo šlo

Na okoljskem ministrstvu zatrjujejo, da z novim gradbenim zakonom ne ukinjajo gradnje v lastni režiji, ampak bo ta možna celo za večji obseg objektov kot sedaj, želijo dvigniti kakovost gradenj.

SIMON ŠUBIČ

Kranj – Ministrstvo za okolje in prostor je pripravilo predloge zakona o urejanju prostora, gradbenege zakona ter zakona o pooblaščenih arhitektih in inženirjih, ki so v javni razpravi do 20. januarja. Zakonski paket prinaša več novosti na področju gradnje in urejanja prostora, med njimi so za širšo javnost zanimive predvsem nove določbe glede gradnje v lastni režiji in legalizacije nedovoljenih objektov.

V predlaganem gradbenem zakonu je med drugim predvideno, da mora investitor pri gradnji objektov najeti vodjo gradnje (po sedanjih ureditvah nadzornika). Določilo velja tudi za gradnjo v lastni režiji, pri čemer v primeru gradnje enostavnega objekta, kot je po navedbah okoljskega ministrstva npr. tudi enostanovanjska hiša v velikosti 250 kvadratnih metrov, ni zahtevana strokovna usposobljenost izvajalca gradnje. Po sedanjih ureditvah lahko samograditelji gradijo, ko pridobijo strokovne in v gradbenem dovoljenju uradno potrjene projektantske načrte, nadzor pa lahko izvaja tudi zidar s posebnim strokovnim izpitom pri pristojni poklicni zbornici in vsaj desetletnimi delovnimi izkušnjami. Po novem pa bo moral samograditelj vodjo gradnje izbrati le med pooblaščenimi arhitekti in inženirji, saj želijo po navedbah ministrstva s tem okrepiti

V predlaganem gradbenem zakonu je predvideno, da bo moral tudi samograditelj najeti vodjo gradnje. / Foto: Gorazd Kavčič

gradbeni nadzor in dvigniti kakovost gradenj.

Novosti so tudi pri uporabi novem dovoljenju, ki ga bo treba po novem obvezno pridobiti samo za zahtevne objekte, pri enostavni gradnji pa ga bodo lahko nadomestile izjave projektanta, vodje gradnje in izvajalca del (oz. samograditelja) in na njihovo lastno odgovornost, da izvedeni objekt izpolnjuje vse predpisane zahteve in da je evidentiran. »Namen gradbenega zakona vsekakor ni prepoved gradnje v lastni režiji, saj je ta v Sloveniji in tudi v drugih evropskih državah pogosta praksa, ki investitorju omogoči, da objekt zgradi z bistveno nižjimi stroški. Ureditev samograditeljstva se ne ukinja, gradnja v lastni režiji se omogoča za celo večji obseg objektov, kot to omogoča sedaj veljavna zakonodaja,«

navajajo na ministrstvu in poudarjajo, da je cilj nove gradbene zakonodaje okrepitev gradbenega nadzora in dvig kakovosti gradenj.

Z željo po odpravi administrativnih ovir osnutek gradbenega zakona uvaja tudi skrajšan postopek izdaje gradbenega dovoljenja. Pogoji zanj je predložitev soglasij vseh oseb, ki imajo status stranke (npr. lastniki sosednjih zemljišč in lastnik zemljišča, če investitor ni lastnik), in vseh predpisanih soglasij. V tem primeru bo pristojni upravni organ vloženi projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja potrdil s klavzulo »dovoljeno« na samem projektu. Skrajšani postopek ni možen pri posegih v prostor, za katere je predpisana presoja vplivov na okolje.

Novi zakon prav tako prinaša spremembe pravil za

legalizacijo neproblematičnih nedovoljenih gradenj. Pri objektih, starih 20 ali več let, se tako ob dokazani starosti objekta predvideva možnost izdaje pogojnega dovoljenja za obstoj takšnega objekta, ki bi preprečil uvedbo inšpekcijskega postopka. Za nekatere posebne primere nezakonitih objektov, pri katerih je zaradi posebnih okoliščin (socialne, gospodarske in podobne) interes za začasno ohranitev objekta večji od interesa za odstranitev, pa je pod določenimi pogoji predlagana možnost pridobitve začasnega dovoljenja, kar bi omogočilo njegovim uporabnikom ustrezen čas za pridobitev nadomestnega objekta (bivališča ali kraja za opravljanje dejavnosti) ali za odpravo razlogov, ki onemogočajo legalizacijo.

V svetovalnicah sto šestdeset občanov

Brezplačne psihoterapevtske svetovalnice so občani, zlasti ženske, »zasuli« z obiskom.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Od maja letos na zgornjem Gorenjskem poteka projekt Anima Sana, ki je namenjen krepitevi duševnega zdravja. Na polovici trajanja vodja projekta Urška Železnikar z Razvojnega agencije Zgornje Gorenjske ugotavlja, da je zanimanje tako občanov kot strokovnih delavcev presežilo vsa pričakovanja. Presenetil jih je predvsem obisk brezplačnih psihoterapevtskih svetovalnic, ki delujejo na Jesenicah, v Radovljici in v Kranjski Gori. V pol leta so opravili več kot šeststo svetovanj, udeležilo pa se jih je kar 160 posameznikov, med njimi velika večina žensk. »V enem letu smo načrtovali okrog štiristo svetovanj, dejansko pa smo jih že v šestih mesecih opravili preko šeststo. Trenutno v treh delujočih svetovalnicah svetovalci tedensko opravijo od šestnajst do dvajset svetovanj,« je povedala Urška

Železnikar. Dober je tudi obisk brezplačnih delavnic, ki so namenjene predvsem ranljivim skupinam. Tako se je prejšnji teden zaključila delavnica o obvladovanju stresa na delovnem mestu, ki se je je udeležilo kar 33 ljudi. Del programov pa je namenjen tudi strokovnim delavcem in po besedah Urške Železnikar je tudi njihov odziv nad pričakovanji. »Tako je na primer ponovitev programa za socialne delavce, ki jo bomo izvedli v januarju 2016, že v tem trenutku polno zasedena.« Projekt Anima Sana se bo prihodnje leto konec aprila uradno zaključil, a organizatorji upajo, da bodo vsaj del aktivnosti lahko nadaljevali. Pokazalo se je namreč, da so brezplačni programi za krepitev duševnega zdravja še kako potrebni. Projekt je financiran iz Programa Norveškega finančnega mehanizma 2009–2014, sofinancirajo pa ga tudi občine zgornje Gorenjske.

Včeraj lučke, jutri Miklavž

Kranj – Na dan občinskega praznika, 3. decembra, so včeraj popoldne v Kranju prižgali luči. Z njimi so poskrbeli, da bo decembra v mestu še posebno slovesno. Do konca meseca se namreč obeta vrsta prireditev. Tako bo že jutri ob 17. uri sprevid sv. Miklavža, uro prej pa se bo v starem Kranju začela Kr Miklavževa Kuhna. Božično-novoletni sejem bo potekal med 14. in 30. decembrom.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urška Peternel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubič, Simon Šubič, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog. / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vključeno DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Spremembe pokojninskega zakona

Vlada predlaga državnemu zboru, da po skrajšanem postopku spremeni zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Najpomembnejše spremembe zadevajo ureditev dvojnega statusa zavarovancev in poklicnega zavarovanja.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po predlaganem zakonu prejemanje 20 odstotkov predčasne oz. starostne pokojnine ne bo več omejeno na dopolnitev starosti 65 let, kot to določa sedanj zakon, ampak bodo izplačilo lahko zahtevali tudi starejši od 65 let. Zakon uvaža tudi možnost, da zavarovanec ali upokojenec po izpolnitvi pogojev za upokojitev ostane v zavarovanju tudi dve ali samo tri ure dnevno oz. 10 ali 15 ur tedensko, in ne najmanj štiri ure, kot to velja po sedanjem zakonu.

Spremembe zakona zadevajo tudi upokojence, ki opravljajo dejavnost. Tisti, ki so že po starem zakonu uveljavljali izjem iz zavarovanja in svojega statusa še niso bili dolžni uskladiti z novo zakonodajo, bodo lahko ohranili dejavnost, če se bodo za najmanj dve uri na dan vključili v zavarovanje. To pomeni, da potlej ne bi več prejeli polne pokojnine, ampak sorazmerno nižjo.

Predlagani zakon spremeni tudi ureditev poklicnega zavarovanja, to je zavarovanja za delavce, ki opravljajo težko in zdravju škodljivo

delo in delo, ki ga po določenih starosti ne morejo več uspešno opravljati. Tako naj bi omogočili poklicno upokojitev tudi tistim zavarovancem, ki izpolnjujejo vse pogoje za upokojitev, razen pogoja o zadostnosti sredstev. V tem primeru naj bi jim pokojnino sofinancirali iz solidarnostnih rezerv. Najnižjo poklicno pokojnino naj bi zvišali na višino starostne pokojnine, ki bi jo zavarovanec prejel v obveznem zavarovanju za 40 let pokojninske dobe, in jo povišali še za prispevek za zdravstveno zavarovanje.

Najvišja poklicna pokojnina doslej ni bila omejena, po novem naj bi jo omejili na višino starostne pokojnine, odmerjene od najvišje pokojninske osnove, in jo povečali še za prispevek za zdravstveno zavarovanje. Poostri naj bi nadzor nad plačevanjem prispevkov za poklicno zavarovanje, o novih delovnih mestih poklicnega zavarovanja in glede sprememb škodljivih vplivov na obstoječih delovnih mestih, za katera velja poklicno zavarovanje, pa naj bi po novem odločali dve komisiji.

Prvo branje proračuna

Bohinjski občinski svet je v prvem branju sprejel predlog proračuna za leto 2016.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Svetniki občinskega sveta Občine Bohinj so v prvem branju s predlogi in dopolnitvami sprejeli predlog proračuna za leto 2016. Proračun je na prihodkovni strani »težak« 8,26 milijona evrov, na odhodkovni pa 8,84 milijona evrov, od tega bo 2,68 milijona evrov namenjenih investicijam. Med glavnimi investicijami prihodnjega leta so ureditev novega mostu na kolesarski poti na Rju in ureditev prometa, nadaljevanje izgradnje kolesarske poti, številne investicije v komunalno infrastrukturo, načrtujejo pa tudi novo otroško igrišče pri podružnični šoli v Srednji vasi. Med odhodki je planirana tudi morebitna investicija v smučišče Koblja, o katerem

pa svetniki kljub enotni podpori še niso rekli zadnje besede. Temu, kaj se bo zgodilo s smučiščem Koblja, so sicer posvetili posebno točko, v kateri so razpravljali o upravičenosti investicije v oživitve Koble na podlagi ocenjene upravičenosti. Konkretnih zaključkov niso sprejeli, so se pa dogovorili, da občina do januarja seje sveta pripravi poslovni načrt, na podlagi katerega se bodo odločili. Med svetniki sicer vlada enotna podpora oživitvi smučišča, tudi če bi bil potreben vložek dvakrat višji od predvidenega. Kot so poudarili, se zavedajo predvsem posrednih učinkov smučišča na bohinjski turizem, vseeno pa bi radi, da bi bil projekt postavljen na trdnih temeljih, saj ne želijo ponovitve zgodbe smučišča na Starem vrhu.

Ureditev igrišča in trga

Predstavili bodo idejno zasnovo za ureditev igrišča in trga pri upravni enoti.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – V torek, 8. decembra, bodo ob 18. uri v Sokolskem domu predstavili idejno zasnovo projekta ureditve območja pri upravni enoti. Že leta 2012 je občina razpisala urbanistično-arhitekturni in krajinsko arhitekturni natečaj za ureditev odprtih javnih površin starega mestnega jedra Škofje Loke ter ureditev obrežja obeh Sor. Na osnovi prvonagrajene natečajne rešitve arhitekturnega biroja Ravnikar Potokar so v letu 2014 že izvedli celovito obnovo Cankarjevega trga in Blaževe ulice, sedaj pa se pripravljajo na ureditev in izvedbo projekta otroškega

igrišča in trga pred upravno enoto.

Tudi tega je pripravil isti arhitekturni biro. V sklopu celovite ureditve nekdanjega vrta za poslopijem upravne enote in obstoječega parkirišča pred njo je nastal projekt ureditve osrednjega mestnega otroškega igrišča, katerega zasnova se naslanja na znano škofješko legendo o škofu in zamorcu. Nov značaj bo s preureditvijo dobil tudi trg pred upravno enoto in bo namenjen različnim prireditvam. V torek bodo idejno zasnovo spoznali lastniki sosednjih zemljišč, prebivalci starega mestnega središča in vsi drugi, ki jih zanima prihodnja mestna ureditev.

Kresnička išče nove prostore

Hišo v Lescah so prodali na dražbi, zato bo moral CSD Radovljica za krizni center za otroke in mladostnike poiskati nove prostore. »Naredili bomo vse, da krizni center ostane na Gorenjskem,« zatrjuje direktorica CSD Radovljica Urška Repar Justin.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Center za socialno delo Radovljica intenzivno išče nove prostore za krizni center Kresnička, kamor zadnje desetletje in pol nameščajo otroke in mladostnike, ki iz različnih razlogov ne morejo živeti v svojih družinah. Pred časom so namreč hišo v Lescah, ki jo ima radovljiški center za socialno delo v najemu, prodali na dražbi; novi lastnik pričakuje, da bo krizni center prostore zapustil do maja prihodnje leto. »Mrzlično iščemo nove prostore. Lokacija in razporeditev sedanjega centra sta tako rekoč idealni; v središču manjšega kraja z možnostjo dostopa do transporta, šole, zdravstvenih storitev ...« je povedala

direktorica CSD Radovljica Urška Repar Justin. »Programi v Kresnički so dobro zastavljeni, bilo bi škoda, da se to ne bi nadaljevalo. V prostorih kriznega centra imamo tudi dnevni center za druženje, kamor radi prihajajo otroci, ki so v obravnavi v CSD pa tudi drugi. Zanimanja zanje je vedno več kot imamo prostora. Pripravljamo delavnice za osnovnošolce, preventivni program o pravicah otrok za sedmošolce, ki se na ta na način spoznajo s Kresničko ... Izjemno je tudi zanimanje za program Neverjetna leta, v katerem izvajamo trening starševstva.«

Krizni center Kresnička je bil leta 2004 ustanovljen na pobudo vseh petih gorenjskih centrov za socialno

Urška Repar, direktorica CSD Radovljica

delo, danes pa velja za enega najboljših v državi, poudarjajo v radovljiškem Centru za socialno delo. Namenjen je otrokom in mladostnikom do 18. leta, včasih pa v njem začasno namestitev

najdejo tudi mlajše že polnoletne osebe. Osnovna dejavnost centra je strokovna pomoč mladim, ki se iz različnih razlogov znajdejo v hudi psihosocialni stiski in ne morejo bivati v domačem okolju. V centru jim nudijo varno namestitev s takojšnjo strokovno pomočjo.

Otroci naj bi v centru bivali do 21 dni, številni pa v njem ostanejo tudi dlje, dokler se strokovne službe skupaj s starši ne odločijo, kako naprej, je pojasnila direktorica radovljiškega centra za socialno delo, v okviru katerega Kresnička deluje. Nekateri otroci se lahko vrnejo v družino, nekateri gredo v rejniško družino, nekateri pa v različne zavode.

V centru imajo hkrati prostora za od šest do osem otrok, trenutno v njem bivajo štirje otroci. Letno jih sprejmejo okoli štirideset; gre večinoma za otroke, ki se v domačem okolju soočajo z neurejenimi razmerami ter s fizičnim, psihičnim in spolnim nasiljem, prihajajo pa z vse Gorenjske, številni tudi od drugod.

Najpogosteje centri za socialno delo v Kresničko namestijo mlade, stare med 15 in 18 let, včasih pa zavetje centru najdejo tudi mlajše polnoletne osebe, ki v kriznih trenutkih ne najdejo drugega zavetja, zato v Kresnički razmišljajo, da bi bilo dobro tudi zanje urediti bivalno enoto po vzoru kriznega centra za mlade.

Kresnička se bo iz stavbe na obrobju Lesc morala seliti drugam. / Foto: Primož Pičulin

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglas@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 47

www.gorenjskiglas.si

Nova neprofitna stanovanja

1. stran

Kot je povedala vodja projekta gradnje z Občine Žirovnica Marija Lužnik, se stanovanja ogrevajo s plinom in dvema toplotnima črpalkama, na strehi stavbe pa so sončne celice za ogrevanje sanitarne vode. Objekt je dobro toplotno izoliran, sodobno prezračevan, v vseh prostorih, razen kopalnicah, je položen parket. Vseh pet stanovanj ima tudi svoje kleti. Po besedah župana Leopold Pogačarja se je pokazalo, da je potreba po neprofitnih stanovanjih v občini še več, saj je bilo prijav na razpis več, kot je bilo na voljo prostih stanovanj. Zato bodo na Občini Žirovnica poskrbeli za novelacijo

stanovanjskega programa in v prihodnjih letih skušali zagotoviti še več tovrstnih stanovanj za občanke in občane. Projekt gradnje

večstanovanjskega objekta na Selu je Občino Žirovnica stal 535 tisoč evrov, izvajalec del pa je bilo podjetje Kovinar Gradnje ST.

Novi večstanovanjski objekt na Selu bo postal dom za pet žirovniških družin.

Hausmart!

vrhunska okna, vrata, senčila, protivlomna in alu vhodna vrata

OKNA VRATA-SENČILA

Enkratna ponudba!

-40%

MODRA ŠTEVILKA

080 87 74

Izkoristite popust in izberite super okna za najboljšo ceno. Popust velja na dan 16.12. 2015

Sveti Duh 139, 4220 Škofja Loka, E: info@hausmart.si
www.hausmart.si

Pesmi domačega kraja tudi za bodoče rodove

Manca Perko je z raziskavo Pevska kultura Tržičanov odstrla pomen in razvoj ljudskih pesmi, ki opevajo življenje ljudi in izvirajo iz domačega kraja, s ciljem, da se bodo te pesmi prepevale tudi v prihodnje.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Po raziskavi Plesna kultura Tržičanov je sledila še raziskava in predstavitev Pevska kultura Tržičanov, ki jo je raziskala članica Kulturnega društva Folklorne skupine Karavanke in študentka zgodovine in rusistike Manca Perko. »Ljudsko pesem moramo spoštovati kot izročilo prednikov in kot kulturno vrednoto, ki ima svojo ceno,« je dejala Manca, in še, da moraš ljudsko pesem doživeti, da jo lahko vzljubiš. Obiskovalci predstavitve, ki je bila prejšnji petek v dvorani na Balosu v Tržiču, so slovenske ljudske pesmi doživeli v izvedbi otroške in odrasle skupine pevcev ljudskih pesmi, ki delujeta pri Folklorni skupini Karavanke.

Samopredavanje je razkriilo in obudilo marsikaj zanimivega, saj je pesem v preteklosti vsakodnevno spremljala človeka. Ohranjenih je na primer veliko tržiških poskočnic. Veliko zaslug, da se je ljudska pesem ohranila do danes, imajo zbiralci, kot je Karel Štrekelj, eden

Sodelujoči na pevskem večeru z Manco Perko v sredini / Foto: Luka Rener

najpomembnejših zapisovalcev, ki je zbral kar 13 tisoč pesmi, od tega devet tisoč slovenskih. Manca Perko je v raziskavo vključila starejše občane Tržiča, ki so bili pripravljene z mislimi seči v preteklost, se spomniti prijetnih in neprijetnih trenutkov in zapeti pesmi, ki so jih peli ob najrazličnejših

priložnostih. »Take, ta udarce smo peli, cerkvenih nismo smeli. Še kasneje, ko smo delali pri Peku, so nam grozili z odpovedjo, če bomo ta cerkvene peli. Pa saj so mi bile take ta udarne všeč,« so spomnili Vike Gosar. V Sebenjah pa so nastopali kakšne dramske igre, večkrat tudi peto igro M arička sedi na

kamenu, ki se jo danes spominjajo le še redki starejši.

Mlada avtorica je raziskala tudi, kako se je pesem v Tržiču razvijala, kakšne so značilnosti ljudskega petja in v čem se razlikujejo od sodobnih pesmi. Veliko zaslug, da se slovenska ljudska pesem ohranja, ima Folklorna skupina Karavanke.

Prelistajmo Tržič v novem katalogu

Občina Tržič je na podlagi celostne grafične podobe tržiškega turizma s sloganom Tržič. Razkošje poti. Izberila svojo. vzpostavila turistični spletni portal in izdala katalog.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Z vzpostavitvijo osrednjega turističnega spletnega portala www.visit-trzic.com in izdajo image kataloga sta občinske svetnike na nedavni seji seznanila vodja občinskega Urada za družbene dejavnosti Vid Meglič in oblikovalka, arhitektka Eva Remškar. Zgodbo tržiškega turizma, na kateri so intenzivneje delali od marca 2013, lahko povzamemo v štirih stebrih – prva dva, razvoj turistične infrastrukture in izdelava celostne grafične podobe, se uresničitujeta s projektom Gorenjske plaže, novozgrajenim domom na Zelenici, vzpostavitev Rožnovenske poti na podeželju ... Pa z Dovžanovo sotesko, ki poleg razgledne poti in številnih dogodkov v Razstavno-izobraževalnem središču

Dolina skriva še veliko razvojnega potenciala. Turistom in obiskovalcem Tržiča je od lanske pomladi na voljo tudi prvi turistični vodnik z zemljevidom Po Tržiču in okolici, zdaj pa je občina dobila še celostno grafično podobo – od enotnega logotipa do uporabnih informacij in namigov za čudovite planinske izlete, ki služijo promociji in trženju turizma ter večji prepoznavnosti prostora, ki ga pokriva pod sloganom: Tržič. Razkošje poti. Izberila svojo. Za promocijo so si izposodili tudi vrhunskega športnika Žana Koširja in z njim pripravili več oblik promocijskega gradiva pod imenom Sejalec uspehov. V nadaljevanju bodo gradili še na tretjem in četrtem stebri, to je na oblikovanju turističnih produktov in povezovanju deležnikov na področju turizma.

Deset let knjižnice v Komendi

Komenda – V krajevni knjižnici Komenda, ki sodi pod okrilje Knjižnice Franceta Balantiča Kamnik, bodo danes ob 17. uri praznovali desetletnico delovanja. V kulturnem programu bodo nastopili otroci iz Vrtca Mehurčki ter mažoretke iz Twirling in mažoretnega kluba Komenda, za smeh bo poskrbel Boštjan Gorenc - Pižama. Ob jubileju bodo v knjižnici odprli tudi Igroteko, s katero bodo uvedli izposojno igrac.

Rekordna turistična sezona

V radovljiski občini je bilo število gostov do konca oktobra za sedemnajst odstotkov višje kot lani, nočitev pa je bilo za šestnajst odstotkov več.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Rezultati poletne sezone so bili tudi v Radovljici odlični, je bila na nedavnem srečanju s turističnimi delavci radovljiske občine zadovoljna direktorica Turizma Radovljica Nataša Mikelj. Občino Radovljica je namreč letos do konca oktobra obiskalo skupaj več kot 57 tisoč gostov, večina tujih, kar je skoraj 17 odstotkov več kot lani in 8 odstotkov več kot v vsem, doslej rekordnem letu 2012. Ustvarili so več kot 145 nočitev (lani 123.916), od je bilo tega 93 odstotkov tujih gostov.

»Ocenjujemo, da je razlog za odlično sezono predvsem lepo vreme, saj v kampih ustvarimo več kot 60 odstotkov vseh nočitev. Seveda je tudi trenutna politična situacija v Grčiji, Turčiji in drugih državah pripomogla k temu, da je bila poletna

sezona v Sloveniji odlična,« rezultate pojasnjuje Nataša Mikelj. »Boljši rezultati so seveda tudi posledica organiziranega načina promocije na tujih trgih, ki jih izvaja Turizem Radovljica v povezavi z gospodarstvom in Slovensko turistično organizacijo. K prepoznavnosti destinacije pa pripomorejo tudi odmevne prireditve, kot so Festival Avsenik, Festival čokolade, Mednarodni festival keramike in Festival stare glasbe ter številni članki in objave tujih novinarjev, ki nas obiščejo.«

Zanimivo je, pravi Mikljeva, da se je obisk turističnega avtobusa Hop-on hop-off v primerjavi z lanskim letom povečal za več kot 80 odstotkov. Skupno se je v 18 obratovalnih dneh z avtobusom peljalo 507 ljudi. »Tako kot prejšnja leta sta bili tudi letos dve relaciji, in sicer Kropa in Kamna

Gorica ob torkih ter Brezje in Begunje ob četrtkih. Oba dneva so bila ob različnih urah na voljo brezplačna vodenja po Radovljici, Begunjah, Mošnjah, Kropi in Brezjah.«

Kot pravi Mikljeva, si bodo v prihodnje prizadevali za še boljšo strateško promocijo destinacije v povezavi z Julijskimi Alpami in Triglavskim narodnim parkom. »Gre za neformalno združenje, ki se že vrsto let uspešno promovira v tujini in pokriva zavarovano območje MAB Unesco, ki vključuje širše območje Triglavskega narodnega parka.« Sicer pa poudarja, da se promocija turizma v zadnjih letih seli na internet, zato bodo v prihodnje njihove aktivnosti še bolj usmerjene k digitalnemu trženju, postopno se bodo lotili tudi prenove sicer odlično delujoče spletne strani.

Presenetite s QL adventnimi darili

1.-24. december

vsak teden povrnemo 700 eur nakupov

VELIKA ADVENTNA NAGRADNA IGRA

Sodelujte v nagradni igri in povrnili vam bomo znesek nakupa!

Račun katerekoli trgovine ali lokala iz Qlandie oddajte v adventno hišico v avli centra in sodelujte v nagradnem žrebanju. V obdobju treh žrebalnih sklopov bomo v vsakem od nakupovalnih centrov izžrebali kupcem povrnili vrednost nakupa do 40 EUR v darilnih bonih Qlandia, do vrednosti 700 EUR. Nakup ni pogoj za sodelovanje. V nagradni igri lahko sodelujete tudi tako, da na spletni strani www.qlandia.si/selfi oddate svoj QI selfi, slikan pred adventno hišico v katerikoli Qlandii.

Nova Gorica • Kranj • Kamnik • Maribor • Ptuj • Novo mesto • Krško

www.qlandia.si

Petdeset let pobratenja

Župan Mestne občine Kranj Boštjan Trilar si je na povabilo častnega konzula Vojislava Kovača ogledal tudi konzularno predstavništvo v Kranju. / Foto: MO Kranj

VILMA STANOVNIK

Kranj – Prejšnji teden je kranjski župan Boštjan Trilar sprejel veleposlanika Črne gore Miomirja Mugošo in častnega konzula Črne gore v Sloveniji Vojislava Kovača. Pogovori so potekali o diplomatskem ter protokolarnem sodelovanju Mestne občine Kranj s pobratenim mestom v Črni gori, Hercegovim. V letošnjem letu namreč mesti praznujeta petdeset let pobratenja, v čast visokega jubileja pa bo Mestna občina Kranj organizirala tudi svečano akademijo. Mesti si prizadevata za še boljše sodelovanje, zato bodo v prihodnjem letu stekli številni projekti. Veleposlanik je pohvalil tudi izredno organizirano črnogorsko diasporo v Kranju. V Kranju se lahko pohvalijo tudi z najbolj

dejavnim in organiziranim črnogorskim društvom v Sloveniji. Društvo Izvor iz Kranja podpirata tako tamkajšnje ministrstvo za diasporo kot tudi slovensko ministrstvo za kulturo, ki jim je v lanskem letu podelilo tudi status društva v javnem interesu.

Tako veleposlanik Miomir Mugoša kot tudi župan Mestne občine Kranj Boštjan Trilar sta se strinjala, da bi morali mesti bolj sodelovati tudi na gospodarskem področju.

Župan Boštjan Trilar si je na povabilo častnega konzula Vojislava Kovača ogledal tudi konzularno predstavništvo v Kranju, ki pokriva vse dele Slovenije, razen Ljubljane. Ta mesec bodo na konzulatu gostili več kot sedemdeset črnogorskih študentov, ki izobraževanje nadaljujejo v Sloveniji.

Zapora ceste zaradi asfaltiranja krožišča

Škofja Loka – V soboto in nedeljo, 5. in 6. decembra, bo zaradi končnega asfaltiranja novega krožnega križišča v industrijsko cono Trata popolnoma zaprta državna cesta Škofja Loka–Jeprca na cestnem odseku med Godešičem in odcepom za Lipico. Zapora se začne jutri ob 5. uri zjutraj in se konča v nedeljo ob 18. uri. Obvoz za vsa vozila bo ta čas urejen na relaciji Jeprca–Labore–Dorfarje–Škofja Loka.

Prešerni poklon nagrajencem

Na predvečer občinskega praznika je župan Boštjan Trilar izročil nagrade zaslužnim Kranjčanom, naziv častnega občana pa je prejel prof. dr. Peter Vencelj.

VILMA STANOVNIK

Brdo pri Kranju – Datum rojstva našega največjega pesnika, dr. Franceta Prešerna, je tudi dan, ko praznuje Mestna občina Kranj. Po tradiciji so tudi letos na predvečer pripravili slavnostno akademijo, v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju pa so bili največje pozornosti deležni letošnji nagrajenci.

»Nagrajenci so tisti, po katerih se lahko vsi zgledujemo, na vas smo upravičeno zelo ponosni. Prav vsak izmed vas je na svojem področju dosegel nekaj izrednega. S svojim trdim delom, s svojim zanosom ste izstopili iz povprečja in dokazali, da ste pripravljeni in zmožni vedno narediti korak več kot drugi. Iskrene čestitke in lepa hvala, da ste pripravljene investirati svoj čas, energijo, znanje in povežave v dobrobit in za dobrobit

Častni občan prof. dr. Peter Vencelj z županom Boštjanom Trilarjem / Foto: Primož Pičulin

Kranjčank in Kranjčanov,« je poudaril župan Boštjan Trilar, ki je naštel tudi pridobitve občine v zadnjem letu ter nato po vrsti segel v roke vsem letošnjim prejemnikom nagrad in priznanj.

Veliko Prešernovo plaketo je prejel Boštjan Gunčar,

velike plakete pa so si zaslužili AURIS – Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih za Gorenjsko, Galerija Prešernovih nagrajencev za likovno umetnost Kranj in Jože Šenk. Listine o priznanju so prejeli Tone Kristan, Zvone Korenčan, Kegljaški

klub Triglav Kranj in Jože Bizovičar, nagrado Mestne občine Kranj za leto 2015 pa Klub OpenLab, društvo za razvoj inovativnih idej.

Še posebno glasen aplavz polne dvorane Grandis si je zaslužil nov častni občan Kranja, prof. dr. Peter Vencelj, ki je zveneči naziv dobil za prevzemanje in uspešno izvajanje odgovornih nalog tako na državni kot lokalni ravni, na političnem in civilno družbenem področju.

»V starem Kranju živim petdeset let. Mesto sem vzljubil, zato v njem vztrajam ter delam. Očitno pa moja ljubezen do Kranja ni bila prezrta, ampak se mi je vrnila v obliki naziva častnega občana,« je ob prireditvi poudaril Peter Vencelj, ki je tako kot drugi zbrani z veseljem prisluhnil tudi glasbenemu nastopu Kranjčana, basista Petra Martinčiča, ki ga je spremljala pianistka Jelena Boljubaš.

Letošnji dobitniki nagrad in priznanj Mestne občine Kranj na slovesnosti ob občinskem prazniku na Brdu pri Kranju

Sporna parkirišča na Planini

Krajani Gogalove ulice na Planini v Kranju nimajo kje parkirati, zato je občina začela urejati parkirišča na zelenici, kar pa vsem ni všeč.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »Pišemo vam, ker ne vemo, na koga naj se še obrnemo, saj odziva oziroma rešitve problema s strani odgovornih ni. Smo stanovalci Gogalove ulice v Kranju (Planina), kamor dnevno hodijo mestni redarji in nam pišejo kazni, ker parkiramo na pločniku ob bloku. Tako prakso parkiranja prakticiramo že 45 let,« so pred kratkim poslali pismo prebivalci dela Planine

in spomnili na dejstvo, da bi tam že davno morala stati garaža, za katero so plačevali tisti, ki so kupili stanovanja pred Jazbinškovim zankom.

Na kranjski občini so pjasnili, da redarji zgolj opravljajo svoje delo, pri čemer posebno pozornost namenjajo prostim prehodom za potrebe intervencijskih služb ter parkiranju na invalidskih parkirnih mestih.

»Razumemo stisko s parkirnimi mesti, vendar to še

ni razlog, da se lahko parkira v nasprotju z veljavno zakonodajo in prometno signalizacijo, saj se tem ogroža tudi druge udeležence v prometu,« pravijo na občini in dodajajo, da bodo konca letošnjega leta za ublažitev stiske s parkiranjem na Gogalovi ulici uredili dodatnih 19 parkirnih mest. Deloma bo to na uvozu do parkirišča z razširitvijo uvoza, deloma pa na zelenici ob uvozu do parkirišča z vzhodne strani. Ob vozišču

proti vzhodu na mestu sedanje zelenice bo zgrajena parkirna niša, kjer bo začrtanih 13 parkirnih mest. Na zahodnem delu uvoza pa bo urejenih šest parkirnih mest za zaporedno parkiranje.

Gradnja, ki se je že začela, pa vsem ni po volji, zato so se v začetku tedna že oglašili sosedje, ki pravijo, da je to nezakonit poseg v njihovo funkcionalno zemljišče, čeprav je zemlja v lasti občine.

Pišskoti, piškotki in drugačno pecivo
Avtorska knjževka iz Tivolske Džane

Knjigi je poleg 60 receptov za vse okuse (piškoti, nadevani piškoti, pecivo), dodanih še 30 receptov za tiste, ki imate raje presno in vegansko pecivo. V tem bogatem izboru lahko vsak najde nekaj zase – tako tisti, ki radi naredite na hitro nekaj enostavnega in dobrega, kot tisti, ki radi pripravljate malo bolj zahtevne piškote in peciva ter ste pripravljeni za to nameniti malo več časa.

Vsak recept spremlja lična fotografija. Cena knjige je

12⁵⁰ EUR

*poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju ali jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure. Naročila sprejemamo tudi po e-pošti: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Z lepo besedo in nasmehom do srca

V Osnovni šoli Simona Jenka Kranj – podružnica Center so pretekli petek pripravili kulturni dan, v okviru katerega so učence učili strpnosti in jim pokazali, kako je, če se znajdeš v primežu vrstniškega nasilja.

MATEJA RANT

Kranj – Kulturni dan so namreč pripravili v okviru projekta Sistemski pristop k medvrstniškemu nasilju v vzgojnoizobraževalnih zavodih, ki je financiran iz programa Norveškega finančnega mehanizma. Ob tej priložnosti so jih obiskali partnerji v projektu iz Norveške in učenci III. Osnovne šole Čakovec, s katero sodelujejo pri projektu. Na šoli so gostili še mlade iz Centra za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje (CIRIUS) Kamnik, ki so se pomešali med učence ter dan preživeli v sodelovanju in učenju drug od drugega.

Namen projekta je po besedah pomočnice ravnateljice in vodje projekta Ingrid Klemenčič prispevati k celovitejšemu spoprijemanju s pojavom nasilja v šolah prek aktivnega partnerstva

Osrednji dogodek kulturnega dneva v Osnovni šoli Simona Jenka je bilo odprtje fotografske razstave Aleksandra Zarića iz CIRIUSA. / Foto: Tina Dokl

v lokalni skupnosti. »Razvijamo in preizkušamo inovativen model za prepoznavanje, obravnavanje in

preprečevanje vrstniškega nasilja v šoli. Poudarek je na znanju o čustvih za celostno krepitev nenasilne šolske

skupnosti.« Nosilec projekta je Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, partnerji pa poleg

Osnovne šole Simona Jenka še Vzgojni zavod Kranj, Dnevni center za mlade in družine Škrlovec, Društvo za nenasilno komunikacijo, The European Wergeland Centre Oslo in Mestna občina Kranj.

Kulturni dan, ki so ga pripravili v okviru omenjenega projekta, so poimenovali Lepa beseda in prijazen nasmeh najdeta pot do vsakega srca. Sedmošolci so že za domače branje prebrali knjigo s tematiko vrstniškega nasilja Solze so za luzerje, v petek pa jih je obiskala pisateljica Neli Kodrič Filipič in se z njimi pogovarjala o knjigi. Učenci so risali na majice svoj »osebni ščit« – znak oziroma opomnik, na katerega bodo pomislili, da se bodo počutili varno. V številnih delavnicah so skupaj s taborniki pletli zapeljivost prijateljstva, pisali opomnike proti

nasilju, pripravljali kanapeje z lepimi mislimi, izdelovali dražgoške srčke, igrali šah, izdelovali gozd čustev iz žice, pisali na temo prijateljstva, prevajali izvirno otroško literaturo, risali grafite, se pogovarjali z mladimi iz CIRIUSA in tako spoznavali življenje gibalno oviranih vrstnikov ter še mnogo drugega. »Vsak je lahko zase našel področje ali aktivnost, kjer se počuti dobro, je uspešen in to lahko tudi izrazi,« je poudarila Ingrid Klemenčič. Osrednji dogodek kulturnega dneva je bilo odprtje fotografske razstave Aleksandra Zarića iz CIRIUSA, ki kljub gibalni oviranosti živi polno življenje. Del svojega sveta je predstavil na fotografijah, saj ga povsod spremlja fotoaparati, ki ga je dobil za devetnajsti rojstni dan.

Ravnatelj Rudolf Planinšek je ob tej priložnosti poudaril, da je ponosen, da njihova šola lahko sodeluje pri tem projektu. »Ljudje, ki tu delajo, so lahko drugim vzor na marsikaterem področju.« Čestitala jim je tudi Daša Meglič iz kranjske občine. »Treba je biti strpen in prijazen; tudi lepa dejanja naj najdejo lepo mesto, ne le besede,« jim je zaželela.

Razkrite maske rasizma

Protifašistična fronta brez meja in Časopis za kritiko znanosti, domišljijo in novo antropologijo sta v Stolpu Škrlovec pripravila okroglo mizo o rasizmu.

Razrezani svet: sodelujoči na okrogli mizi o problematiki rasizma / Foto: Matic Zorman

SAMO LESJAK

Kranj – Na okrogli mizi so sodelujoči razpravljali o vzrokih in posledicah množičnega preseljevanja, neosnovanosti množičnih nestrpnosti, obenem pa so predstavili tematsko številko ČKZ z naslovom Rasizem: Razrezani svet. Sodelujoči Nina Kozinc, Adin Crnković, Zarja Protner, Uroš Prah in Miha Blažič - N'Toko so v pogovoru s povezovalcem Klemenom Ploštajnerjem in obiskovalci osvetlili problematiko sodobnega rasizma, o katerem je razlogov za razpravo v današnjih časih vedno več. Vzponu rasizma namreč upravičeno pritrjujejo ženske, moški, otroci in najstniki, ki zaradi vojnih razmer, podnebnih

sprememb, ekonomskih ali osebnih razlogov prihajajo v Evropo. Tukaj jih domala na vsakem koraku čaka rasizem političnih strank, skupin in povprečnih prebivalcev, ki se je iz obskurnosti prestavil v središče političnega odločanja in javnega diskurza. Sodelujoči so izpostavili, da sta namreč tako levi kot desni politični pol, zlita v evropski center, ponotranjila rasiistično sintagmo kot agendo svojih politik, namesto da bi se od nje distancirala. V tem času so okrepile članstvo in vidnost v javnosti tudi paramilitaristične, skrajne skupine na vseh koncih Evrope, ki vedno bolj odprto malikujejo fašizem in nacizem pod krinko sklicevanja na patriotizem, s čimer v javnem

življenju žanjejo odobravanje in podporo. Njihove tarče so raznovrstne marginalizirane skupine, migranti, muslimani, Romi, LGBT-osebe ... Na vseh področjih tako doživljamo ponovno legitimizacijo in z njo preporod rasizma, ob tem ko nas politične elite cinično prepričujejo, da le-tega ni več.

Okrogla miza je tako skušala razkriti maske rasizma, opozoriti na njegovo živost in vseprisotnost in z argumentiranimi odgovori na najpogostejše vzroke za nestrpnost preokvirirati mnoga izkrivljena poročanja – tudi osrednjih, objektivnih – medijev in razbliniti strahove ter izrazito negativne predsodke javnosti do aktualne medijske topike: beguncev.

Nakupovanje v Celovcu

KÄRNTEN
Klagenfurt am Wörthersee

od 49 €
na osebo

- 1 ali 2 nočitvi z zajtrkom
- Vrednostni bon v znesku 10 € za nakupovanje
- Kuponi za posebne ugodnosti, ki veljajo v več kot 100 trgovinah v celovski peš coni
- Vrečka „Klagenfurt Goody-Bag“

Ponudba velja do 20. 12. 2015

www.visitklagenfurt.at

Asfaltirali tri cestne odseke

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Pred prihodom zime so v občini Škofja Loka asfaltirali tri odseke občinskih cest.

Na odseku občinske javne ceste od domačije Kozjek do kamnoloma na zgornjem delu doline Hrastrnice so asfaltirali 650 metrov, vrednost investicije znaša 45 tisoč evrov. Precej denarja za gradbeno dela je prispeval prebivalec Boštjan Bernik od Sv. Barbare 8. Asfaltirali so tudi odsek Puštal–Hrastrnica, kar je veljalo 40 tisoč evrov, dolžina asfaltiranega odseka je okoli 400 metrov. Oba cestna odseka je občina uredila na predlog KS Škofja Loka – mesto, in sicer sklopu

namenskih sredstev, ki jih namenja delovanju krajevnih skupnosti. V KS Zminec pa so namenu predali na novo asfaltirani odsek občinske javne ceste na Sv. Petra hribu, tako imenovani odcep Zgornji Arhar. Gre za okoli 550 metrov ceste, vrednost investicije je znašala 25 tisoč evrov, kolikor je stala asfaltna prevleka, strošek gradbenih del je poravnal prebivalec Miloš Arhar s Sv. Petra hriba 11, ki je tudi največji uporabnik te ceste, za kar se mu na občini lepo zahvaljujejo. Cestni odsek je Občina Škofja Loka asfaltirala na predlog KS Zminec, prav tako v sklopu namenskih sredstev za delovanje krajevnih skupnosti.

V Termah Snovik že zdaj varčni z vodo

JASNA PALADIN

Snovik – Vlada RS je uredbo o koncesiji za rabo termalne vode sredi novembra sprejela tudi za Terme Snovik, kjer prizadevanja države sicer pozdravljajo, a opozarjajo na veliko povišanje stroškov.

»Da država spodbuja racionalnejšo rabo termalne vode, je zelo pravilno, saj moramo imeti pri sedanjem delovanju v mislih svoje zanamce. Mi na tem področju nimamo rezerv, ker se že sedaj obnašamo tako, kot se pričakuje s to uredbo. Ocenjujemo pa, da bi država morala na tem področju

postopati etapno, da se ne bi pojavili stroški z večkratnikom,« nam je povedal prokurist Term Snovik Ivan Hribar in pripomnil, da so v njihovih termah že od samega začetka usmerjeni k energetski učinkovitosti in okolju sprejemljivemu načinu delovanja. Z vodo so varčni že sedaj; letno jo za bazene in za pitje porabijo približno 35 tisoč kubičnih metrov, koncesnina za to pa bi znašala med 15 in 20 tisoč evri. »Za nas pomeni, da bodo stroški vsaj nekajkrat večji od sedanjih in bo to vplivalo na težje poslovanje,« še pravijo v Termah Snovik.

Združujejo občinski upravi

Zaradi racionalizacije stroškov naj bi občini Jezerško in Preddvor združili nekaj nalog občinske uprave. Občinski svetniki na Jezerškem se s tem strinjajo, tudi v Preddvoru nimajo pomislekov.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezerško – Zamisel o združenju funkcij občinskih uprav dveh sosednjih občin ni nova, o njej so razmišljali že v prejšnjem mandatu, tokrat pa so občinski svetniki na Jezerškem v roke dobili že osnutek odloka o tem. Občini Jezerško in Preddvor sta bili na začetku lokalne samouprave sicer ena sama, občina Preddvor namreč, nato se je Jezerško »odcepilo« in je od leta 1999 samostojna občina. Jezerjani, ki so sicer ponosni na svojo samostojnost, pridobljeno v drugem koraku nastajanja novih občin, pa nimajo pomislekov, da bi sodelovali z nekdanjo skupno občino in celo združevali nekatere naloge. Slednjič takšno povezovanje spodbuja tudi država, ki v takih primerih sofinancira polovico stroškov

skupnih občinskih uprav. V Sloveniji sedaj deluje 48 skupnih občinskih uprav, v katere je vključenih 195 občin. Res gre v največ primerih za medobčinske inšpektorate in redarstva, v takšno je že nekaj časa vključena tudi Občina Jezerško, nekatere občine pa združujejo tudi finančne naloge, področja urejanja prostora in podobno.

»Obiskali smo občino Kostel in Osilnica, ki imata več skupnih nalog občinskih uprav. Po njihovem vzorcu bi tudi občini Jezerško in Preddvor lahko združili naloge na področju računovodstva in knjigovodstva. S tem ne izgubljammo neodvisnosti, gre za racionalizacijo stroškov in večje povezovanje s sosednjo občino,« je na seji dejal župan Jurij Rebolj. Proračun občina sicer pripravlja sama, računovodske posle pa jim je vodilo

podjetje v Ljubljani. Račun je visok, poleg tega pa ravno sedaj iz občinske uprave odhaja uradnica, ki se je ukvarjala s financami. S skupno upravo z Občino Preddvor na tem področju bi denar ostal v lokalnem okolju, se obenem zdi pomembno jezerškemu županu.

Novosti jim 1. januarja 2016 še ne bo uspelo uveljaviti, med letom pa zagotovo. Medtem se bodo dogovorili tudi o ključu delitve nalog in stroškov. Bi lahko na enak način uredili še kako drugo področje, je zanimalo svetnika Iztoka Tonejca. Taka področja so okolje in prostor ter družbene dejavnosti, slednjič je obema občinama skupni zavod Osnovna šola Matije Valjavca. Primož Muri se strinja z vzpostavitvijo skupnih nalog obeh uprav ne glede na to, ali država to nagraduje ali

ne. Spomnil je tudi na dobro prakso sosednje Avstrije, kjer se občine povezujejo tudi pri trženju turizma, priložnost za kaj takega je nemara tudi v primeru Jezerškega in Preddvora. Vprašanje racionalizacije pa je nujno sprožilo tudi misel, da bi bilo manj zaposlovanja v občinskih upravah. Župan Rebolj pravi, da si majhne občine tako ali tako ne morejo privoščiti sodelavcev, ki bi se ukvarjali z enim samim področjem, pač pa potrebujejo »multifunkcijske« osebe, ki znajo več različnih stvari. Na očitke o širjenju občinske uprave pa pravi, da so tudi naloge občin vse obsežnejše, prav tako je visok standard pričakovanja občanov. Temu pritrjuje tudi Peter Sušnik, češ racionalizacija da, a ne za vsako ceno, da nima prav nasprotnih učinkov.

Andrejev sejem dobro obiskan

ANA ŠUBIC

Železniki – Na zadnjo novembrsko soboto je na trgu pred cerkvijo sv. Antona v Železnikih potekal tradicionalni, že 21. Andrejev sejem, ki ga pripravlja Turistično društvo Železniki. Tudi tokrat je bila ponudba na stojnicah zelo raznovrstna: od usnjenih izdelkov, mil, kozmetike, zimskih pokrival, dražgoških kruhkov in domačih dobrot do čipke dežele Kranjske in klekljanega nakita ... Ker je bila zadnja nedelja tudi prva adventna, so

Foto: Andrej Tarfilja

za obiskovalce pripravili brezplačno delavnico izdelovanja adventnih venčkov. Številni obiskovalci so lahko prisluhnili tudi domačemu harmonikarskemu orkestru, učence in učenci Osnovne šole Železniki pa so sejem popestrili s plesom in igranjem instrumentov. Kot pravijo organizatorji, je množičen obisk sejma zanje največja nagrada. »Andrejev sejem so obiskovalci vzeli za svojega. S svojim obiskom dokazujejo, da jim je mar, kaj se v kraju dogaja,« še pravijo.

Popestritev zidov in duše doma

NEŽA ROZMAN

Naklo – Slikarska skupina pri Kulturnem društvu Dobrava Naklo je na hodnikih Doma starejših občanov v Naklem odprla jezensko razstavo, katere glavni navdih so slovenske narodne pesmi. »Razstavljanje v domu je priložnost za tiste, ki želijo več družbe, in za tiste, ki si želijo naučiti se nekaj novega,« je v uvodnem pozdravu dejala Alojzija Murn, vodja likovnikov pri Kulturnem društvu Dobrava Naklo, in s temi besedami odprla novo razstavo, ki so jo pripravili. Povezovanje med društvom in

Obiskovalci razstave so bili nad tehniko slikarjev navdušeni. / Foto: Tina Dokl

domom se ji zdi priložnost za druženje in prenašanje znanja, hkrati pa slikarji s

svojimi umetninami popestrijo zidove in dom naredijo še živahnejši. Temu se je

v svojem pozdravnem govoru pridružila še Andreja Valant, direktorica Doma starejših občanov Preddvor in enote Naklo. Tema jezenske razstave so slovenske narodne pesmi, dodala pa so ji še slike z likovne kolonije, na kateri so ustvarjali slike z motivi vrto in cvetja. Že samo odprtje je bilo za vse sodelujoče izjemno vesel dogodek, program pa so popestrili tudi z glasbenimi vložki. Na harmoniko je zaigral Gašper Voglar, ob ritmih pa sta se zavrtela plesalca Folklorne skupine Društva upokojencev Naklo Milena Zupan in Metod Porenta.

Razlaga sanj in govornica številčk

Velika stara sanjska knjiga bralcem že desetletja pomaga razvozlati skrivnosti sanj, tokrat pa je doživela spremembo, s katero je za bralce postala še dostopnejša in mikavnejša. Knjiga ima bogat geslovnik z ilustracijami, pri razreševanju ugank naše podzavesti pa pomagajo še sporočila številčk.

Redna cena knjige je 19,90 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je cena le

9,90 EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju ali jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure, ali po e-pošti na: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

Pod Krvavcem je dišalo od dobrot

V Adergasu je prejšnji petek dišalo od dobrot. Mize so bile polne najrazličnejših dobrot iz »špajze«.

JANEZ KUCHAR

Adergas – Člani KUD Pod lipo iz Adergasa in gospodinjje iz vasi pod Krvavcem so namreč zelo uspešno pripravili v dvorani v Adergasu drugo prireditev Poku kajmo v špajzo, na kateri se je z dobrotami predstavilo 22 gospodinj iz vasi pod Krvavcem. Predstavile so ozimnico, okusne marmelade iz najrazličnejšega sadja, tudi iz kivija, kutine in kaki-jev, sadne sokove, posušeno sadje, domače žganje, likerje, med, jabolčni kis, zdravilna zelišča, kruh, pečen v krušni peči, ocvirke, domače salame, piškote, potice, krofe in najrazličnejše pastete. Številnih pohval so bili deležni tudi sladki in kisli pripravki za zimske dni pa tudi kulturni program,

Gospodinjje so postavile na ogled dobrote iz špajze, moški pa so pripravili palačinke.

ki so ga pripravili člani domačega kulturnega društva. Mlečne izdelke je predstavil Igor Jerina s Trate, z jedmi iz špajze so navdušile tudi gospodinjje s kmetij Angela Rozman, Slemčeva s Praprotnice, Darja Vreček,

Boštjanova s Trate, in Nataša Zupin, Mrkuševa s Praprotnice. Okusne marmelade so obiskovalci lahko poskusili skupaj s palačinkami, ki sta jih pekla Nejc Selan in Marjan Kepic. Priznani slovenski kuhar Jože

Bukovinski iz Velesovega je predstavil okusne cerkljanske žlikrofe, cerkljansko jed po njegovem receptu. Stregli naj bi jo v gostilnah pod Krvavcem, vse sestavine za pripravo jedi pa je Jože zbral v vaseh pod Krvavcem.

Specialisti za slovensko moko

JASNA PALADIN

Mengeš – V Mengšu (v nekdanjem Marketu Brigita) so pred dnevi odprli Pekovski magazin Horacij, trgovino, v kateri najdemo police, polne različnih vrst moke, kosmičev, kaše in semen ter pekovskih izdelkov. Gre za družinsko podjetje iz Prevoj v občini Lukovica, ki ga vodi Martin Mirtič, moči pa je združil s svojim tastom Branetom Sedejem, ki ima na področju mletja in peke že več kot tridesetletne izkušnje. »Z veleprodajo moke in sodelovanjem s slovenskimi mlinarji delamo že dolgo, z odprtjem trgovine

pa želimo slovenske proizvajalce približati slovenskemu kupcu. Sodelujemo namreč zgolj s slovenskimi kmeti in mlinarji, saj prisegamo na lokalno kakovost. Nismo del nobene verige, saj z vsemi sodelujemo neposredno,« pravita in dodajata, da ponujajo moko v vrečkah od pol kilograma pa vse do 25 kilogramov. Kruha ne pečejo sami, pač pa sodelujejo z bližnjo pekarno. Poudrobo v svoji trgovini, imenovani po zavetniku pekov, bodo že v kratkem dopolnili tudi s tehničnim delom – s prodajo mlinčkov in drugih pripomočkov za domačo peko.

Brane Sedej in Martin Mirtič v svoji trgovini, ki sta jo nedavno odprla v Mengšu.

Letališki gasilci so se usposabljali v Nemčiji

Brnik – Deset gasilcev gasilsko-reševalne službe Aerodroma Ljubljana se je pred nedavnim v Frankfurtu udeležilo usposabljanja s področja tehnik reševanja v primeru okvarjenega ali poškodovanega letala. Spoznali so metode reševanja letala, ki je zapeljalo s steze, dvigovanja letala s tlačnimi blazinami in izvleke letala ter na poligonu in letalskem simulatorju ter vse skupaj tudi praktično preizkusili. Frankfurtsko letališče je izjemno dobro opremljeno, saj imajo za tovrstno reševanje kar 35 tovornih zabojnikov opreme, namenjene za posredovanja, so ob prihodu domov povedali gasilci Miha Stenovec, Klemen Stenovec, Viljem Čebulj, Sergej Mikolič, Boris Omejc, Andrej Markun, Anže Kovačič, Igor Vertnik, Daniel Jeraj in Brane Kankelj. Obiskali so tudi gasilske postaje na frankfurtskem letališču ter si ogledali vozila, opremo in prostore.

Balantič in dolga, dolga zimska noč

S preimenovanjem knjižnice v Kamniku po Balantiču je poslal žarek svetlobe v »dolgo zimsko noč«, a je (za zdaj?) ugasnil. Nekaj dogodkov in (ne) napisanih besed opominja, da »ta noč« še vedno ni končana. Predsednik republike Borut Pahor je 29. oktobra na gradu Strmol odkril spominsko obeležje leta 1944 s strani VOS-a likvidiranima Radu in Kseniji Hribar. V imenu države je izrekel obžalovanje za zločin in opravičilo, ker je bilo potrebnega toliko časa, da so jima vrnili čast in dostojanstvo. Izrekel je zavezo, da bo »s svojim ravnanjem pripomogel k temu, da nikoli več brat ne bo dvignil roke nad brata«. Gorenjski glas je o dogodkih korektno poročal. Pomenljivo je, da je pri vzroku za umor ločil partizanstvo od komunizma. Kolikor vem, še noben predsednik ni izrekel takih besed. »Velja govorjena beseda!« piše na začetku govora na spletni strani predsednika. Na spominski plošči pa ni besed, ki bi kakor koli

seznanile bralca, tudi tuje državljane in diplomate (grad je protokolarni objekt) o vzrokih za »dolgo zimsko noč«. Koliko takih »noči« bo še potrebnih v našem parlamentu, da ne bo samo »seznanjen z zločini komunizma«. Se bo ta predsednikova govorjena beseda kdaj (za)slušala tudi v parlamentu? »Dolga, dolga zimska noč« je tudi na spominski plošči pri Barbarinem rovu, ki jo je postavila Republika Slovenija. Napis Vojno grobišče, Barbarin rov – Huda jama, žrtve vojne in revolucije namiguje, da je to urejeno grobišče, kar ni res; da so žrtve padle med vojno in revolucijo, kar tudi ni res, saj so padle že po koncu vojne. Razen, če je to priznanje, da je bil tudi to čas revolucije. »Dolga, dolga zimska noč« je na mnogih spomenikih padlim (zavedenim) partizanom za svobodo in demokracijo. Tudi to ni res, saj je po koncu vojne v Jugoslaviji zavlada »ta dolga noč« vse do leta 1991. »Dolga, dolga zimsko noč« je spoznal in se zato prebudil pisatelj Pavle Zidar; a na spominski plošči na Jesenicah v spomin pobitim učenkam (tudi zaradi njega) je še vedno ta »noč«.

»Dolga, dolga zimska noč« je prisotna tudi v knjigi »Milan Kučan, prvi predsednik« ter v intervjujih z avtorjem na RTV, ne za voditeljico in ne za avtorja knjige to ni prvič, pa tudi ne s prvim predsednikom, v dve uri in štirinajst minut dolgim pogovoru z obema; tudi v Sobotni prilogi Dela v razgovoru z avtorjem dr. Božem Repetom. Ta »noč« velja za dogodek v zvezi z odvzemom orožja Teritorialni obrambi v času osamosvajanja. Nekateri so ocenjeni kot izdaja. »Dolga, dolga zimska noč« se je na RTV zgodila v Utripu istega tedna, ko je bila plošča odkrita, in v Studiu City, kjer v Prvih pet ni bilo nič o tem pomembnem spravnem dejanju. Je ta »noč« še vedno tako dolga in temna, da je ne (s)poznajo tudi nekateri novinarji? Je močnejša in pomembnejša kot predsednik države?

FRANC PINTAR, BLEJ

P. s.: Na plošči na gradu piše: Dolga, dolga je zimska noč, Josip Murn – Aleksandrov, in memoriam Ksenija in Rado Hribar, 6. 1. 1944; Strmol, 29. oktober 2015

Spoštovani policisti PU Kranj

Pri poškodbi vozila na parkirišču v Kranju ste učinkovito ukrepali in izsledili nevestnega voznika, ki je zapustil mesto nesreče brez obvestila. Posebno se zahvaljujem policistu g. Terniku in policistki, ki ga je spremljala pri ogledu poškodbe vozila. Vsem slovenskim policistom želim veliko uspeha pri delu, da bi si priborili višje plače in boljšo opremo. Hvaležni Kranjčan.

IVAN HORVAT, KRANJ

Odgovor na odprto pismo

V petek, dne 27. 11. 2015, ste v Gorenjskem glasu pod rubriko Prejeli smo objavili odprto pismo gospe Marijane Eri - Birk iz Radovljice.

Kot upravljavci Mestnega pokopališča Kranj se zavedamo težav, na katere je v odprtem pismu opozorila gospa Marijana Eri - Birk. Žal so kraje in

ostala neprimerna ravnanja obiskovalcev na pokopališčih že dalj časa pereč problem. Storili smo največ, kar je v naši moči, da to preprečimo. Zaposlili smo delavca, ki skrbi za red na pokopališču, opozarja nevestne obiskovalce in hkrati s svojo prisotnostjo preprečuje morebitne kraje. Za poostren nadzor pokopališč smo prosili tudi Medobčinski inšpektorat in redarstvo Kranj, tako v smislu preprečevanja kraj kot tudi nespoštljivega in objestnega ravnanja obiskovalcev, ki žalijo spomin na preminule in njihove svojce. Kljub vsem ukrepom je žal nemogoče nadzorovati vse grobove, zato občasno še vedno prihaja do krajev. Če se to zgodi, najemnike grobov, ki so bili žrtve krajev, nemudoma napotimo k prijavi krajev na Policijsko postajo Kranj kot edinemu pristojnemu organu za reševanje tovrstnih primerov. Za obiskovalce Mestnega pokopališča Kranj so sanitarije odprte v času uradnih ur pri mrliških večerih in v hodniku sprejemne pisarne, med prazniki pa cel dan. Iz dosedanje prakse ocenjujemo, da to zadostuje potrebam obiskovalcev pokopališča, zato postavitev kemičnih sanitarij ni potrebna oz. tudi

na pokopališčih ni primerna. Pokopališče je prostor miru in spokojnosti, zato z informativnimi tablami pri vhodih na pokopališče pozivamo obiskovalce k spoštovanju spomina na pokojne in k varovanju okolja. Z jasnimi navodili glede obnašanja na pokopališču in urejanja grobov želimo pozitivno vplivati na zavezo obiskovalcev.

PRIMOŽ BAJŽELJ,
KOMUNALA KRANJ,
VODJA PE KOMUNALA

Zahvala

Z veseljem vas obveščam, da se je zadeva delno uredila: s sosednjega groba so izsekali posušene ciprese, torej je »preglednost« večja in morda ne bo prihajalo do nemarnosti. Ne vem, kdo je to postoril, vsekakor pa bi se mu rada zahvalila.

MARIJANA ERI - BIRK

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

Poznoantična oklepa

Prvič bodo predstavili oklepa iz 6. stoletja.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Danes, v petek, 4. decembra, ob 18. uri Gorenjski muzej v gradu Khislstein odpira razstavo z naslovom V blesku kovinske oprave – Poznoantična lamelna oklepa iz Kranja. Gre za oklepa, ki so ju pred desetimi leti našli na dvorišču Tomšičeve ulice 38 v Kranju. Arheologi so izkopali poznoantično vojaško opremo vojščakov najvišjega ranga iz druge polovice 6. stoletja – dva lamelna oklepa in kopjasto orožje, ango. Gre za statusne simbole tedanje družbene oz. vojaške elite – ango frankovsko-alamanske, lamelna oklepa pa bizantinske elite ter elite ljudstev pod njihovim vplivom in oblastjo. Vse tri najdbe potrjujejo izjemno strateško vlogo Karnija,

predhodnika Kranja, v poznoantični dobi. Najdba je v času odkritja odmevala ne le v Sloveniji, ampak tudi v tujini. Lamelna oklepa namreč nista izstopajoča najdba le zaradi svojega nekdanjega simbolnega pomena, temveč tudi zaradi svoje enkratnosti v evropskem ali celo svetovnem merilu. Sta dva izmed vsega skupaj sedmih skoraj v celoti ohranjenih lamelnih oklepov iz 6. in 7. stoletja, odkritih na širnem območju med Kavkazom na vzhodu in Španijo na zahodu. Malokateri med njimi pa nudi toliko zanesljivih podatkov za rekonstrukcijo zgradbe in nekdanjega videza kot prav oklepa iz Kranja. Razstavo bo odprla ministrica za kulturo Republike Slovenije mag. Julijana Bizjak Mlakar.

Oklepa bosta shranjena v posebnih mikroklimatskih vitrinah. / Foto: Tina Dokl

Razstava Simona Jugovica Finka

Škofja Loka – V Sokolskem domu bodo danes, v petek, 4. decembra, ob 18. uri odprli slikarsko razstavo Simona Jugovica Finka, nagrajenca ex-tempora Iveta Šubica. V mali galeriji Občine Škofja Loka je na ogled razstava likovnih izdelkov Osnovne šole Ivana Groharja Škofja Loka v snegu in drugi Groharjevi motivi. V Oknu Loške hiše pa so na ogled Jaslice Anje Fabiani.

Prešernove najboljše

V Galeriji Prešernove hiše je na ogled zanimiva razstava o pesniku Francetu Prešernu v obdobju 1831–1836 z naslovom Ljubezni vere, in miru in sprave.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Naslov tokratne razstave ne govori o prešernosti pesnikove vihrove mladosti, ampak o njegovi želji po ljubezni, miru in sožitju v zrelih letih. Verz Ljubezni vere, in miru in sprave je vzlet iz Krsta pri Savici, po prešernoslovcu Borisu Paternuju enem ključnih del slovenske književnosti, pesnitvi, ki je v knjižni izdaji prvič izšla leta 1836, nastajati pa je začela že v letu pred tem, ki je bilo za pesnika v marsičem prelomno. Leta 1835 je v Savi utonil Prešernov dobri prijatelj in mentor Matija Čop, umrl je njegov stric Jožef, duhovnik, ki ga je vselej podpiral in je pesnik v Ljubljani živel pri njem, dokončno pa ga je zavrnila tudi Julija, ki se je zaročila s Scheuchstuelom. Prav to leto v obdobju Prešernovega življenja in ustvarjanja sta avtorici razstave, sodelavki v Gorenjskem muzeju Barbara Kalan in Helena Rant, vzeli za izhodišče in ga hkrati postavili v širši kontekst let od 1831 do 1836, ko je pesnik dosegel svoj umetniški vrh. V svojem najbolj plodnem pesniškem obdobju je napisal Sonetni venec, Gazele, Krst pri Savici...

Razstava je razdeljena na dva dela, v prvi sobi je predstavljeno omenjeno obdobje s pomembnimi prelomnicami v Prešernovem življenju

Avtorici razstave Barbara Kalan in Helena Rant sta na razstavi osvetlili brčkone najplodnejše pesniško obdobje Franceta Prešerna. / Foto: Tina Dokl

in delu, v drugem pa so na ogled likovne upodobitve pesnika, ki jih hrani Gorenjski muzej. »Gre za 24 upodobitev, od olj do grafik, celo slike z vinom, ki doslej niso bile pogosto razstavljene. Med njimi najdemo avtorje, kot so Božidar Jakac, Miha Maleš, Elko Justin, Marjan Belc, Maksim Gaspari, Drago Tršar in drugi. Upodobitve v glavnem izhajajo iz risbe neznanega avtorja, ki je bila objavljena v drugi izdaji Poezije leta 1866,« pojasnjuje Barbara Kalan. Začneta s kratkim pregledom Prešernovega ustvarjanja v teh letih, od objav pesmi v vsakoletnih izdajah Kranjske čbelice do

sodelovanja s Čopom, njegove vključitve v slovensko črkarsko pravdo, odnosa do Julije Primic

Posebej je predstavljen pesnikov stric Jožef. »Bil je duhovnik na Kopanju na Dolenjskem in je v mladih letih Francetu omogočil šolanje. Tudi kasneje je bil nečakov podpornik. Dodali sva tudi Prešernovo rodbinsko drevo, pri čemer je zanimivo, da se je pesnikova babica Mina iz rodu Boštjanovih poročila z Jernejem iz rodu Ribičevih, oboji pa so se pisali Prešeren,« pripoveduje Helena Rant in dodaja, da je bil drug udarec za pesnika tudi Julijina zaroka z drugim. Menda

je že vsa Ljubljana vedela, da z Julijo ne bo nič, a je pesnik vseeno upal. Vidno mesto na razstavi ima tudi Matija Čop, ki ga avtorici postavljata na pomembno mesto v pesnikovem ustvarjanju, skupaj pa sta se vključila tudi v slovensko abecedno vojno, ko sta nasprotovala novi pisavi metelčici. Prešern je o tem zapisal tudi dva zabavljiva soneta. Ob prijateljevi smrti je Prešeren napisal sonet v njegov spomin, in sicer v nemščini Dem Andenken des Matthias Čop, ga objavil v Illyrisches Blatt (Ilirski list), šele deset let kasneje pa je elegijo objavil tudi v slovenskem jeziku.

»Razstavo zaključuje s Krstom pri Savici, ki velja za eno najpomembnejših Prešernovih pesnitev. Med okoliščinami, ki so vplivale na njen nastanek, zamisel in obliko, je na prvem mestu prav gotovo tudi smrt Matije Čopa,« dodaja Kalanova, Rantova pa poudarja, da sta v vitrine postavili tudi nekaj dokumentov in knjižnih izdaj, povezanih s tem pesnikovim obdobjem, izšel pa je tudi manjši razstavni katalog, ki ga je tako kot razstavo oblikovala Barbara Bogataj Kokalj. Če se na koncu vrnemo k naslovu razstave, avtorici z njim hkrati poudarjata, česa bi v današnjem svetu nedvomno moralo biti več. V tem svet tudi po sto osemdesetih letih ni nič napredovalo.

Lepa Vida za radost življenja

V soboto bodo v Prešernovem gledališču uprizorili že četrto premiero v letošnji sezoni, Cankarjevo Lepo Vido v režiji Mihe Nemca.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Predstava Lepa Vida je nastala v koprodukciji Prešernovega gledališča Kranj, Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica in Slovenskega stalnega gledališča Trst, kar je, kot je na novinarski konferenci poudaril Eduard Miler, umetniški koordinator v SSG Trst, vedno gledališki praznik. Manjšim gledališkim ansambлом prav medsebojno sodelovanje omogoča uprizoritev dramskih besedil z obsežnejšimi zasedbami, koprodukcije pa po besedah Nede Rusjan Bric povezujejo tudi igralce in prevetrijajo energije, kar je za gledališče vedno dobrodošlo. Poleg igralske svežine in novega zagona taka

sodelovanja manjšim gledališčem pomagajo premagovati tudi siceršnja finančno podhranjenost, je mnenja direktorica kranjskega gledališča Mirjam Drnovšček. To je le nekaj razlogov, da so se v vseh treh gledališčih odločili za Cankarjevo Lepo Vido. Gre za eno največjih slovenskih besedil in mitov, odpira pa tematiko neizpolnjenega hrepenenja, ki je Ivana Cankarja spremljalo vse življenje. »Hrepenim po miru, dobrih medčloveških odnosih, tovarištvu, iskrenosti, po mirni srečni družini po življenju. Hrepenim po tem, da bi predstava nagozarjala ljudi, da je življenje radost. Borba za življenje je osnovna tema tega, kar želimo uprizoriti. Sporočati, da

se je treba postaviti na pravo stran, ne glede na to, kako težko je to včasih v življenju,« o predstavi Lepa Vida razmišlja režiser Miha Nemec.

V vlogi Lepe Vide se bo predstavila igralka Maja Nemec, ki je poudarila, da je omenjeno besedilo zanjo velik izziv, saj je zelo večplasten. »Vido vedno znova odkrivaš, a ji nikoli ne prideš do konca. Vsak lik posebej je lik zase. Skozi iskanje likov pa smo morali priti blizu sebi, zato se v Lepi Vidi sprašujemo, po čem hrepeniš ti,« je dejala Nemčeva. Za novega igralka v ansamblu Prešernovega gledališča, Blaža Setnikarja, nastopil bo v vlogi Poljanca, bolnega študenta, pa

ima hrepenenje mističen prizvok in človeka navdaja z nemirom, zato se, kot je dejal, skozi predstavo namesto o tem, po čem hrepeni, raje sprašuje o tem, kaj si želi. Tudi dramaturg Nejc Valenti prepozna veliko razliko med željo in hrepenenjem. »Hrepenenje je bolj podobno grabljenju oblakov. Hrepenenje je bolno v svojem trajanju, je začaran krog, zato dosti likov v predstavi Lepa Vida konča ta krog s koncem, s smrtjo.«

Glasbo za predstavo so napisali glasbeniki makedonske skupine Foltin, kostume je oblikovala Bjanka Adžić Ursulov, premieri v Kranju pa bosta sledili še premieri 10. decembra v Novi Gorici in 18. decembra v Trstu.

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 5. 12., in nedelja, 6. 12.
20.00 PARKELJ
13.35, 18.50 KURJA POLT
20.45 FAZANARJI
14.00, 16.00, 18.00
DOBRI DINOZAVER, sinhro.
13.50, 16.10 MALI PRINC, sinhro.
18.20 SPECTRE
15.30 UPS! NOE JE ODŠEL, sinhro.
21.00 ŠIŠKA DELUXE
17.10 HOTEL TRANSILVANIJA 2, sinhro.

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Nedelja, 6. 12.
16.00 DAMA S KAMELIJAMI, balet v živo
20.20 MOST VOHUNOV
17.00 SNOOPY IN CHARLIE BROWN – FILM O ARAŠIDKIH, 3D
14.00, 19.10 KURJA POLT
18.20, 21.10 PARKELJ
18.40, 21.20 IGRE LAKOTE: UPOR, 2. DEL

20.30 IGRE LAKOTE: UPOR, 2. DEL, 3D
15.50, 20.00 SPECTRE
12.20, 14.20, 16.20 DOBRI DINOZAVER
15.00, 17.10 DOBRI DINOZAVER, 3D
11.30 MALI PRINC, 3D, sinhro.
13.50 UPS! NOE JE ODŠEL, 3D
11.40, 13.40 HOTEL TRANSILVANIJA 2, sinhro.
12.50 HOTEL TRANSILVANIJA 2, 3D, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 4. 12.
18.00 DOBRI DINOZAVER, 3D, sinhro.
20.00 MOJA SESTRA SUHICA

Sobota, 5. 12.
18.00, 20.00 STEVE JOBS

Nedelja, 6. 12.
16.00 DOBRI DINOZAVER, sinhro.
18.00 DOBRI DINOZAVER, 3D, sinhro.
20.00 STEVE JOBS

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Jeseničanom ni uspelo

Kljub številnim priložnostim in povsem enakovrednemu nastopu hokejistom HDD SIJ Acroni Jesenice v finalu pokala ni uspelo premagati večnih tekmecev iz Ljubljane.

ANDRAŽ SODJA

Jesenice – Več kot 2500 gledalcev v dvorani Podmežakla je priča, kako ljubitelji hokeja pogrešajo domače hokejske spektakle. Minuli torek sta namreč na finalni tekmi pokala Slovenije palice prekrižali ekipi HDD SIJ Acroni Jesenice in HDD Telemach Olimpija.

Kljub temu da je bila Olimpija favorit, so v prvi tretjini na ledu bistveno več pokazali hokejisti Jesenic, ki pa kljub desetim kazenskim minutam Ljubljčanov niso izkoristili premoči in niso uspeli premagati izvrstnega vratarja Ljubljčanov Olivierja Roya. Še najbližje je z odbitimi ploščkom prišel Marjan Manfreda, a je tudi ta poskus Kanadčan v dresu Olimpije ubranil.

Priložnosti pa nato niso izpustili Ljubljčanani, ki so v drugi polovici druge tretjine v nekaj minutah prišli do vodstva z 2 : 0.

Tudi v zadnji tretjini na obeh straneh ni manjkalo priložnosti. Jeseničani so bili enakovredni nasprotnik, čemur priča tudi končno razmerje strelav na gol, saj je bilo 30 : 36 v korist Olimpije. Priložnosti Jeseničanom, med katere je zaradi številnih poškodb stopil pomočnik trenerja Anže Terlikar, ni uspelo izkoristiti, v zadnjih desetih minutah

Kljub številnim izjemnim akcijam in izdatni pomoči polnih tribun Jeseničanom ni uspelo premagati izvrstnega Roya.

pa jim je začelo tudi zmanjkovati energije, kar je pet minut pred zaključkom tekme kaznoval Nik Pem.

Tudi zadnji poskus Jeseničanov doseči zadetek brez vratarja ni bil uspešen. Tako je bil končni rezultat 4 : 0, saj je v zadnji minuti plošček v prazno mrežo pospravil Roland Kaspitz.

Kot je po tekmi dejal trener Jeseničanov Dejan Varl, so že veliko govorili o težavah doseganjem zadetkov: »Jeseniški hokej je bil in je znan po dobrem drsanju, lepi igri, ostajajo pa težave pri zaključevanju. Nismo eksekutorji, kar nas tepe že

vso sezono. Bolj nam je važna lepa igra kot grd gol. Na tem pa bo treba veliko delati. Še vedno preveč kompliciramo.«

Pokal Slovenije v letošnji prvi izvedbi je trener Jeseničanov ocenil kot izjemno pozitiven, saj pravi, da je namen zveze oživiti domače dvoboje, kar pozdravlja in bi ga celo razširil na mlajšo selekcijo, ki ji manjka težjih tekem: »Da so take tekme potrebne, so pokazale tudi polne tribune.«

Kot je še poudaril trener Jeseničanov, je v prihodnosti treba jeseniški hokej spraviti na profesionalno

raven. Na vprašanja o govoricah in ugibanjih ob odkupu blagovne znamke HK Jesenice pa je Varl dejal, da se vsi preveč ukvarjajo z ugibanji: »Mislim, da bi se morali ukvarjati s tem, kako se postaviti na svoje noge. Energijo je treba usmeriti v to, kako jeseniški hokej spraviti nazaj, kako pomagati Olimpiji, celjski hokej se izvrstno postavlja na noge ... Tradicija je bila, tradicija bo ostala, treba bo delati za napredek. Še vedno pa je praksa, da Slovenci, namesto da bi stopili skupaj, raje mečemo polena pod noge in smo eden proti drugemu.«

Derbi v Domžalah brez zmagovalca

V sredo so nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi Telekom odigrali tekme dvajsetega kroga, v katerih pa strelci niso bili najbolj razpoloženi, saj so na petih tekmah dosegli le šest zadetkov.

JOŽE MARINČEK

Domžale, Kranj – Derbi 20. kroga prve slovenske nogometne lige Telekom med Domžalami in Mariborom se je končal brez golov, Domžalčani pa so lahko obžalovali kopico zapravljenih priložnosti.

»Nisem razočaran, ker nismo uspeli zmagati. Vesel sem, da so fantje prikazali takšno predstavo. Z zrelo igro, dobro organizacijo in z ogromno motivacijo ter željo so si priigrali kopico priložnosti, ki so žal

ostale neizkoriščene. Zaradi fantov mi je še najbolj žal, da nismo zmagali, saj so si to zaslužili,« je po tekmi povedal 33-letni trener Luka Elsner, ki je bil na tokratno predstavo svojih igralcev izjemno ponosen: »Pritiskali smo na mestih, kjer smo predvidevali, da lahko rani- mo Maribor. Žal nam ni uspelo v celoti. Čeprav smo že v decembru, so fantje še vedno polni želje in motivacije. Dajejo vse od sebe in to je za vsakega trenerja nekaj najlepšega. Točkovni izkupiček mi tokrat pomeni manj

kot odlična predstava celotne ekipe. Občudujem vse, kar so danes igralci naredili na zelenici.«

Celje je zabeležilo pomembno zmago, ko je v sodnikovem podaljšku zadel Tilen Klemenčič, nekdanji igralec kranjskega Triglava. S to zmago so se Celjani tudi oddaljili od zadnjega na lestvici, Krškega. Kranjčan v dresu Luke Koper Jaka Štromajer pa je bil mož odločitve na tekmi v Krškem, ko je zadel za zmago svojega moštva v četrti minuti srečanja. Do zmage in s tem izenačenja po številu osvojenih točk so prišli tudi nogometaši Gorice, ki so z 1 : 0 premagali Rudar iz Velenja. Zmagali so tudi nogometaši Olimpije, ki jim je uspelo premagati Zavrč na njihovem terenu z 1 : 2, s to zmago pa so tudi

uradno že postali jesenski prvaki, čeprav bodo nogometaši do odhoda na dvomesečni odmor odigrali še dva kroga. V vodstvu je Olimpija s 45 osvojenimi točkami. Na drugem mestu je Maribor s 37 točkami, tretje so Domžale s 34 točkami, kolikor jih ima tudi Gorica na četrtem mestu. Peti je Zavrč s 27 točkami, šesti pa Luka Koper z 22 točkami. Na sedmem mestu je Rudar z 19 točkami, toliko jih imata tudi Krka na osmem in Celje na devetem mestu. Na zadnjem, desetem mestu je Krško s 16 točkami.

Naslednji, 21. krog, bo na vrsti že ta konec tedna. Jutri so na sporedu tekme Rudar – Zavrč (15.30), Maribor – Krško (17.30) in Luka Koper – Celje (20.00), v nedeljo pa še Krka – Gorica (13.00) in Olimpija – Domžale (17.30).

Kegljali slepi in slabovidni

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Pretekli konec tedna je v Kranju potekal 11. mednarodni turnir slepih in slabovidnih kegljačev in 5. memorial Borisa Žukeviča v kategoriji B2. Udeležilo se ga je 88 tekmovalcev iz petih držav. Izkazali so se tudi slovenski kegljači in tako potrdili dobro pripravljenost na tekmovanja v prihodnjem letu, ko jih čaka evropsko prvenstvo na Hrvaškem.

Med dvajsetimi ekipami je zmagala Ljubljana I, med

gorenjskimi ekipami je bila Sava peta, Sora osma in Kokra dvanajsta. V ženski konkurenci se je z Gorenjskega na stopničke uvrstila Škofjeločanka Alojzija Pirc, ki je s 648 podrtimi keglji zmagala v kategoriji B2 (močno slabovidni). V moški konkurenci je bil med slepimi kegljači drugi Mitja Osolnik iz Kamnika s 561 podrtimi keglji in četrti Sandi Novak iz Kranja s 475 podrtimi keglji. V kategoriji B3 je zmagal Kranjčan Marijan Žalar z izrednim rezultatom 738 podrtih kegljev.

Na mednarodnem turnirju slepih in slabovidnih je nastopilo 88 tekmovalcev iz petih držav. / Foto: Primož Pičulin

Na ciklokros v Šenčur

VILMA STANOVNIK

Šenčur – Kolesarsko društvo Šenčur v sodelovanju s podjetjem Cycling United Ljubljana jutri, v soboto, organizira ciklokros Cycling United. V poslovni coni v Šenčurju se bo začel ob 12. uri.

»Pišemo nove zgodbe v kolesarstvu in prebujamo ciklokros v Sloveniji. Bodi te del te zgodbe in se udeležite prireditve, ki jo s svojim nastopom podpirajo tudi najboljši slovenski

kolesarji Luka Mezgec, Kristjan Koren, Marko Kump, Matej Mohorič in Aldo Ino Ilešič. Vabljeni tudi na pogoštitev, ki jo bo pripravila ekipa Gostilne pod Krvavcem, praznično vzdušje pa bo pričaral Miklavž, ki bo po dirki obdaril obiskovalce,« pravi predsednik kluba Tomaž Poljanec ter dodaja, da je za več informacij na voljo na elektronski pošti tomaz.poljanec@siol.net ali po telefonu 041 745 684 ter seveda na dirki.

Jutri gorenjski košarkarski derbi

Škofja Loka – V sredo se je začel 7. krog Lige Telemach. V Domžalah je gostovala ekipa Portoroža, ki je slavila z 79 : 74. Preostali dvo boji bodo jutri in v nedeljo. Zagotovo bo zanimivo v Škofji Loki, kjer se bosta v nedeljo ob 20. uri na gorenjskem derbiju pomerili ekipi LTH Castings in Šenčur Gorenjska gradbena družba.

Prvi tekmi vaterpolskega polfinala

Kranj – Vaterpolska sezona je že v polnem teku in znan je že mladinski pokalni zmagovalac. To so mladinci kranjskega Triglava, ki so v finalu z 22 : 8 premagali vrstnike iz Kamnika. Kmalu pa bo znan tudi članski pokalni zmagovalac. Jutri bodo namreč odigrali prve polfinalne tekme. Para sta Ljubljana in Žusterna ter Branik in Triglav. Prvi tekmi bosta v Ljubljani in Mariboru, povratni pa čez teden dni v Kopru in Kranju. To nedeljo z začetkom ob 18. uri pa bo v Kranju potekal turnir v spomin dr. Jožeta Rebolja.

Za balinarje zadnji jesenski obračuni

Kranj – Jutri bodo balinarji v super državni ligi odigrali tekme sedmega kroga, ki je tudi zadnji jesenski krog. Vodilni moštvi Luka Koper in Lokateks Trata bosta v tem krogu gostovali. Balinarji Lokateksa Trata odhajajo na gostovanje h Košani, Luke Koper pa k Skali. Druga dva para sobotnih tekem, ki se bodo začele ob 15. uri, sta še Agrochem – Krim in Antena – Hrast.

V športni dvorani Trata v Škofji Loki se danes obeta vroč malonogometni večer. V drugi slovenski futsal ligi na gostovanje k ekipi Stripy prihaja moštvo FK Zavav z Vrhniko. Zanimivo bo tudi v nedeljo ob 18. uri, ko bo selekcija U19 gostila ekipo Bronx iz Škofij.

Policista nista zlorabila svojih pooblastil

Policijska uprava Kranj je v internem nadzoru ugotovila, da policista nista zlorabila pooblastil, ko sta v nedeljo ponoči ustavila ministra Borisa Koprivnikarja.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjska policijska uprava na podlagi zbranih podatkov ni potrdila navedb, da je bil postopek z ministrom za javno upravo in podpredsednikom vlade Borisom Koprivnikarjem v nedeljo ponoči v Zmincu vnaprej načrtovan. Na policijski upravi so namreč uvedli interni nadzor, potem ko je minister na svojem Facebook profilu namignil, da sta ga škofjeloška policista med vračanjem s koncerta v enem od pubov v Škofji Loki, kjer je nastopal s svojo rokovsko skupino, ustavila zaradi »osebnih interesov«. Policista sta v postopku Koprivnikarja povabila na alkotest, ki je pokazal, da je imel v organizmu alkohola pod dovoljeno mejo (0,12 g/l), nakar sta postopek končala in se poslovila.

»Včeraj mi je uspel še en pobjeg iz vsakdanje realnosti, saj smo imeli z našo rock skupino en luštikan predprednovoletni koncert. Res je sproščujoče, ko lahko daš ojačevalec na glas in dobi kitara tisti pravi kosmati zvok ... Potem pa sem imel na poti domov po drugi uri zjutraj zanimivo novo izkušnjo, ko so me ustavili policisti tako, da so na popolnoma prazni stanski cesti pripeljali za mano s prižganimi modrimi lučmi ... Korekten postopek, preverjanje dokumentov, alkotest ... nobenih problemov ... pa vendar imam čuden občutek, ker nisem storil nič narobe, s čimer bi pritegnil pozornost,« je minister, ki je bil pred kratkim kritičen do stankovnih zahtev

policistov, v nedeljo dopoldne zapisal na Facebooku.

»V notranjevarnostnem postopku je bilo ugotovljeno, da sta se policista v takratnih krajevnih in časovnih okoliščinah odzvala na prijavo neinterventnega dogodka policiji, ko se je na Poljansko cesto z notranjega parkirišča gostinskega obrata vključeval voznik avtomobila. Okoliščina in dejstvo, da so taka ravnanja pogosto povezana z vožnjo pod vplivom alkohola, pa je odločilno vplivala na nadaljnji razvoj dogodkov in izvajanje policijskih pooblastil, med katerimi je bila tudi odreditev preizkusa alkoholiziranosti, kar policist sme storiti v skladu s predpisi o cestnem prometu. Voznik je bil ustavljen in kontroliran na regionalni cesti, preizkus alkoholiziranosti pri njem pa je pokazal rezultat v mejah dovoljene koncentracije alkohola. Zato sta policista postopek na kraju zaključila,« so včeraj na Policijski upravi Kranj zavrgli vse sume o nepravilnem postopanju policistov. Kot so še dodali, vsa ravnanja, ki bi bila v nasprotju s strokovnostjo in zakonitostjo policijskega dela, »absolutno obsojamo in se od njih z ničelno toleranco distanciramo, ker pomenijo grob poseg v organizacijsko integriteto in povzročajo škodo organu, ki se sicer zavzema za spoštovanje visokih etičnih in moralnih načel ter zagotavlja ustavne in zakonske pravice vsem ljudem pod enakimi pogoji«. Na tem stališču bodo policisti dosledno vztrajali tako v času stavke kot tudi vnaprej, so še pojasnili.

Na avtocesti štiri nesreče v dveh urah

Kranj – Na gorenjski avtocesti so se v sredo zjutraj v dveh urah zgodile kar štiri prometne nesreče. Ob 6.30 je pred cestninsko postajo Torovo voznik avtomobila zaradi neprilagojene hitrosti trčil v drug avtomobil. Neprilagojena hitrost je bila tudi vzrok za nesreči, ki sta se zgodili nekaj minut pred 7. uro in ob 8.30, v obeh nesrečah pa sta bili udeleženi po dve vozili. Prva nesreča se je zgodila približno dva kilometra pred cestninsko postajo, druga pa pri počivališču Voklo, ko je bil promet zaradi prejšnjih nesreč močno zgoščen. Do trka je prišlo tudi ob 7.50, vzrok pa je bil prekratka varnostna razdalja.

Ukradel torbico

Kranj – Kranjski policisti so pred dnevi obravnavali prijavo oškodovanke, da ji je neznan storilec iz odklenjenega vozila ukradel torbico. Kje je izvedel tatvino, niso ugotovili, saj je občanka čez dan zamenjala več lokacij, avtomobila pa ni zaklepala.

Kordež: o poslu odločal sam

Nekdanji predsednik uprave Merkurja Bine Kordež je na glavni obravnavi odškodninske tožbe Merkurja v stečaju zoper nekdanje vodstvo zatrdil, da je o sporni prodaji trgovskega centra na Primskovem v Kranju odločal sam.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjsko okrožno sodišče je v sredinem nadaljevanju obravnave odškodninske tožbe Merkurja v stečaju zoper nekdanje vodstvo, od katerega terja poplačilo dobrih devet milijonov evrov škode, ki naj bi jo nakelski družbi konec leta 2008 povzročilo s sporno preprodajo trgovskega centra na Primskovem med Merkurjem, obvladujočo firmo Merfin in slovenjgraškim podjetjem Kograd Igem, zaslišalo Bineta Kordeža. Nekdanji prvi mož Merkurja je krivdo za sporen posel prevzel nase in s tem razbremenil predvsem drugo- in tretjoženege, tedanja člana Merkurjeve uprave Gorana Čelesnika in Milana Jelovčana.

Tedanja uprava je po Kordeževih besedah delovala na podlagi medsebojnega zaupanja, vsak član uprave je bil odgovoren za svoje področje in o tem odločal relativno samostojno, sam je bil odgovoren za finance in investicije. »S poslom sem se operativno ukvarjal sam, mogoče sem ostala člana uprave o tej transakciji obvestil na neformalen način, zagotovo pa se o tem poslu ni glasovalo oz. sklepalo, tudi nisem čutil potrebe, da bi o tem obveščal nadzorni svet,« je zatrdil. Po kasnejšem soočenju s Čelesnikom in Jelovčanom, ki sta znova zatrdila, da o tem poslu nikdar nista bila seznanjena in da sta zanj izvedela šele iz obtožnice, je

Zaradi preprodaje trgovskega centra v Kranju čaka Bineta Kordeža tudi ponovni kazenski postopek na ljubljanskem okrožnem sodišču, ki pa je predobravnavni narok že nekajkrat prestavilo, nazadnje minuli petek na željo specializiranega tožilstva. / Foto: Gorazd Kavčič

Kordež dejal, da jima gre verjeti, da sta to že pozabila, tudi če jima je o poslu povedal.

Ob tem je Kordež tako kot že na kazenskem postopku pred ljubljanskim okrožnim sodiščem, kjer je bil zaradi iste zadeve obsojen na zaporno in denarno kazen, a je vrhovno sodišče kasneje zadevo vrnilo v ponovni postopek, poudaril, da verižna prodaja Trgovskega centra Kranj po njegovem mnenju ni bila izvedena v škodo Merkurja. »Če bi menil, da gre za sporno dejanje, ne vem, zakaj bi potem izvršili takšno dejanje, saj smo imeli vse možnosti, da si v Merfinu kot ekonomskem lastniku Merkurja izplačamo dividende,« je dejal. Na

vprašanje, zakaj si potem dividend niso izplačali, je odgovoril, da je bil medijski pritisk tedaj tako velik, da bi bilo izplačilo dividend obravnavano kot nekaj škodljivega za Merkur, čeprav bi šlo za povsem legitimno odločitev delničarjev. »Zato sem se odločil za ta posel, ki je bil neki ekvivalent izplačila dividend,« je pojasnil. Kot je še dejal Kordež, sta se Merkur in Merfin ves čas likvidnostno podpirala ter da je tudi iz obravnavane transakcije trgovskega centra izhajalo, da ima Merfin do Merkurja 8,7 milijona evrov obveznosti, ki bi jo v prihodnjih letih tudi poravnal.

Kordežu je sicer kranjsko sodišče že lani z delno sodbo prisodilo plačilo

odškodnine, saj na Merkurjevo tožbo sploh ni odgovoril. Sodnik Aleksander Urankar je 24. novembra izdal novo delno sodbo, s katero je zavrnil tožbeni zahtevek zoper nekdanja Merkurjeva nadzornika Jakoba Piskernika in Branka Derhovška. Sojenje se tako sedaj nadaljuje le še zoper Čelesnika, Jelovčana in Marto Bertoncelej, nekdanjo direktorico Merfina, zoper katerega je stečaj že končan. Pooblaščenca Čelesnika in Jelovčana sta sicer po zaslišanju Kordeža v sredo sodniku predlagala, da izda tudi vmesno sodbo za njuni stranki, saj o spornem poslu nista bili seznanjeni niti o njem odločali, a je sodnik predlog zavrnil.

V sredo so zaslišali še tedanji pravniški v Merkurju, ki sta potrdila Kordeževe navedbe, da o tem poslu drugih članov uprave niso seznanjali, vsebinsko pogodb pa so usklajevali samo s Kordežem. »O prenosu TC Kranj po mojem vedenju in sodeč iz korespondence je odločal le predsednik uprave Merkurja. Nikoli o tem nisem pripravljala nobenih poročil ali sklepov, da bi lahko sklepala, da so bili o tem obveščeni tudi ostali člani uprave,« se tako spominja tedanja samostojna pravničarka v Merkurju Urška Ražem. »Stopnja zaupanja v Merkurju je bila tedaj na splošno tako visoka, da kaj takega zagotovo ne bom nikoli več izkusila,« je pristavila.

Terjajo devet milijonov

Celjski Ercel-Inženiring zaradi nezmožnosti gradnje počitniških hiš na območju Jasne od Občine Kranjska Gora zahteva 9,3 milijona evrov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču so včeraj začeli obravnavati gospodarski spor, v katerem podjetje Ercel-Inženiring od Občine Kranjska Gora zahteva odškodnino v višini 9,3 milijona evrov, kar je več od enoletnega proračuna v Kranjski Gori. Celjsko gradbeno podjetje je namreč leta 2012 vložilo tožbi, v katerih zahteva odškodnino zaradi nezmožnosti gradnje 20 počitniških hiš na območju Jasne v letih 2007 in 2008, saj jim ni bilo izdano gradbeno dovoljenje, ker omenjeno

območje ni bilo opremljeno z zadostnim javnim vodovodom za takšno gradnjo.

Kot pojasnjujejo na občini, so sicer tedaj podjetju v podpis ponudili urbanistično pogodbo, po kateri bi samo zgradilo manjkajoč vodovod, vendar do pospisane pogodbe ni nikdar prišlo, poleg tega pa Ercel-Inženiring niti ni imel pravice graditi na tem zemljišču, saj ni bil njegov lastnik. Občina sicer odškodninskima zahtevkoma v celoti nasprotuje. Neuspešen je bil tudi včerajšnji poskus poravnave. Po mnenju župana Janeza Hrovata in pooblaščenca

občine Marka Klofutarja gre za neosnovani in spekulativni tožbi. »Sodišče je oprostito plačila sodne takse podjetju, ki je očitno slamnato in čaka le še na izid tožbe. Čudno, da se ni odločilo še za višjo tožbo,« je ob odhodu s sodišča ocenil župan.

Pooblaščenec celjskega podjetja Aleksander Petrovič je sicer sodnici Mariji Bakovnik pojasnil, da so zahtevka vložili zaradi kršitve 194. člena zakona o varstvu okolja v zvezi s pravilnikom o oskrbi s pitno vodo, zavajanja in kršitev načel obligacijskega zakonika ter kršitev določb

zakona o graditvi objektov v zvezi z zavajanjem pri izdaji lokacijske informacije. Odvetnik je zanikal tudi navedbe o špekulativni tožbi, češ da je občina tista, ki želi špekulirati in z visoko sodno takso preprečiti tožeči stranki, da svojo pravico poišče na sodišču.

Župan Hrovat je včeraj še poudaril, da bi izguba tožbe za občino pomenila velik finančni udarec oziroma zavestitev vseh občinskih investicij vsaj za nadaljnjih pet let. Ob tem je dodal, da bodo sprožili postopek zoper nekdanjega župana Jureta Žerjava, če bi se morda izkazalo, da je občina vendarle naredila napako in je dolžna plačati odškodnino.

Sojenje se bo nadaljevalo 12. februarja, ko bodo zaslišali tudi prve prič, je napovedala sodnica Bakovnikova.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341

POSLOVNI GLAS

Hotel Malograjski dvor sameva

Neuspešna je bila v torek tudi tretja dražba za prodajo kamniškega Hotela Malograjski dvor, ki je od julija lani v stečaju, zaradi neplačevanja obveznosti pa je v začetku novembra stavbo zapustil tudi sedanji najemnik, družba Porta Ilirica.

JASNA PALADIN

Kamnik – Čeprav je bil edini kamniški hotel ob stečaju julija lani v odličnem stanju, poleg vsega pa še s štirimi zvezdicami, urejen v meščanskem slogu in na izvrstni lokaciji v središču mesta ter ga je stečajni upravitelj Igor Bončina nameraval prodati čim prej, stečajni postopek pa zaključiti do konca letošnjega leta, je zdaj že znano, da temu ne bo tako.

V torek je bila neuspešna že tretja dražba za prodajo hotelskega objekta s pripadajočo opremo, napravami in inventarjem. Izklicna cena tokrat je bila 1.023.664,74 evra (na prvi dražbi so hotel prodajali za dobre 1,4 milijona), a varščine v znesku 102.366,47 evra ni vplačal nihče. »Hipotekarnemu upniku bom zdaj predlagal, da izvedemo še četrto dražbo, a tokrat ne več z zviševanjem izklicne cene, ampak z oddajo nezavezujočih ponudb,« nam je v torek potrdil stečajni upravitelj Igor Bončina in dodal, da so bile doslej neuspešne tudi že štiri dražbe dveh umetniških slik iz hotela – Domačije Frana Tratnika in Portreta gospe v plašču

Hotel Malograjski dvor v središču Kamnika že leto in pol čaka na novega lastnika, nedavno pa je ostal tudi brez najemnika.

Antona Koželja. »Drugih stvari pa ne moremo prodati, saj stavbo prodajamo v celoti. Če kupimo avto, zraven pričakujemo tudi motor, prav tako bo kupec hotela v stavbi želel tudi vso opremo.«

Ne le s kupci, sreče stečajni upravitelj nima niti z najemniki. Decembra lani je hotel za tri tisočake mesečno in za dobo enega leta najela družba Porta Ilirica, ki je z najemno pogodbo dobila tudi predkupno pravico. Direktor Mladen Mohorovič

takrat ni skrival navdušenja nad objektom, a je bil hotel v minulem letu zaradi najemnikovega sodelovanja izključno z agencijami večji del časa zaprt. Po preteku najemne pogodbe je stečajni upravitelj ob soglasju hipotekarnega upnika najemno razmerje z družbo Porta Ilirica sicer nameraval podaljšati, tokrat le še za tisoč evrov najemnine mesečno, a soglasja s strani sodišča za to ni bilo, saj najemnik ni redno plačeval najemnine. Na

naša vprašanja, kakšne načrte ima s Hotelom Malograjski dvor, Mladen Mohorovič že nekaj časa ni dosegljiv. Hotel je torej ostal brez najemnika in brez lastnika, je pa v stanju, ko lahko v zgolj 24 urah znova odpre svoja vrata, pravi stečajni upravitelj, ki pa je razočaran, da zanimanja za stavbo praktično ni. Oddati skuša namreč tudi zgolj pritličje s kavarno in restavracijo ali pa prostore za posamezne prireditve, a interesentov ni.

Novosti na spletnih straneh Ajpesa

Na spletnih straneh agencije za javnopravne evidence in storitve je na podlagi spremenjene zakonodaje dodanih nekaj novosti.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na spletnih straneh Agencije RS za javnopravne evidence in storitve (Ajpes) je po novem preko iskalnika ePRS omogočeno iskanje po osebah, s katerim je možno brezplačno preveriti, v katerih družbah je fizična oseba družbenik, zastopnik ali član nadzora in če ima poleg tega tudi odprt s. p. Iskanje podatkov je pri fizičnih osebah mogoče z uporabo osebnega imena ter EMŠO, davčne številke ali naslova prebivališča, vpisanega v poslovni register, pri pravnih osebah pa z uporabo podjetja, imena, matične ali davčne številke.

Po spremenjeni zakonodaji morajo podjetniki 15 dni pred prenehanjem opravljanja dejavnosti na spletni strani Ajpesa objaviti namero o prenehanju. To lahko storijo preko aplikacije OOPS (Oddaja objav poslovnih subjektov), skenirano po elektronski pošti (objava.prenehanja@ajpes.si), po pošti ali osebno na katerikoli izpostavi Ajpesa. Obvestilo je možno oddati tudi na katerikoli točki VEM hkrati s prijavo za izbris, če je prijava vložena najmanj 15 dni pred predlaganim datumom izbrisa.

Določbe spremenjene zakonodaje se nanašajo tudi na omejitve pri registraciji podjetnika. S. p. tako ne

more več registrirati oseba s seznama davčnih neplačnikov ali nepredlagatelj davčnih obračunov oz. če so na tem seznamu družbe, v katerih ima oseba več kot 25-odstotni delež. S 1. januarjem 2016 pa podjetnik ne bo mogla postati oseba, ki je imela več kot 50-odstotni neposredni delež v d. o. o., ki je bila v zadnjem letu izbrisana iz sodnega registra brez likvidacije po insolventnem zakonu.

Po novem lahko podjetnik izjavo lastnika objekta, da mu dovoljuje poslovanje na svojem naslovu, overi tudi na točki VEM, in ne več samo pri notarju ali na upravni enoti. Overitev ni potrebna, če podjetnik pridobi dovoljenje za opravljanje dejavnosti od pristojnega državnega ali občinskega sklada za stanovanjske zadeve.

Ajpes od oktobra na svoji spletni strani objavlja tudi sklepe o vpisu podatkov o samostojnih podjetnikih v poslovni register, zaradi varstva osebnih podatkov pa so osebni podatki fizičnih oseb prekriti. Sklepi so objavljeni v rubriki eObjave in bodo dostopni eno leto po dnevu njihove objave.

Vse novosti in odgovore na najpogostejša vprašanja lahko odslej spremljate tudi družabnih omrežjih Ajpesa (Facebook, Twitter in LinkedIn).

Poplačali bodo petino terjatev

Okrožno sodišče v Kranju je pretekli teden izdalo sklep o potrditvi poenostavljene prisilne poravnave za škofjeloško tovarno klobukov Šešir.

MATEJA RANT

Škofja Loka – Delež plačila terjatev upnikov, ki jih je za milijon evrov, je 20-odstoten, je razvidno iz objave na spletnih straneh Ajpesa. Rok za plačilo terjatev upnikov je do konca decembra 2019, terjatve upnikov pa se v obdobju od 24. julija letos do poteka roka za njihovo plačilo ne obrestujejo. Proti temu sklepu, ki ga je sodišče izdalo pretekli petek, je dovoljeno vložiti pritožbo v 15 dneh.

Družba Šešir je bila v postopku poenostavljene prisilne poravnave, ki jo je predlagalo vodstvo podjetja, od konca julija, saj so imeli velike težave z likvidnostjo in prezadolženostjo. Lani je

podjetje ustvarilo sedemsto tisoč evrov prihodkov od prodaje, čista izguba pa je znašala več kot osemsto tisoč evrov. Družba je imela na zadnji dan koledarskega trimesečja, ki se je končalo pred uvedbo postopka

Okrožno sodišče v Kranju je izdalo sklep o potrditvi poenostavljene prisilne poravnave za škofjeloško tovarno klobukov Šešir. / Foto: Tina Dokl

poenostavljene prisilne poravnave, za 5,7 milijona evrov obveznosti do tujih virov. Kot izhaja iz načrta finančnega prestrukturiranja, pa potrjena prisilna poravnava ne bo učinkovala na prednostne terjatve upnikov v višini 160

tisoč evrov, ki naj bi bile v celoti poplačane v tem in prihodnjem letu. Prav tako ne bo učinkovala za imetnike zavarovanih terjatev. Kot so predlagali v načrtu finančnega prestrukturiranja, bi Gorenjsko banko, ki ji Šešir dolguje 3,8 milijona evrov, lahko poplačali s prodajo obrata na Trati, ki ga je Šešir letos izpraznil in svojo proizvodnjo znova združil na prvotni lokaciji na Spodnjem trgu. Za razliko pa bi sklenili reprogram z moratorijem na odplačilo glavnice do konca prihodnjega leta, kasneje pa z desetletnim odplačilom glavnice s triodstotno obrestno mero. Zavarovano terjatev direktorja Mira Pinteriča v višini 700 tisoč evrov bi pretvorili v lastniški delež.

Seawayeva industrijska hala v Puconcih prodana

MARJANA AHAČIČ

Zgoša – Še tik pred lanskim stečajem podjetij bratov Jakopin, Seaway Design in kasneje Seaway Yachts, je bila načrtovana selitev dela proizvodnje tega gorenjskega podjetja v Puconcih, kjer je družba zgradila več kot osem tisoč kvadratnih metrov veliko proizvodno halo, a se to nato zaradi znanih težav obeh podjetij ni zgodilo. Premožanje je šlo v prodajo in poslopje v Puconcih, katerega izklicna cena je bila 3,4 milijona evrov, je na dražbi kupila skupina Roto, ki je

imela prostore že od pomladi v najemu. V njih bodo izdelovali rezervoarje za pitno vodo in rezervoarje za transport tekočih plinov ter kajake, kanuje in male jadnice. Stečajni upravitelj je sicer v stečaju Seaway Yachts priznal za skoraj 56 milijonov evrov terjatev, drugo podjetje bratov Jakopin, Seaway Design, ima priznanih za skoraj 47 milijonov evrov terjatev. Za začetek januarja je že napovedana nova dražba v Celju. Na njej bo po izklicni ceni nekaj manj kot osemsto tisoč evrov naprodaj orodje za izdelavo malih vetrtic.

Odkrili spominsko ploščo Antonu Janši

Na Dunaju so v petek odkrili spominsko ploščo gorenjskemu čebelarju Antonu Janši.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Janša, ki se je rodil 1734. leta na Breznici na Gorenjskem, je bil tesno povezan z Dunajem. Najprej je bil čebelar pri Nižjeavstrijski kmetijski družbi, kasneje pa učitelj čebelarstva na Dunaju na čebelarški šoli Augarten, ki jo je ustanovila Marija Terezija. Čebelaril je na caričinem vrtu in potoval po avstrijskih deželah, kjer

kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in vodno gospodarstvo Andra Rupprechter ter za en avtobus slovenskih čebelarjev na čelu s predsednikom čebelarske zveze Boštjanom Nočem, ki je tudi predlagal vzpostavitev turistično-čebelarske poti od Slovenije do Dunaja ali od Janše do Janše. Na dunajski univerzi Boku so avstrijsko ministrstvo in univerza ter Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani

Ob odkritju spominske plošče Antonu Janši na Dunaju

je predstavljal svoje odkritje, povezano s prevažanjem čebel na ajdovo pašo. Marija Terezija je po njegovi smrti (umrl je 13. septembra 1773 na Dunaju) izdala odlok, po katerem so vsi čebelarski učitelji morali učiti po njegovih knjigah.

V petek so na Dunaju v parku Augarten odkrili spominsko ploščo Antonu Janši, slovesnosti sta se udeležila tudi slovenski minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan in avstrijski zvezni minister za

pripravili strokovni simpozij o čebelah, na višji državni šoli za vinarstvo in sadjarstvo v Klosterneuburgu pa je bil Evropski medeni zajtrk, ki ga je Avstrija pripravila po zgledu Slovenije, kjer na pobudo čebelarske zveze že od leta 2006 dalje pripravijo vsako leto medeni zajtrk oz. dan slovenske hrane. Avstrija tudi s takšnimi dogodki podpira slovenska prizadevanja, da bi 20. maj, to je rojstni dan čebelarja Antona Janše, razglasili za svetovni dan čebel.

Odkupne cene mleka

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne oktobra za mleko, dostavljeno v mlekarino ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 29,15 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 65 centov ali za 2,28 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,17

odstotka maščobe in 3,46 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 30,95 evra in je bila za 59 centov ali za 1,94 odstotka višja kot septembra. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 25,30 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 28,52 evra.

Odkupna cena (v evrih/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standardna) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarn		Cena odkupovalcev	
	*standardna	*dejanska	*standardna	*dejanska
December 2012	31,00	32,56	26,56	30,71
December 2013	36,23	38,36	31,06	36,12
December 2014	32,64	34,09	27,77	31,72
Junij 2015	28,05	29,93	25,61	27,65
Julij 2015	27,99	29,48	25,52	27,25
Avgust 2015	27,69	29,35	25,43	27,36
September 2015	28,50	30,36	25,40	28,02
Oktober 2015	29,15	30,95	25,30	28,52

Trije bratje, trije skrbni lastniki gozdov

»V gozdove se je naselil materializem. Pomembno je samo to, da je narejeno hitro in da je čim več zaslužka,« ugotavlja Nikolaj Robič, ki je skupaj z bratoma Janezom in Tonetom prejel priznanje za najbolj skrbnega lastnika gozda.

CVETO ZAPLOTNIK

Gozd Martuljek – Zavod za gozdove Slovenije vsako leto podeli priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozda, po enemu ali eni skupini lastnikov iz vsake območne enote zavoda. Na blejskem gozdno-gospodarskem območju so letos priznanje prejeli trije bratje: Janez, Anton in Nikolaj Robič, po domače Koširjevi iz Gozda - Martuljka. Kot so v zavodu zapisali, so jim priznanje podelili zato, ker zelo dobro skrbijo za svoje gozdove, jih redno pregledujejo, redno in pravočasno sekajo v ujmi poškodovano in od lubadarja napadeno drevo, vzorno negujejo mlade sestoje, označujejo in vzdržujejo meje posesti, skrbijo za odvodnjavanje in za popravila vlak, novo tehnologijo spravila lesa uporabljajo tako, da na tleh in na sestojih ne povzročajo poškodb, pri gospodarjenju upoštevajo priporočila revirnega gozdarja ...

Robičevi gozdovi so zelo obljudeni, po Tonetovem poteka gozdna učna pot, veliko je tudi gobarjev. Vse to jih ne moti, težko pa razumejo, da nekateri v gozdu brezbrizno puščajo odpadke.

Za uradno obrazložitvijo se skriva zanimiva zgodba o treh bratih, ki držijo skupaj, opozarjajo drug drugega na dogajanje v gozdu in si pri delu medsebojno pomagajo. Kmetija je v solasti štirih – bratov in njihove sestre, lastnik nekaj manj kot trideset hektarjev varovalnega gozda je Tone, devetnajst hektarjev gospodarskega gozda je razdeljeno med vse štiri. Na kmetiji živi Tone, brata Nikolaj in Janez imata v bližini hiši. Nikolaj skupaj z ženo Marijo na kmetiji redi pet govedin in obdeluje šest hektarjev

»Priznanje nas zavezuje k temu, da z gozdom še naprej dobro gospodarimo,« je v imenu bratov povedal Nikolaj Robič.

kmetijskih zemljišč. »Varovalni gozd je v skalnatem in nedostopnem območju za Lepim vrhom, gospodarski gozd je v Triglavskem narodnem parku. Skoraj ves je v strmini, le ob potoku Martuljek oz. ob kolesarski stezi je bolj na ravnem,« pravi Nikolaj in dodaja, da imajo v gozdovih zaradi pogostih ujmi veliko sanitarne sečnje. Močan veter jim je 1984. leta izruval ali poškodoval okrog osemsto kubičnih metrov drevja, pri obnovi sestojev so pazili, da je iz enomerne oblike gozda nastal raznomen, raznodoben gozd s pestro drevesno sestavo, v kateri prevladujeta smreka in bukev, dokaj visok delež imata še macesen in bor, posamično se pojavlja javor in ponekod tudi veliki jesen. Lanski žledolom jim je prizanesel, letos vsaj malo občutijo tudi posledice širitve lubadarja. Takoj spomladi so ukrepali, Nikolaj je nasekal 16 kubičnih metrov »lubadark«, Janez 12 »kubikov« ... »Med lastniki so velike razlike, tisti, ki hitro ukrepajo in imajo red v gozdu, lubadarja nimajo ali ga imajo zelo

Nikolaj Robič: »Na našem območju gozdno drevje raste zelo počasi. Z bratom sva posekala drobnejšo, dvanajst centimetrov debelo smreko, ki je rasla med skalami. Letnic je bilo toliko, da jih nisva mogla natančno prešteti, a zanesljivo jih je bilo od 160 do 180.«

malo,« pravi in dodaja: »Od divjadi nam še največ škode v hudih zimah povzroča jelenjad, a ugotavljamo, da je zdaj manj, kot je bilo včasih. Bojimo se medveda, letos so ga sledili v bližini glavne ceste, vdrl pa je tudi v skladišče, kjer so imeli lovci pripravljeno seno in koruzo za divjad.«

Na kmetiji so že v preteklosti sekali bolj malo, le za kurjavo in obnovo objektov, saj so gozd vedno jemali kot rezervo za hude čase. Podobno ravnajo tudi sedanji lastniki, z gozdom gospodarijo tako, da bi naslednikom prepustili polne gozdove. »Gozdarji bi morali dobiti več pooblastil, že zaradi tega, ker nekateri lastniki z gozdom delajo kot svinja z mehomo: poberejo le najbolj vredni les, preostalega pa pustijo,« pravi Nikolaj in dodaja: »V gozdove se je »naselil« materializem,

pomembno je samo to, da je delo hitro opravljeno in da je čim večji zaslužek.«

Robičevi imajo za delo v gozdu tudi sodobno tehnologijo, vendar ob ugodnih pogojih še vedno les »lifrajo« s cepinom, tudi do petsto metrov daleč. Vitel uporabljajo bolj redko, a še tedaj pazijo na to, da z vleko lesa ne poškodujejo tal in sestojev. Vse delo v gozdu opravimo sami. Če bi najemali, ne bi bilo nobene ekonomske računiče, meni Nikolaj. To, da so gozdovi v Triglavskem narodnem parku, jih ne ovira pri gospodarjenju, verjetno pa bi nastale težave, če bi hoteli pridobiti soglasje za gradnjo vlake. Težava, ki jo občutijo pri kmetovanju, je glavna, zelo prometna cesta. Živine ne morejo gnati čez cesto na pašo, včasih težko pridejo čez tudi s kmetijskimi stroji.

O varnosti in zdravju pri delu

Škofja Loka – Kmetijska svetovalna služba pripravlja v sredo, 9. decembra, ob 9. uri v gasilskem domu na Trati pri Škofji Loki predavanje o varnosti in zdravju pri delu. Predavala bo svetovalka Marija Grohar, ki bo kmetom predstavila novosti v zakonodaji o varnosti in zdravju pri delu, pravilnik o delih in opremi motornih vozil in zakon o cestah, in pojasnila, kdaj morajo zagotoviti izjavo o varnosti z oceno tveganja ter opraviti zdravniški pregled in usposabljanje za varno delo.

Predavanje o samooskrbi s semeni

Planina pod Golico – Jeseniška izpostava kmetijske svetovalne službe bo v torek, 8. decembra, z začetkom ob pol desetih dopoldne pripravila v dvorani krajevne skupnosti v Planini pod Golico predavanje z naslovom Samooskrba s semeni. Na predavanje so še posebej vabljeni ekološki kmetje, pri katerih je samooskrba s semeni še posebej aktualna. Predavala bo Tilka Klinar, kmetijstva svetovalka za občino Kranjska Gora in za del občine Jesenice.

Podjetniki še bolj povezani

Po prvem srečanju in skupni zavezi, podani pred pol leta, da ustanovijo Podjetniški klub Kamnik, so se kamniški podjetniki minuli teden zbrali na ustanovni skupščini kluba. Prvih šest mesecev ga bo vodil direktor podjetja Elektrina mag. Urban Bergant.

JASNA PALADIN

Kamnik – Na ustanovni skupščini, ki je v četrtek, 26. novembra, potekala v prostorih KIKŠarterja, se je zbralo okoli štirideset podjetnikov in direktorjev javnih zavodov, ki so poleg sklepa o formalni ustanovitvi izvolili tudi vodstvo (za prvega zakonitega zastopnika in predsednika so izvolili pobudnika ustanovitve kluba, direktorja Elektrine in predsednika Odbora za gospodarstvo in turizem Občine Kamnik mag. Urbana Berganta, za podpredsednika direktorja Nektar Nature Tomaža Laha, za generalnega sekretarja pa je bil imenovan podžupan Matej Slapar), sprejeli statut in določili članarino za leto 2016 v višini 150 evrov.

»Po svojih najboljših močeh se bom še naprej zagnano trudil doprinesti svoj delež za povezovanje in sodelovanje kamniških močnih in zdravih podjetij s skupnim ciljem – ponovno vzpostaviti in izboljšati pogoje za razcvet gospodarstva in turizma v naši občini. Motivacijo in zagon sem dobil, ker smo se v iskanju poti za skupen

Kamniški podjetniki so po Klubu managerjev občine Kamnik nedavno ustanovili še Podjetniški klub Kamnik. / Foto: Gorazd Kavčič

uspeh istomisleči iz nekaterih kamniških podjetij že aktivno povežemo, saj nam je vsem vedno bolj jasno, da je v teh težkih časih skupna pot k uspehu edina možna pot. Zavedajmo se, da bodo lahko preživela in se razvijala le podjetja, ki bodo sodelovala na lokalnem nivoju in si medsebojno pomagala pri vstopih na tuje trge, pa naj

si gre za evropski ali globalni trg. Tudi domačemu trgu lahko uspešno ponujamo celovite storitve in izdelke na način, da eden drugemu pomagamo,« je svoje kolege nagovoril Urban Bergant in poudaril, da vizija Podjetniškega kluba Kamnik vsebuje tudi skrb za razvoj podjetniških idej in posluš za mlade generacije.

Člani kluba bodo svoje vodstvo volili vsake pol leta, dvakrat letno bodo skupaj z ogledi dobrih praks podjetij izvedli tudi skupščino. Klub bo organiziral tudi seminarje, strokovna srečanja in druge dogodke, člani, torej podjetja, pa se bodo predstavljala tudi na skupni spletni strani, ki bo predvidoma zaživela januarja.

Gorenjska banka namestila defibrilator

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Iz Gorenjske banke so sporočili, da je odslej avtomatski zunanji defibrilator oz. naprava AED, ki z električnim sunkom lahko ponovno požene srce, nameščen tudi ob bankomatu na zunanji strani poslovalnice na Bleiweisovi cesti 1 v Kranju, kjer bo javnosti dostopen 24 ur na dan. »Načrtujemo, da bomo postopoma opremili z defibrilatorjem tudi druge naše poslovalnice,« je ob namestitvi defibrilatorja v Kranju dejal Tomaž Jeretina, pobudnik akcije in svetovalec za korporativno varnost v banki, in dodal: »Če z njim rešimo eno življenje ali preprečimo eno potencialno neozdravljivo poškodbo možganov, je vložek v nakup in usposabljanje povrnjen. Veseli bomo, če bomo s takšnimi argumenti za sodelovanje pri projektu prepričali še kakšno družbeno

odgovorno podjetje na Gorenjskem, za kar si bomo vsekakor prizadevali.« Gorenjska banka bo za vse, ki bodo pokazali zanimanje, organizirala tudi usposabljanje o oživljanju s pomočjo defibrilatorja. Prijave bo zbirala do vključno petka, 25. decembra, s sporočilom na elektronski naslov info@gbkr.si ali osebno v osrednji poslovalnici Gorenjske banke na Bleiweisovi cesti 1 v Kranju.

Ob srčnem zastoju je ekipa nujne medicinske pomoči le redko lahko na kraju prej kot v petih minutah, edina rešitev je v takšnih primerih električni sunek iz defibrilatorja, ki lahko ponovno požene srce in s tem reši tudi življenje. Že po petih minutah po zastoju srca namreč stopnja preživetja upade na 50 odstotkov, z vsako minuto za nadaljnjih 10 odstotkov, sedmo ali osmo minuto po zastoju pa že pride do neozdravljivih poškodb možganov.

Delavnica o energetiki

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Crngrob – Združenje za energetska neodvisnost Slovenije je ta teden v Crngrobu pod pokroviteljstvom ministrstva za infrastrukturo organiziralo izobraževalno delavnico o osnovah energetike za zaposlene v slovenskih medijskih hišah, ki običajno poročajo o energetski temati-

ki so med drugim spregovorili tudi o trajnih in obnovljivih energetskih virih. Združenje za energetska neodvisnost Slovenije poudarja, da bo potreben prehod na te vire in hkrati na energetska neodvisnost, torej na rabo primarne energije iz domačega okolja, s tem pa se odgovorjemo rabi fosilnih ener-

Letna razbremenitev dvesto evrov

Spremembo dohodninske lestvice naj bi občutilo dvanajst odstotkov zavezancev za plačilo dohodnine.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Minister za finance Dušan Mramor je v ponedeljek bolj podrobno predstavil predlagane spremembe dohodninske lestvice, s katerimi naj bi v letih 2016 in 2017 vsaj delno davčno razbremenili srednji sloj in hkrati ohranili četrti dohodninski razred s 50-odstotno obdavčitvijo neto letne davčne osnove nad 70.907 evrov. Kot je dejal minister, bodo mejo med drugim in tretjim davčnim razredom premaknili z 18.980 evrov na 20.400 evrov neto letne davčne osnove, to je z 1,5 na 1,6 povprečne plače. Približno

20.400 zavezancev se bo s tem premaknilo iz tretjega v drugi razred, kar bo za zavezance pomenilo približno 200 evrov davčne razbreme-

Samo Hribar Milič, generalni direktor Gospodarske zbornice Slovenije, pravi, da ob predlaganih spremembah dohodninske lestvice lahko govorimo le o simbolični davčni razbremenitvi, saj bodo spremembe le en odstotek ali še manj vplivale na mesečni neto prejemek zaposlenega.

nitve na leto. Zvišanje meje med drugim in tretjim razredom bo neposredno vplivalo tudi na vse zavezance, ki so v višjih dohodkovnih razredih, kar jim bo na

leto prineslo 202 evra davčne razbremenitve. Na podlagi podatkov o dohodnini za leto 2013 na ministrstvu ocenjujejo, da bo takih zavezan-

cev skupno 114.740 oz. 12 odstotkov.

Na predlagano spremembo dohodninske lestvice so se odzvali v Gospodarski zbornici Slovenije, kjer

ugotavljajo, da z dvigom meje med drugim in tretjim razredom srednji sloj ne bo razbremenjen, ampak bodo malenkostno razbremenili le 12 odstotkov dohodninskih zavezancev. Natančneje: prejemniki neto plač od 1573 do 4056 evrov bodo mesečno prejeli 17 evrov oz. na letni ravni 202 evra več kot doslej. Spremembe dohodninske lestvice po izračunu zbornice nimajo nevtralnega učinka na državni proračun, saj se bo »izplen« države povečal za sedem milijonov evrov – brez upoštevanja višjih plač v zasebnem in javnem sektorju in rasti zaposlovanja.

Med nagrajenci tudi Tinex

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Gospodarska zbornica Slovenije je pripravila letno srečanje prejemnikov certifikata Excellent SME,

to je certifikatov odličnosti, ki jih zbornica v sodelovanju z družbama Coface in Connet podeljuje že od leta 2012. Tokrat je prvič podelila tudi nagrade petnajstim

podjetjem in podjetnikom, ki so pridobili certifikat tri leta zapored in imajo v zadnjem letu po metodologiji družbe Coface najvišjo bonitetno oceno deset. Z Gorenjske je priznanje prejela družba Tinex iz Šenčurja. Kot poudarjajo v zbornici,

imetniki certifikata dosegajo odlične rezultate – 19 odstotkov višje prihodke na zaposlenega od povprečja podjetij podobne velikosti, 3,7-krat višji dobiček na zaposlenega in za 13,4 odstotka višjo dodano vrednost na zaposlenega.

Udeleženci izobraževalnih delavnic Energetika - trajni in obnovljivi viri energije / Foto: Tina Dokl

ki. Kot je povedal tajnik združenja Božo Dukič, so tovrstno izobraževanje ponudili tudi nekaterim drugim poklicnim skupinam, vendar ni bilo odziva. Tudi delavnico za novinarje so izpeljali ob pičli udeležbi, a vendarle. Predavali so strokovnjaki z energetskega področja,

gentov, nafti in plinu. Septembra se je končala javna razprava o energetskem konceptu Slovenije, ki napoveduje prenehanje rabe naftnih derivatov v višini vsaj 90 odstotkov do leta 2055, to pa je tudi tema pariške konference o klimatskih spremembah.

Spominski kovanec z evropsko zastavo

Kranj – V izbranih poslovalnicah Deželne banke Slovenije bodo v ponedeljek začeli prodajati spominski dvoevrski kovanec s skupnim evropskim motivom, ki obeležuje 30. obletnico pritrditve zastave Evropske unije. Na kovancu je motiv evropske zastave, ki jo obkroža dvanajst stiliziranih ljudi, poleg pa sta izpisani tudi letnici »1985–2015« ter ime države izdajateljice.

S toplotno črpalko so stroški strmoglavili

Z odklopom iz sistema mestnega vročevoda in prehodom na toplotno črpalko za ogrevanje sanitarne vode so v enem od jeseniških blokov stroške znižali kar za 68 odstotkov. Investicija se jim je povrnila v dveh letih, stanovalci pa financiranja sploh niso občutili.

URŠA PETERNEL

Jesenice - Pred dvema letoma so v enem od jeseniških stanovanjskih blokov – gre za blok na naslovu Gustla Štravska 1 – pripravo sanitarne tople vode odklopili iz sistema vročevoda in namesto tega sanitarno toplo vodo začeli ogrevati s toplotno črpalko. Po samo dveh letih se je investicija že povrnila, stanovalci financiranja niso občutili, stroški za pripravo sanitarne tople vode pa so se jim znižali kar za 68 odstotkov!

Stoodstotno soglasje stanovalcev

Da je projekt sploh zaživel in tudi uspel, gre zasluga Branislavu Zajoviču, predsedniku hišnega sveta, po izobrazbi inženirju mehatronike. Kot je povedal, so v bloku plačevali izredno visoke položnice za pripravo sanitarne tople vode, zato se je odločil, da je na tem področju nekaj treba narediti. Sprožil je pobudo, da bi prešli na cenejše in okolju prijaznejše ogrevanje sanitarne vode. Obiskal je različne sejme, se seznanil z različnimi principi ogrevanja in na koncu se je kot najbolj smiselna pokazala toplotna črpalka voda-zrak.

"Projekt je bil zelo zahteven, saj je v bloku 23 stanovanj s 63 stanovalci ... Moral sem prepričati čisto vse, od prvega do zadnjega, kar je bilo izredno težko, sploh zato, ker o toplotnih črpalkah večina ni vedela prav nič. Štiri mesece sem iskal rešitev in zbral podpise, na koncu pa sem dosegel stoodstotno soglasje vseh stanovalcev," je povedal Zajovič, ki mu je veliko časa vzelo tudi iskanje najboljšega ponudnika toplotnih črpalk. Na koncu se je odločil za toplotno črpalko Thermia, saj je po Zajovičevih besedah zastopnik, podjetje Atlas Trading iz Vojnika, ponujal celoten paket, od vgradnje do daljinskega vodenja in dveletne brezplačne intervencije v primeru morebitnih težav. Pred vgradnjo so morali pridobiti tudi soglasje javnega komunalnega podjetja JEKO-IN za odklop iz sistema mestnega vročevoda; tedanji direktor jim je po Zajovičevih besedah prižgal zeleno luč z besedami, da imajo legitimno pravico, da se odklopijo.

Brez vode le en dan

Vgradnja toplotne črpalke je stekla v nekaj dneh, stanovalci so bili brez tople vode samo en dan v času

Princip delovanja toplotne črpalke: 70 odstotkov toplote pridobi iz okolja, porabi 30 odstotkov električne energije in ustvari dovolj vroče vode za ves blok.

montaže. Toplotna črpalka ima moč 16kW, učinkovito pa deluje do zunanje temperature minus 20 stopinj Celzija in zagotavlja toplo vodo pri 50 do 55 stopinjah Celzija. Sistem deluje tako, da izkorišča toploto zraka iz okolice in ogreva vodo v grelniku, za kar porabi bistveno manj energije, kot jo proizvede. Grelnik ima dodatno varovalo, to je električni grelec, ki dogreva vodo v primeru trenutne velike porabe. Hkrati so obnovili dotrajano opremo v strojnici in namesto starega grelnika vgradili dva nova, zamenjali so črpalko ter vgradili opremo za natančno merjenje porabe in spremljanje delovanja na daljavo.

Investicija se je že povrnila

Investicija je stala 14.503 evra, skoraj celotno investicijo pa so financirali iz rezervnega sklada (pridobili so tudi subvencijo EKO sklada). Stanovalci tako financiranja skoraj niso občutili, v dobrih dveh letih do danes pa se je investicija že povrnila. V tem obdobju so prihranili za 14.475 evra

Toplotna črpalka je nameščena na zunanji strani bloka.

stroškov za pripravo sanitarne tople vode oziroma kar 68 odstotkov. Po starem bi v tem obdobju stroški znašali nekaj več kot 21 tisoč evrov, zdaj pa so v primerjalnem obdobju vsi stanovalci skupaj plačali le nekaj več kot 6600 evrov. Toplotna črpalka deluje brez težav, je povedal Zajovič, stanovalci pa imajo ves čas dovolj sanitarne tople vode. Je pa res, je dodal sogovornik, da se je v zadnjem obdobju nekoliko povečala tudi poraba tople vode, saj so v času visokih položnic stanovalci s toplo vodo močno varčevali. Ob tem pa je Zajovič tudi poudaril, da se je z odklopom grelnika sanitarne vode iz sistema mestnega vročevoda zmanjšala priključna moč v bloku, zaradi česar so zdaj nižje tudi položnice za ogrevanje prek vročevoda.

Zgled za druge bloke

Glede na odlične izkušnje so njihovem zgledu sledili v bloku na Cesti talcev 7a na Korški Beli in tudi tam so dosežanje izkušnje z uporabo toplotne črpalke za pripravo sanitarne tople vode zelo dobre. Da bi prvima dvema blokom sledili še drugi na Jesenicah, so pod okriljem Združenja za energetske neodvisnosti Slovenije natisnili letake in jih tisoč razdelili po jeseniških blokih. Po Zajovičevih besedah se že pogovarjajo s stanovalci ene od večjih jeseniških stolpnih, v kateri je kar 83 stanovanj. Projekt tam bo seveda zaradi velikega števila stanovanj zahtevnejši, nujno pa bo treba vgraditi tudi števec porabe tople vode. Kot je dejal Božo Dukič iz Združenja za energetske neodvisnosti Slovenije, je cilj takšnih projektov zmanjševanje rabe

fosilnih energentov s prehodom na rabo trajnih energetskih virov.

Fasada ali ogrevanje prek toplotne črpalke?

Branislav Zajovič pa razmišlja tudi o naslednjih korakih za dodatno znižanje stroškov ogrevanja. V jeseniški občini se sicer v zadnjih letih s pomočjo nepovratnih sredstev Občine Jesenice vse več večstanovanjskih objektov odloča za obnovo fasad, a kot poudarja Zajovič, so prihranki s prehodom na toplotno črpalko za ogrevanje še bistveno večji. Poleg tega je investicija v toplotno črpalko nižja od investicije v novo fasado. "Moja želja je, da bi bil naslednji korak v našem bloku prehod na toplotno črpalko tudi za ogrevanje prostorov, s prihranki pa bi v tretjem koraku lahko financirali tudi obnovo fasade."

V bloku so pred prehodom na toplotno črpalko za pripravo sanitarne vode mesečno samo za ogrevanje sanitarne vode plačevali tudi od 70 do 90 evrov na stanovanje. "To je bila največja položnica sploh!" pravi Zajovič. Zdaj v povprečju plačujejo okrog deset evrov.

Če na vaše rolete in okenske police sedajo različni ptički, ki iščejo zavetje pred mrazom, boste s tem priručnikom lahko natančno določili, za katerega ptička gre. Pernati obiskovalci so prikazani v naravni velikosti, zato pri prepoznavanju skoraj ne more priti do pomot.

11⁵⁰ EUR
* poština

Cena knjige, ki je lahko tudi lepo darilo, je

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju ali jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure, ali po e-pošti na: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

Nemalo ljudi se ne znajde najbolje v kuhinji ali bi radi svoje veččine še bolj izpopolnili, hkrati pa popestrili vsakdanji jedilnik. Če sodite mednje, vam bo pri uresničenju vašega cilja pomagala knjiga Šola kuhanja s številnimi recepti, ki vas bodo do končnega izdelka vodili korak za korakom. Zelo praktična knjiga, s katero lahko tudi vi postanete pravi kuharski mojster.

14,99 evra
+ poština

Redna cena knjige je 19,99 EUR, če jo kupite na Gorenjskem glasu, je cena

Broširana vezava, 368 strani, več kot 1000 fotografij.

Knjigo lahko kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

Ta knjiga je lepo in koristno darilo hkrati. Trda vezava, 72 strani.

Prej, ko se otrok spozna z zemljevidi in dobi občutek za zemeljsko oblo, razporeditev celin in držav, njihovih glavnih mest, zastav ter značilnosti, bolje se bo znašel v šoli in v vsakdanjem življenju. V Otroškem atlasu sveta s posodobljenimi podatki boste skupaj z otrokom svet odkrivali na preprost in zanimiv način.

Redna cena knjige je 19,99 eur, nova cena knjige je le 11,99 eur+poština.

11⁹⁹ EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLIED

Svod je spet kot pred sto leti

Prav tam, pod svodom grajske kapele, je na ogled razstava Restavriranja stenskih poslikav v kapeli Loškega gradu.

IGOR KAVČIČ

Polna kapela obiskovalcev na odprtju razstave na temo prve faze restavriranja stenskih poslikav v enem osrednjih prostorov v okviru Loškega gradu je bila pretekli teden lep dokaz, kako pomembna je bila pred dvema latoma odločitev Loškega muzeja, da razišče in za javnost ponovno odkrije bogate stenske poslikave, ki so se desetletja dolgo skrivale pod plastjo beleža. V zadnjem letu je sledila prva faza zahtevnega restavratorskega projekta, ki jo je izvedel Restavratorski center Zavoda za varstvo kulturne dediščine Republike Slovenije. Več ko leto trajajoč projekt, z nekajmesečno vmesno prekinitvijo, je bil obsežen interdisciplinarni projekt obeh institucij. »Tako muzejska kot restavratorska ekipa sta se lotili, lahko bi rekli, pravih detektivskih zgodb,

da bi prišli do ugotovitev, kdo in kdaj je pred natanko sto leti naročil in izdelal poslikavo in predvsem – zakaj je ta tako posebna,« je v uvodu k razstavi povedala direktorica Loškega muzeja Saša Nabergoj in čas trajanja razstave povezala z začetkom druge faze del, ko bodo restavrirali še poslikave na stenah. Znotraj velikih lesenih zabojev se skrivajo še oltarji, ki bodo po zaključku del prav tako dobili svoje mesto v kapeli. Takrat bo kapela zasijala v svojem nekdanjem sijaju.

Dirigentka z odličnim orkestrom

»Zelo smo zadovoljni, lahko pa potrdim, da to zadovoljstvo v sebi nosi tudi neko težo, saj smo opravili zares veliko delo. Vemo, kako smo raziskovali in prihajali do pravih rešitev, pri tem pa smo vseskozi stremeli k temu, da smo delo opravili

kvalitetno v vseh postopkih, od čiščenja beleža do zadnjega detajla retuše,« je povedala vodja restavriranja Anita Klančar Kavčič. »Hkrati pa je bilo vseskozi treba čutiti, kako deluje celota vseh več kot sto kvadratnih metrov poslikav, kaj je slikar mislil in na kakšen način je želel poslikati kapelo. Ko si leto dni na odru, se vate nasele ta prvotni občutek, ki je slikarja vodil pri delu. To je zelo pomembno, ko dodajaš tam, kjer so bile poslikave poškodovane ali uničene. Poslikava je zelo idealistična in je nekakšen miren odgovor na tisti sicer viharen čas začetka prve svetovne vojne. To, kar je naslikano v kapeli, je poučno, lepo, humanistično in želi biti večno.«

O sami ohranjenosti poslikav je sogovornica povedala, da se ta meri na dva načina: eno je barva in drugo omet. Slednji je bil odlično ohranjen z malo poškodbami, pri barvni plasti pa so bile drobno razpršene poškodbe po celotni površini. »Pri tem je treba imeti kondicijo za videenje celote in detajla hkrati, le tako je možno doseči prvotno harmonijo,« dodaja Klančar Kavčičeva, ki se je v vlogi vodje počutila kot dirigent, ki izvaja že napisano delo, njen orkester pa ga mora ponovno zaigrati. Prava razmerja pri tem dajo tudi pravi učinek.

Velika humanistična širina uršulink

Raziskovanje podatkov o poslikavah je bil poseben izživ tudi za umetnostno zgodovinarico Loškega muzeja

Mlada restavratorska ekipa, ki je pod vodstvom Anite Klančar Kavčič pod stropom grajske kapele v delovnem sožitju preživela okrog devet mesecev. / Foto: Tina Dokl

Barbaro Sterle Vurnik, ki potrjuje, da je muzejsko delo v takih primerih lahko zelo forenzično: »Ko se je muzej leta 2013 odločil za restavriranje, je tej odločitvi botrovalo več dejavnikov: stanje kapele, nekdanja podoba kapele na stari dokumentarni fotografiji in takratna razstava o življenju uršulink na gradu. Na podlagi znanih dejstev je bilo treba definirati še kar nekaj ključnih elementov – avtorja poslikave, datacijo, razvozlati ikonografijo in potegniti analogije s sočasnimi stenskimi poslikavami ter nato vse skupaj interpretirati. Skupaj s kolegi iz muzeja, tu se zahvaljujem za pomoč Miri Kalan, Biljani Ristič in Jožetu Štuklu, se je tako celotna slika poslikav vse bolj jasnila.«

Kot dodaja Sterle Vurnikova, je zanimivo, kako so dejstva vzporedno razkrivali Anitini restavratorji, ki so z

isto vneto s svojega zornega kota ugotavljali te skrivnosti kar na licu mesta, tik pod stropom kapele. »Delili smo si nove ugotovitve, ki so zdaj predstavljene javnosti. Dragoceno je bilo sodelovanje z Anito Kavčič Klančar, naslonila sem se lahko na njene informacije o določenih nejasnih fazah posegov v kapeli, predvsem pa na njene zanimive tehnološke izsledke. V kontekstu muzejskega dela mi je bil še poseben izziv predvsem potegniti skupaj vse obstoječe, a pozabljene umetnostnozgodovinske podatke. Dragocen v tem smislu je bil stik z gospo Marto Triler iz Uršulinskega samostana v Ljubljani, ki hrani arhiv nekdanje Uršulinske šole, ki je delovala na gradu v času nastanka poslikav.

Sogovornica poudarja tudi sam kontekst poslikav: »Pri raziskovanju sem se še

dotatno prepričala o tej izjemni humanistični širini uršulink, tako se mi je npr. zdelo pomembno poudariti, kako pomembno sporočilo so skozi poslikave pustile ljudem o duhu takratnega časa prve svetovne vojne, ko so uršulinke v svoje prostore sprejele ranjene s soške fronte in tako bile v posrednem stiku z grozotami vojne. Presenetilo me je, kako poslikave subtilno in nevsiljivo, a jasno opozarjajo na nesmiselnost vojne – Nandangel Mihael premaguje zlo in varuje pred vsem hudim, kar prinaša vojna, sedem krščanskih kreposti nagovarja k zavedanju pomena vrednot, tu je napis o sovražnih vojnah ...,« dodaja Sterle Vurnikova, ki vrednost poslikav v kapeli vidi v njenem večplastnem pomenu – ki sega od nabožnega, estetskega, dokumentarnega in umetnostnozgodovinskega do sociološkega.

V pogovoru pod restavriranim kapelnim svodom: škofjeloški župan Miha Ješe, restavratorica Anita Klančar Kavčič, direktorica Loškega muzeja Saša Nabergoj, umetnostna zgodovinarica Barbara Sterle Vurnik in direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Jernej Hudolin. / Foto: Tina Dokl

Zgodba

Pripoved ženske, ki se je odločila, da naredi konec neznosnemu nasilju ... **Stran 20**

Zanimivosti

Izkušnje domžalske družine Corel: potovanje z otrokom odpira vsa vrata. **Stran 20**

Inovacija

Matjaž Loc je naredil igračo, ki je kombinacija poganjalca, skiroja in tricikla. **Stran 21**

Od petka do petka

Predsednik vlade se je ta teden odpravil na delovni obisk v ZDA. / Foto: Tina Dokl

Stavkajoči policisti so začasno prekinili pogajanja z vladno pogajalsko skupino. / Foto: Matic Zorman

Skupna Tuš in matična družba Engrotuš kljub petletnemu trudu še vedno slabo poslujeta in se utaplja v dolgovi. Foto: Gorazd Kavčič

Policisti zaostri stavko

Razočarani nad stališči ministrstva za finance so se v policijskih sindikatih odločili, da stavko še zaostrijo. Premier Miro Cerar na obisku pri vodilnih ameriških tehnoloških podjetjih.

SIMON ŠUBIC

Premier na delovnem obisku v ZDA

Premier Miro Cerar se je ta teden skupaj s predstavniki slovenskega gospodarstva odpravil na delovni obisk ZDA, katerega namen je predstaviti prednosti za ameriška vlaganja v slovensko gospodarstvo. V minulih dneh se je tako sestel že s člani Evropsko-ameriške zbornice, nato je skupaj s slovenskimi gospodarstveniki obiskal vodilna tehnološka podjetja v ZDA, kot so IBM, EMC, Oracle, Cisco, Microsoft in Tesla. Z nekaterimi je podpisal tudi posebne memorandume ali sporazume.

Pogajanja prekinili do vrnitve Cerarja

Policijska stavka, ki se je začela 18. novembra, se še nadaljuje, včeraj so se v stavkovnem odboru obeh policijskih sindikatov celo dogovarjali o njeni zaostritvi. V sredo so namreč zaradi nasprotovanja predstavnikov ministrstva za finance pogajanja z vlado do nadaljnjega prekinili. Po navedbah predstavnikov sindikatov finančno ministrstvo zahteva, da policija sredstva za realizacijo zavez iz sporazumov, kar poskušajo doseči s stavko, poišče znotraj

proračunskih sredstev, ki so namenjena materialnim stroškom. Ker pa so to sredstva za nujno potrebno opremo in za izvajanje zakonskih obveznosti policije, v ta predlog sindikata ne bosta privolila. Za vodstvo ministrstva za notranje zadeve in policije je takšno stališče ministrstva za finance, ki negira veljaven in jasen sklep vlade, nesprejemljivo, zaradi česar se pogajanja do vrnitve predsednika vlade Mira Cerarja iz ZDA ne bodo nadaljevala, so zapisali v sporočilu za javnost. Policijska sindikata zahtevata uresničitev zavez preteklih vlad v različnih dogovorih in stavkovnih sporazumih, med drugim tudi povečanje plač policistov za 35 odstotkov in izplačilo presežnih ur.

Pomanjkljiva požarna zaščita

Ministrstvo za zdravje je v sredo podalo predlog za kazenski pregon zoper izvajalca družbo SCT v stečaju in odgovornega nadzornika IBE Ljubljana zaradi nepravilnosti pri gradnji Onkološkega inštituta v Ljubljani. Ob izgradnji nadomestnega vodovodnega sistema, ki bo končana do konca marca, so namreč ugotovili, da je bila aktivna požarna zaščita ob gradnji Onkološkega inštituta izvedena v neskladju s predpisi na področju

požarne varnosti, so sporočili z ministrstva.

Višje sodišče zavrnilo Janševo pritožbo

Višje sodišče v Ljubljani je zavrnilo pritožbo Janeza Janše na sklep prvostopenjskega sodišča o zavrženju zadeve Patria zaradi zastaranja, je ta teden javno sporočil predsednik SDS. Sodišče je odločilo, da je bila pri odločitvi o zastaranju zadeve izkazana kršitev zakona o kazenskem postopku, ker pa je kršitev podana v korist obdolženega, se ta v svojo škodo ne more pritožiti. Janša, ki si želi vsebinsko sodbo, s to odločitvijo ni bil zadovoljen. »Murgle se spet norčujejo iz prava,« je tvitnil.

Podobne ugotovitve KPK glede Jankoviča

Komisija za preprečevanje korupcije je tudi v ponovljenem nadzoru premoženjskega stanja ljubljanskega župana in predsednika Pozitivne Slovenije Zorana Jankoviča ugotovila, da za 208.000 evrov transakcij na njegovih računih ugotavlja izrazita korupcijska tveganja. Po ugotovitvah KPK je Jankovič od nastopa županske funkcije večkrat kršil zakon o preprečevanju korupcije, prav tako ni pravočasno sporočal podatkov o svojem premoženjskem stanju.

KPK, tedaj še pod vodstvom Gorana Klemenčiča, je tudi v prvem nadzoru prišel do podobnih ugotovitev. Ljubljanski župan je že napovedal, da se bo v zvezi s poročilom znova obrnil na sodišče.

V reševanje Tuša tudi vlada

V reševanje trgovske družbe Tuš, ki se tudi po letih prestrukturiranja utaplja v dolgovi, se je sedaj vključila še vlada. Z namenom priprave strokovnih izhodišč za vzpostavitev stabilne verige med dobavitelji in potrošniki v Sloveniji je namreč oblikovala medresorsko delovno skupino, katere delovanje bi lahko ublažilo tudi posledice morebitnega prenehanja poslovanja celjskega trgovca. Delovna skupina preučuje tudi možnost oblikovanja potrošniške zadruge. Skupina Tuš sicer bankam dolguje skoraj 400 milijonov evrov, matična trgovska družba Engrotuš pa je lani prvič po letu 2005 ustvarila manj kot 500 milijonov evrov prihodkov – 487,35 milijona evrov prihodkov. Iz poslovanja naj bi Engrotuš ustvaril samo 2,52 milijona evrov dobička pred obdavčitvijo, medtem ko je imel lani skupaj za 225,62 milijona evrov vseh obveznosti. Glavnina obveznosti je sicer na družbi Tuš Nepremičnine.

Slovinci v zamejstvu (484)

Osemdeset let Valentina Omana

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Eden od najbolj znanih koroških slikarjev sedanjega časa, koroški Slovenec Valentin Oman bo v ponedeljek, 14. decembra, star 80 let. Njemu v čast so v Koroškem muzeju modernih umetnosti v Celovcu odprli razstavo o likovnem opusu zavednega koroškega Slovenca, ki bo odprta do 10. januarja. Iz Celovca se bo razstava selila v dunajski Kuentlerhaus, kjer bo odprta med 17. marcem in 24. aprilom, med 6. majem in 28. avgustom pa bo Omanova razstava na ogled v galeriji Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki.

Valentin Oman je bil rojen 14. decembra leta 1935 v Štebnu/St. Stefan pri Bekštajnu/Finkenstein v bližini Beljaka. Po končani osnovni

šoli se je šolal v Marjanišču na Plešivcu/Tanzenberg nad Gosposvetskim poljem, kjer so se šolali številni slovenski izobraženci. Starši so računali, da bo duhovnik, vendar ga ta poklic ni mikal. Odšel je na Dunaj, kjer se je preživljal s priložnostnimi deli in študiral likovno umetnost. Slikarsko je zorel tudi na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Odločitev za samostojno umetniško pot je bila tvegana in težka. Sam se spominja, da je bilo prvo naročilo, ki ga je dobil, likovna oprema poslovilne vežice na celovškem pokopališču! Sedaj ustvarja v domačem Štebnu in na Dunaju. Njegova slikarska dela, ki vedno postavljajo v ospredje človeka, krasijo številne objekte na

Valentin Oman bo čez deset dni star 80 let.

Koroškem in zunaj nje. Med vladavino deželnega glavarja Jorga Haiderja zaradi njegovega odnosa do Slovencev doma na Koroškem ni hotel sodelovati na nobeni razstavi. Molke je prekinil pred leti z razstavo v Beljaku. Valentin

Oman je za svoje delo prejel mnoga avstrijska in slovenska priznanja in odlikovanja, med drugim tudi nagrado Prešernovega sklada.

V Zahomcu/Achomitz v Ziljski dolini je bil občni zbor slovenskega oziroma dvojezičnega športnega društva, v katerem so začeli športno pot mnogi znani avstrijski smučarski skakalci in kombinatorci. Poznanci nordijskega smučanja se spominjajo olimpijskega zmagovalca Karla Schnabla pa Wallnerja, Milloniga, Wiegelleja, Grazerja. Njihovo tradicijo nadaljujejo mladi smučarski skakalci in kombinatorci s Tomažem Drumlom na čelu, ki je moral zaradi težav s fizično pripravljenostjo prekiniti z letošnjimi tekmovanji.

Kombinatorc Tomaž Druml iz Bistrice na Zilji

Zahomčani imajo doma izvrstno urejen nordijski center, tekme pa prirejajo tudi v Alpski areni v Beljaku. Za predsednika so znova izvolili Martina Wiegelleja, ki vodi društvo že od leta 1985 dalje.

Kapitalizem in podnebje

Kapitalizmu že od srede 19. stoletja (od Komunističnega manifesta naprej) prerokujejo, da bo propadel. Pa še ni. V začetku 21. stoletja ga morda bolj kot njegovi razredni nasprotniki ogrožajo podnebne spremembe ...

MIHA NAGLIČ

O prihodnosti kapitalizma

Premnogi se čutijo poklicane razpravljati o prihodnosti kapitalizma kot osrednje družbenoekonomske ureditve tega sveta. Eden bolj poklicanih je gotovo Craig Calhoun, sociolog in direktor prestižne London school of economics and political science. Je tudi eden od avtorjev zbornika o teh rečeh. Njegova teza je, da kapitalizem bolj kot vse drugo ogrožajo podnebne spremembe. »V knjigi Ali ima kapitalizem prihodnost sem med soavtorji najbolj optimističen glede obstoja kapitalizma in najbolj pesimističen glede okolja. Skupaj z Michaelom Mannom pa sva tudi najbolj pesimistična glede vojne. Oba namreč meniva, da se bo kapitalizem nadaljeval in ne bo propadel, toda okoljske težave in konflikti lahko spremenijo svet brez propada kapitalizma. Če povem naravnost, nas lahko podnebne spremembe vse ubijejo, preden kapitalizem propade. Oblike podnebnih sprememb postajajo čedalje bolj ekstremne skozi poplave, orkane in podobno in navsezadnje tudi vplivajo na begunsko in humanitarno krizo, saj so na nekaterih območjih prav podnebne

spremembe razlog za migracije. Vsi smo slišali za Darfur zaradi etničnega konflikta med sudanskimi oblastmi in ljudmi v Darfurju. Veliko je bilo govora o islamu, čeprav so na obeh straneh muslimani. Toda konflikt je bil povezan s svetovnim naftnim trgom, ker je Sudan odkril nafto, tako da je šlo tudi za konflikt zaradi virov. Potem so bili razlogi za konflikt tudi dolgoročne podnebne spremembe, saj so vodnjaki v Darfurju začeli presihati in s tem povzročali trpljenje tamkajšnjim prebivalcem. Povedati hočem, da grožnja predstavlja medsebojna povezanost podnebnih sprememb in konfliktov zaradi virov. Če se jezera sušijo, potem postane voda omejen vir. Če narastejo temperature in talijo ledenike, potem narastejo oceani, ki poplavlajo otoke. Teh učinkov je čedalje več. Vzemimo za primer nafto, ki ni bila popolnoma nepomembna pri invaziji na Irak, pa tudi ni popolnoma nepomembna v bojevanju Islamske države. Večina Evropejcev Islamsko državo obravnava zgolj skozi islam, delno to drži, vendar gre tudi za nafto. Islamska država se lahko z Zahodom spopada, ker prodaja nafto na svetovnem trgu in s tem služi milijone, saj svet nafto potrebuje. Podobno je tudi s starinami. Vsi so zgroženi nad

tem, kako Islamska država uničuje antične monumente, kar pripisujejo islamu. Vendar gre tu bolj za kapitalizem kot za islam, saj te zgodovinske antikvitete prodajajo zbirateljem. Tu gre sicer za nelegalni kapitalizem, saj se tako nafta kot tudi starine prodajajo nezakonito, vendar se prav s tem financira projekt Islamske države. Skratka, vsi smo na neki način s tem povezani. Podnebne spremembe, verski konflikti, konflikti zaradi virov so povezani drug z drugim in s kapitalizmom, čeprav nezakonitim. Tu vidim grožnjo. Podnebne spremembe, ko se zgodijo, te težave le še poglobijo. Vse te težave so medsebojno povezane in vsi smo povezani z njimi. Če to ignoriramo, ne moremo v celoti razumeti dogajanj. «To velja tudi za begunsko krizo. »Ta dokazuje, da države ne morejo izbirati, katere sestavne dele globalizacije si želijo. Ne morete se odločiti za globalne trge in odkloniti globalnih migracij. Globalizacija prihaja v paketu, in če želite imeti od nje koristi, morate v paketu vzeti tudi težave.« (Vir: MMC RTV SLO) – Se strinjate?

Kaj vse smo doživeli!

»Doživeli smo veličastne zvezdniške trenutke, nezasišano smo obogateli in

uživali v brezmejni ljubezenski svobodi, ki ji še ni grozila nobena zavratna bolezen. /.../ V enem samem življenju smo doživeli zadnje zdihljaje patriarhalnega reda, osvoboditev nravi in žensk, padec komunizma, zlom tretjega sveta in nazadnje še zaton Evrope, ki umira od zmagooslavja in slabe vesti.« To je odlomek iz knjige Pridni sinko (Modrijan), njen avtor je francoski pisatelj in filozof Pascal Bruckner; v času 31. Slovenskega knjižnega sejma je bil njegov posebni gost. Z njegovo izjavo se lahko strinjamo tisti, ki smo dejavno živel v drugi polovici prejšnjega stoletja.

Sprehod kot terapija

»Odraščala sem v predmestju Reykjavika. Živeli smo ob veliki stanovanjski stolpnici, od tam naprej pa sta bila samo mah in tundra. Veliko sem se sama sprehajala in pela na ves glas. Mislim, da to počne veliko Islandcev. Ne gremo v cerkev ali k psihoterapevtu, ampak na sprehod.« Tako islandska pevka in igralka Björk (1965), zaslovela s filmom Plesalka v temi (2000). – Po mojem dejavnem prepričanju je sprehod najboljše terapija pred tegobami tega sveta tudi za nas.

Foto: Wikipedia

Katero zeleno vidite? Transparent na demonstraciji proti podnebnim spremembam v New Yorku, 21. 9. 2014.

Foto: Wikipedia

Popularni francoski filozof in pisatelj Pascal Bruckner (1948) na eni od številnih debat, ki se jih rad udeležuje.

Take so hiše v Reykjaviku; v eni od njih je odrasla tudi islandska pevka in igralka Björk (1965). / Foto: Wikipedia

Nove knjige (306)

Usidrali smo se na morje

MIHA NAGLIČ

»Komaj je prišlo do umiritve napete situacije v odnosu do Italije, že se je pojavila nova napetost, tokrat med hrvaškimi in slovenskim pomorstvom zaradi delovanja Splošne plovbe. Moteč je bil vsak element pri vzpostavitvi slovenskega pomorstva, saj bi na ta način izgubili hrvaško jurisdikcijo nad pomorstvom v severozahodni Istri. Pojavlja se vprašanje, če so jo resnično kdaj imeli. Hrvatoma najbrž ni ustrezala ideja o novem pristanišču v Koprju, ki bo nadomestilo Trst, ni jim ustrezalo niti novoustanovljeno podjetje. Bili so agresivni in so svoje želje predstavljali kot jugoslovanski interes. Zavzemali so se za to, da Slovenci ostanejo le na našem morju. Bili

so proti temu, da bi se Slovenija pomorsko razvijala. Hoteli so, da bi še naprej pluli samo na trabakolah in ribiških čolnih. Ni jim bilo pogodu, da bi Slovenci odpluli na odprto morje, na oceane. / / Slovenija bi morala biti po njihovem čim bolj proč od morja. Slovenija je bila zanje moteč element, ker so želeli imeti mejo z Italijo. /Šnuderl/ Z načrtnim in nenačrtnim onemogočanjem rednih postopkov so poskušali dim bolj ovirati začetni zagon ekipe, ki je vzpostavljala slovensko pomorstvo. A mi smo vztrajali, da Hrvatoma pokažemo, da smo se usidrali na morje! « (Str. 277) – »Grb Splošne plovbe, na katerega spominja današnji slovenski, se je prvič pojavil na ladijskem dimniku na ladji Gorenjska septembra 1954

v Cardiffu in je prikazoval Triglav (rdeče barve) nad valovi morja. Črno sidro je bilo v emblemu dodano veliko kasneje. Avtor prvega zaščitnega znaka je bil Vladimir Štolfa. Ladje SPP so s svojim značilnim dimnikom začele pluti po svetovnih morjih in slovenski logotip se je pojavljal v svetovnih lukah « (Str. 248) Stavak »Usidrali smo se na morje« je izrekel Boris Šnuderl, prvi direktor Splošne plovbe Piran (SPP), avtorica pa ga je izbrala za naslov te monumentalne knjige. Podnaslov: Vzpostavitev slovenskega pomorstva 1945–1958. V njej prikaže,

kako smo Slovenci v tistih letih kljub nasprotovanju Hrvatov postali pomorski narod. Ključni sta bili dve dejanji: ustanovitev SPP (1954) in Luke Koper (1957). V pionirskem dogajanju ob slovenskem morju je tudi marsikaj gorenjskega. Ne le Triglav v grbu SPP in dejstvo, da je bilo eni prvih ladij ime Gorenjska. V ustanavljanju SPP je eno glavnih vlog odigral Škofjeločan Niko Kavčič, tedaj vodja ekonomskega oddelka UDV, pozneje siva eminenca slovenskega bančništva Sicer pa smo še vedno na morju in plovemo.

Nadja Terčon, Usidrali smo se na morje, Pomorski muzej Sergej Mašera, Piran, 2015, 400 strani, 49 evrov, www.pomorskimuzej.si

Zgodbe

Grozil je, da me bo ubil

Vsaka peta ženska v Sloveniji trpi zaradi nasilja. Med tistimi, ki so po dolгих letih poiskale pomoč, je tudi Špela, trenutno prebivalca Varne hiše Gorenjske.

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

»Petinštirideset let sem v zakonu, dvakrat poročena z istim možem. Skupaj sva vlagala in gradila hišo, a mi on sedaj očita, da pri hiši razen dveh mešalcev nisem naredila popolnoma nič. Ne smem se družiti s prijateljicami, ne smem obiskovati svojcev, ko sem hodila pomagat po gospodinjstvih, me je zasledoval, ker je ves čas hotel imeti nadzor nad menoj. Pljuva me s hrkcem, zmerja s kurbo, očita, da sem okradla državo, ker sem zaradi zdravja dobila oddih v toplicah. Grozil mi je tudi, da me bo ubil. In odkar sem nekoč vzela tablete, da bi končala svoje neznošno življenje, mi je nenehno govoril: kar požri že tablete, pojdi pod vlak in podobno. A tablet, ki sem jih jemala zaradi živčnosti, ne jemljem več, ker mi je zdravnica dejala, da postajam odvisna. In tudi ubiti se nisem več hotela, ko je to hotel on. Posebno grdo pa se mi je zdelo, ko je dejal, da so mu možiki v gostilni prigovarjali, češ

V varni hiši je Špela tako kot še številne druge žrtve nasilja našla zatočišče in čas za razmislek, kako naj nadaljuje svoje življenje. / Foto: Tina Dokl

če bi me že prej ubil, bi bil zdaj že iz aresta. Večkrat me je podil od doma, vendar nisem hotela iti, saj sem se konec koncev skupaj z njim trudila za naš dom. Že prvič sem se od njega ločila zaradi nasilja. Toda želela sem, da ima otrok očeta, in sem popustila

pregovarjanju in šla z njim znova v zakon. Ni alkoholik, a ko ga spiže kozarček preveč, je še posebno neznošen. Vselej je bil v nadvladi in vselej je moralo biti tako, kot je hotel on. Jaz pa sem vselej popuščala, največkrat zaradi otrok in ljubega miru. Name pa

ni pritiskal le psihično in mi grozil, deležna sem bila tudi fizičnega nasilja. In ko je tisto noč razbil vrata in mi spet grozil s smrtjo, sem se odločila. Našla sem moč in zgrabila pripravljeno torbico in avtomobilski ključ ter šla na policijo.«

Takšna je pripoved ženske, ki se je skoraj sedemdesetletna odločila, da naredi konec neznošnemu nasilju. Med pogovorom jo nekajkrat oblijejo solze, potem pa spet z odločnim glasom nadaljuje, da je zdaj temu konec in da hoče začeti znova. Ni edina, ki se je pri tej starosti odločila presecati krog nasilja in se zavzeti zase, v Varni hiši Gorenjske jih je bilo v dvanajstih letih, odkar so odprli prvo enoto, kar nekaj, pravi vodja varne hiše Vilma Regovc. Pri njih je iskalo zatočišče enajst žensk, starih med 60 in 65 let, ter sedem žensk nad 65 let starosti.

Razplet Špeline zgodbe pa je naslednji: policija je želela nasilneža odstraniti iz hiše, a je prosila, naj tega ne storijo, pač pa bo odšla ona. Namestili so jo v krizni center na drugem koncu Slovenije, kjer so jo toplo sprejeli, nato je odšla v zdravilišče, kjer je bila prav tako deležna policijske zaščite, kajti dosegla je dvome-sečno prepoved približevanja nasilnega moža. Sedaj je

nekaj tednov v varni hiši, kjer namerava ostati, dokler do-dobra ne razmisli o svojem prihodnjem življenju. Pravi, da se ne bo ločila od moža, raz-en če bo ločitev zahteval on. Rada bi se vrnila domov in ločeno živela v hiši, ki jo je tudi ona gradila z velikim odreka-njem.

»Prosila bom za brezplačno pravno pomoč, kako naj se vrnem v svoj del hiše in dobim pisno zagotovilo, da imam tam pravico živeti. Prav tako bi rada dosegla trajno prepoved približevanja, saj mi bo on sicer še naprej nagajal in mi grozil. Če vse to ne bo mogoče, si bom poiskala drugo stanovanje,« o svoji prihodnosti razmišlja Špela. V pravico na sodišču ne verjame preveč. Tam se soočita zgodbi obeh in običajno zmaga pravica močnejšega, je prepričana sogo-vornica. Trenutno so njene bolečine še sveže, po nekaj-mesečnem bivanju v varni hiši pa verjame, da bo našla dovolj moči, da se tudi pri svoji starosti na novo spopa-de z življenjem.

Z malčkom po svetu

Domžalčana Matjaž in Ana Corel ter njun petletni sin Jaka so družina, ki obožuje potovanja. Čeprav se številni mladi starši tovrstnim dogodivščinam raje odpovedo, sami ne priznavajo veliko omejitev. Letos so šest tednov raziskovali Namibijo, načrtujejo pa že trimesečno potovanje po Aziji.

JASNA PALADIN

Matjaž Corel, 37-letni fotograf, je s potovanji in odkrivanjem sveta »okužen« že vse svoje življenje, pred osemnajstimi leti je za to navdušil tudi svojo sedanjo ženo Ano, s katero sta prepotovala celo Evropo, Severno Ameriko, Afriko (prav slednja ju je najbolj navdušila) in druge koticke sveta, svoji strasti do odkrivanja neznanega pa se nista odpovedala niti kot mlada starša.

»Ko se nama je pred petimi leti rodil Jaka, so nama vsi govorili, da je s potovanji zdaj konec, saj velja neko prepričanje, da je – ko pridejo otroci – na vrsti le še počitnikovanje v Istri. A midva sva hitro videla, da se tudi z otrokom da po svetu. Ko je bil Jaka star pol leta, smo se za tri tedne odpravili

kampirat na Korziko in vse od takrat mu skušava pokazati svet. Do svojega prvega leta je bil že na Sardiniji in v Toskani, v Skandinaviji, na Kanarskih otokih, na divjem zahodu Severne Amerike, v Španiji, na Portugalskem in v Franciji,« nam uvodoma pove Matjaž, nato pa razloži, da vedno potujejo v lastni režiji, v avtu – svojem ali najetem, v katerem lahko tudi spijo, da najraje kampirajo, da s seboj nimajo nobenih pametnih telefonov in sodobnih igrarč ter da se v vsaki državi povežejo z lokalnimi vodiči. Že pred leti ju je z Ano najbolj navdušila Afrika, ki je sicer za potovanja zaradi slabe infrastrukture, zahtevnih zdravstvenih razmer in potrebnega načrtovanja za potovanja zahtevna, a popotniku tudi največ da. Prav zato sta se tja – v

Namibijo – letos odpravila s svojim petletnikom.

»Kamorkoli gremo, tako je bilo tudi v Namibiji, gremo tja, kjer ni turistov – Jaku skušava prikazati pristne lokacije in pristne domačine; turizem in s tem povezan denar namreč ljudi pokvari. S pomočjo vodiča smo obiskali vasice prvobitnih afriških plemen, kjer belih otrok še niso videli. Čudovito je videti pokrajino in divje živali, a mi potujemo zaradi ljudi – ti dajo pečat in te spremenijo. Ker potovanja te nedvomno spremenijo,« pravi Matjaž in iz lastnih izkušenj pove, da so potovanja z majhnimi otroki lahko še boljše kot brez njih. »Odgovornost je sicer zdaj bistveno večja, tudi priprave so bolj zahtevne in prav povsod zaradi varnosti in zdravstvenih razmer seveda ne bi šli,

Jaka Corel z vrstniki iz namibijskega plemena Hakaone / Foto: Matjaž Corel

a domačini na nas kot družino zdaj gledajo povsem drugače. Potovanje z otrokom odpre vsa vrata, še tako zaprta. V neki namibijski vasi nas je pred vasjo pričakal vojak. Z vodičem sva stopila do njega in začel se je pogovor in napetem ozračju. Ana in Jaka sta čakala v avtu, prišli so še trije vojaki s sulicami in prav nič lepo nas niso gledali. Ana je stopila iz avta in rekla sva si, da vse skupaj ne prinaša nič dobrega, v tistem pa se je iz avta skobacal še Jaka, prav veselo pozdravil v njihovem jeziku in v hipu so vojaki svoje mrke in smrtno resne obraze zamenjali

za nasmeh do ušes in takoj so nas povabili v vas, od koder nas potem niso pustili domov. Neverjetno je tudi to, kako otroci ne poznajo kulturnih in jezikovnih mej, kot jih mi, odrasli. Jaka si povsod najde prijatelje in nasproh vse dogajanje okoli sebe srka kot goba.«

Ker tako Ana kot Matjaž delata kot samostojna podjetnika, si čas za dopuste lažje načrtujeta, a prve večje omejitve bo prineslo obdobje, ko bosta sina vpisala v osnovno šolo. Tudi takrat želijo nadaljevati s potovanji, čas pred tem pa bodo maksimalno izkoristili. Že februarja se

namreč odpravljajo na trimesečno potovanje po Aziji – od Sumatre preko Malezije vse do Tibeta.

Pa še kakšen nasvet za starše? »Večino težav naredimo starši sami. Treba se je dobro pripraviti na drugo kulturo in prilagoditi, morda začeti z Evropo. Potovanja niso tako draga, kot se večina rada izgovarja. Od nekdanj sem si želel, da bi svojemu otroku pokazal svet – da mu ni samoumevna voda, ki teče iz pipe, ali sladoled, ki ga kupimo v trgovini. Ne nazadnje pa nam vsem potovanja dajo znanje, ki ga ne da nobena šola.«

Podjetni

Z igračo spodbuja h gibanju

Kranjčan Matjaž Loc ima veliko izkušenj pri delu z otroki, da bi jih spodbudil k še več gibanja na prostem, pa je kar sam naredil leseno igračo, s katero si je prislužil priznanje Spirita za najboljšo inovacijo.

VILMA STANOVNIK

Gre za igračo z imenom Lucky 3 in 1, kar pomeni kombinacijo lesenega poganjalca, skiroja in tricikla v enem. Matjaž Loc se je dela lotil načrtno. »Kljub temu da sem po izobrazbi ekonomist, sem zelo rad v stiku z ljudmi, z otroki. Tako sem bil dobra štiri leta košarkarski trener v Kranju in Šenčurju, poleg tega sem vodil košarkarske krožke po različnih šolah. V tem času sem ugotavljal, da so otroci – po domače povedano – večinoma zaležani. Pri šestih letih in več jih je bilo težko naučiti celo osnovne gibe, zato sem moral ves čas razmišljati, kaj otrokom ponuditi, da bi bilo gibanje zanje zanimivo že od prvih let. Želel sem si, da bi se igrali zunaj, da bi bilo gibanje igra in da bi bilo hkrati tudi zabavno. Tako sem začel opazovati otroke, kakšne igračke imajo. Večina najmlajših ima tricikle, ki pa jih starši dostikrat porivajo. Prav tako imajo poganjalce, popularni pa so

tudi skiroji. Ko sem to opazoval, sem začel razmišljati, da bi bilo dobro imeti stvar, ki bi bila obenem poganjalec, skiro in tricikel. Ker je na tržišču ni bilo, sem sklenil, da jo skušam narediti sam,« pravi 30-letni Kranjčan Matjaž Loc, ki še vedno igra košarko, poleg tega pa se je letos pomladi lotil dela.

»Želel sem si izdelati igračo iz naravnega materiala in odločil sem se za les. Pri tem mi je zelo prav prišla izkušnja, ki sem jo dobil v mizarški delavnici Francija Kuralta ROB&AS. Vmes, ko sem bil trener košarke, sem potreboval denar in sem pomagal v delavnici. Opazoval sem, kako se dela, in čeprav se je tam delalo s stroji, sem se marsikaj naučil in zbral tudi pogum, da se letos konec marca lotim dela. Po dobrih dveh mesecih sem izdelal prvi prototip. Pri tem mi je veliko pomagal prijatelj Rok Bremec, sicer po poklicu arheolog. Skupaj sva zrisala oblike posameznih delov, nato

so sledile izboljšave, in ko se mi je zdelo, da je vse popolno, je nastal prototip. Seveda je bilo treba izdelek testirati. To smo počeli čez poltje. Inovacijo sem patentiral in potem sklenil, da se je treba pokazati širši javnosti. To sem najprej storil prek Facebooka in odzivi so bili fenomenalni. Bilo je veliko vprašanj, kje je moč igračo kupiti, koliko stane in podobno. Ker še nisem imel podjetja in sem izdelal zgolj nekaj igrač, se prodaja seveda še ni začela, sem se pa odločil in prijavil inovacijo. Šel sem na sejem v Novo Gorico, predstavil svoj izdelek pred komisijo in dobil priznanje Spirita za najboljšo inovacijo,« pravi Matjaž Loc, ki si trenutno želi zbrati denar za zagon proizvodnje, še prej pa ga čaka, da odpre svoje podjetje. Šele nato bo lahko igračo Lucky 3 in 1 tudi prodajal.

»Vem, da za zagon proizvodnje potrebujem med 15 in 20 tisoč evrov. Prav tako moram pridobiti vse

Kranjčan Matjaž Loc se je pogumno lotil izdelave igračke, ki otroke spodbuja h gibanju v naravi. / Foto: Gorazd Kavčič

certifikate, ki so za otroške igračke zelo zahtevni,« pravi Matjaž Loc, ki si želi, da bi v naslednjih mesecih igrača že prišla do prvih kupcev.

»Moj cilj je, da bi igrača do marca, ko se začne sezona, prišla v trgovine. Naj tudi povem, da je ta igrača najbolj

primerna za otroke od enega leta in pol do petih let,« pravi Matjaž Loc, ki že premišljuje o novi inovaciji, izdelku, ki bo za gibanje navdušila tudi malce starejše otroke.

»Rad bi ponudil več inovacij 3 v enem, mogoče bo najprej to vozilo primerno

za otroke od petega leta naprej,« še pravi Matjaž Loc, ki ga za inovacije spodbuja tudi dekle Anja Žmuc, ki mu pomaga pri predstavitvah in tudi pri grafični zasnovi spletne strani, ki mu jo naredil prijatelj Mirza Redžematović.

Mlada direktorica v »moški« branži

Mateja Vodičar, nominiranka za obrtnico leta, je direktorica v podjetju, kjer izdelujejo filtre. Nadaljuje družinsko tradicijo, s katero sta leta 1990 začela njena starša. Kot pravi, je bilo kar pričakovano, da se bo po koncu podiplomskega študija zaposlila doma, čeprav gre za branžo, ki je bolj v domeni moških.

MAJA BERTONCELJ

Mateja Vodičar, direktorica podjetja Prima Filtri iz Sore pri Medvodah, je bila med letošnjimi nominiranci za obrtnika ali obrtnico leta. Prejela je priznanje obrtniški vzor 2015. »Priznanje mi pomeni motivacijo, potrditev, da smo na pravi poti. V Sloveniji nas je okrog šestdeset tisoč obrtnikov in to, da so opazili nas in mene, mi veliko pomeni, še posebno, ker so med nominiranci večinoma moški in ker izstopam tudi po starosti. Vse skozi je potrebno motivirati in spodbujati zaposlene, na motiviranje vodstva pa se največkrat pozabi, kar ni prav, saj tudi vodje potrebujemo motivacijo. To priznanje mi pomeni prav to. Težko je ocenjevati sebe, pravi jo pa, da imam dober občutek za odločitve in potrebno energijo. Danes je tako, da moraš imeti dober produkt, dobro razmerje med kakovostjo in ceno, pomemben pa je tudi osebni odnos

Mateja Vodičar v proizvodnih prostorih podjetja Prima Filtri / Foto: Maja Bertoncej

s partnerji,« je povedala Mateja Vodičar.

Vodi družinsko podjetje, ki je nastalo leta 1990. V 25 letih so z nenehnim vlaganjem v razvoj rasli v zanesljivega partnerja, ki mu zapajo številna slovenska in tuja podjetja. V podjetju je

zaposlena deset let, funkcijo direktorice je uradno prevzela pred dvema letoma, po očetovi upokojitvi. »Glede na to, da gre za družinsko podjetje, se je nekako pričakovalo, da bodo v upajo prevzeli nasledniki. Je pa res, da sem direktorica

podjetja v branži, ki je bolj domena moških, zato je bilo treba vložiti še nekaj dodatnega truda,« je pojasnila. Poleg Prima Filtr, kjer poteka proizvodnja filtrov, vodi tudi podjetje Prima Filtrotehnika, kjer je tehnologija, razvoj, marketing,

nabava in prodaja. V prvem je njena desna roka svak, v drugem pa sestra. Podjetji sta med seboj zelo povezani. Najprej je bilo ustanovljeno podjetje Prima Filtri. Vodičarjeva pojasnjuje začetke: »Podjetje sta ustanovila oče in mama. Začeli smo se ukvarjati s proizvodnjo filtrirnih vložkov. Oče je prej delal v Donitu in našel tržno nišo v maloserijski proizvodnji, v izdelavi filtrov po naročilu. Postopoma smo rasli, se razvijali, dodajali nov program. Na začetku smo veliko delali tudi filtre za motorna vozila, danes pa to večinoma pokrivamo z blagovnimi znamkami, ki se pojavljajo pri prvovgradnji. Sami proizvajamo večinoma filtre za industrijske aplikacije, kjer je potrebna več znanja in izkušenj. Prelomno leto je bilo 2009, ko smo se združili s konkurenčnim podjetjem s Štajerskega, večinsko v tuji lasti. Na tržišču je to redkost, a postali smo močnejši in razširili program.«

V obeh podjetjih skupaj imajo 25 zaposlenih, od tega deset v Prima Filtrih. Z letošnjim poslovanjem so zadovoljni. »Lansko leto je bilo zelo dobro leto, predvsem kar se tiče naše proizvodnje filtrov. Ta trend opazamo tudi letos. Proizvodnja in prodaja se povečujeta konstantno in kontrolirano. Smo zagovorniki počasne rasti, tudi zaposlujejo raje postopoma. Filtrotehnika bo imela nekaj manj kot tri milijone evrov prometa, Prima Filtri pa okrog sedemsto tisoč evrov,« še pravi, na vprašanje o njihovi prednosti pred konkurenco, pa odgovarja: »Naše vrednote so prilagodljivost, hitrost in predvsem reševanje problemov strank.«

Že od samega začetka poslujejo v Sori, trenutno na okrog tisoč kvadratnih metrov. Njihovi cilji za prihodnje pa so postopna in kontrolirana rast, prodor na tuje trge, ki trenutno predstavljajo okrog dvajset odstotkov prodaje, še več pa bodo vlagali v tehnologijo in razvoj.

Na robu

Ptice so balzam za dušo, 2. del

Življenje je teklo dalje

MILENA MIKLAČIČ

usode

... »Eni zmešani babi se pa že ne bom pustil izsiljevati, sem robantil po hiši, da so se me tisti dan vsi bali. Pa bi, verjemite, najraje jokal, tako me je prizadelo obnašanje ta mlade. Vnuka sta lahko prihajala na obiske le tedaj, ko je imela polne roke dela ali je ni bilo doma. Ne morem povedati, kako sem ju imel rad. Hodila sta za menoj, me spraševala, se smejala in tudi onadva sta ljubi-la ptice.«

Tine glasbene šole nikoli ni videl od znotraj, a je kljub temu znal igrati na harmoniko, kitaro, violino, orglice in piščalko. Pravzaprav na vsak instrument, ki ga je dobil v roke. Prsti so mu kar sami zleteli po tipkah in

hitro ulovili prave tone. Ena od hčera je bila čisto nj ego-va, danes je pianistka, živi na Švedskem, kjer je poročena in poučuje na glasbenem konservatoriju. Kadar snahe ni bilo doma, je igral na orglice, ptice so ščebetale, vnuka pa sta vriskala od sreče. Pa mu nekoč snaha vrže v obraz, da bosta njena otroka fina gospoda, ko odraste-ta, da ne bosta kmetavzarja, kot je on, zato mu je prepo-vedala, da se na kakršenko-li način vtika v njuno glasbe-no vzgojo.

»Dokler nismo dobili Hildice k hiši, o ženskah več kot toliko sploh nisem razmišljal. Tako in tako sem se poročil z Anico, svojo mladostno ljubeznijo, druge pa pozneje nisem niti pogledal. Sploh me ženske niso zani-male. Včasih sem kje ujel na ušesa, da je kakšna svojega dedca spravila s hudobijo v grob, a sem le zamahnil z roko, ter si dejal, ja, prav mu je, kaj ji je pa to dovolil. Ob Hildici pa se je vse obrnilo na glavo. Pozneje, ko sem bolje spoznal še njeno mamo, mi je bilo vse jasno. Bili sta prav posebna sorta žensk: na začetku je od njiju teklo med in mleko, vse bi dali, ko sta z besedami božali in se dobrika-li, a ko sta ugotovili, da imata žrtev na povodcu, sta poka-zali kremplje. Iz govoric, ki so prišle tudi na moja in ženi-na ušesa, sem razbral, da

je bila ženska, sinova tašča, noseča z nekim drugim, potem pa jo je ta pustil in čez noč je ujela naivneža, ki jo je poročil, otroku pa dal svo-je ime. Ko sem to slišal, me je stisnilo pri srcu. Kaj pa, če je tudi Hildica storila kaj podobnega in je tudi prvi vnuk podtahnjen? Misel me je vedno bolj razžirala. Nena-zadnje tudi zato, ker sem si edino na tak način lahko raz-lagal Hildicino žlehtnobo – tako do lastnega moža, mo-jega sina, kot do nas, drugih. A na glas si nisem upal ni-česar reči. Vnuka sem imel preveč rad, da bi mu uničil življenje. Sem se pa zaklel, da se hudobnici ne bom pus-til maltretirati. Tudi zelo pomembno delo sem izpustil iz rok, ko sem opazil, da je ni doma, ter se posvetil fanto-ma. Po navadi ju je zaklenila v stanovanje. Takoj ko je iz-ginila za ovinkom, sem ju šel odklenit. O, kako sta me bila vesela! Mlajši, ki je bil bolj poreden, je zmeraj šepal, saj je moral pogosto klečati na polenih. Nekaj časa sem opominjal sina, naj na otro-ka bolj pazi, a je le skomignil z rameni. Zdelo se mi je, da ima že s tem, da pazi nase, preveč opraviti. Otroka sta bila zelo zvedava, ves čas sta me spraševala, zakaj je to, zakaj ono. Odgovarjal sem jima po najboljših močeh. Nekoč me je starejši prese-netil z vprašanjem, zakaj ju

imam rad, ko pa mama trdi, da sem pokvarjen star smr-duh. Imelo me je, da bi zajok-al. Potem pa sem ubožčka stisnil k sebi in jima zaupal, da ju bom imel vedno rad in to zato, ker imam srce na pravi strani. Ja, lepe trenut-ke smo doživljali, če zmaja ni bilo doma! Pozneje, ko sta že obiskovala osnovno šolo, sta mi brala iz knjig, tudi kakšno pesmico smo se naučili skupaj. Vmes so se po-časi, drug za drugim, poročili še preostali otroci. Najbolj sem trpel, ko se je hči odlo-čila, da gre najprej študirat v Zagreb, potem pa jo je pot zanesla še na Dunaj. Tam je spoznala moža in se kasneje preselila na Švedsko. Še danes, ko sem že star kot zem-lja in tudi ona ni več rosno mlada, jočem kot otrok, ko nas obišče. Toliko časa jo stiskam k sebi, da me drugi opomnijo, da pretiravam,« se zasmeji Tine.

Hildica je vedno pogosteje odhajala od doma, možu je sicer dejala, da zato, ker gre v mesto, kjer je imela največ strank. V resnici se je dobi-vala z nekim moškim, in ko je z njim zanosila, svojih stranpoti ni več mogla skri-vati. Pa tudi sovaščani so jo opravljali, saj so jo videli z njim zdaj tu zdaj tam.

»To so bili za vso družino zelo težki in boleči trenutki. Smilil se mi je sin, ker jo je imel resnično rad, pa mu je

zasadila nož v hrbet. Smilila sta se mi vnuka, saj ju je ved-no bolj sovražila. Kar nap-rej je pela šiba, njun jok pa se je slišal daleč naokoli. A nihče se je ni drznil vpraša-ti, kaj misli. Sin je povedal, da tretji otrok ni njegov, saj nista že lep čas spala skupaj. A je potem usoda po šlatala tudi Hildico. Ko je imela že vse pripravljeno, da se prese-li k svojemu novemu, je izve-dela, da iz te moke ne bo kru-ha, da je že poročen. V jezi je začela razbijati po stano-vanju in od kuhinje, ki jo je sin naredil sam, malo tudi z mojo pomočjo, ni ostalo dos-ti. A bi ji to še odpustil, res bi ji! Zvečer, ko smo že vsi spali, se je splazila še v ptič-nico in podušila vse ptice, ki so ji prišle v roke. Zavila jim je vratove, eni za drugo. Jo-kal sem kot otrok, ko sem jih hotel zjutraj nahraniti. Mis-lil sem, da bom umrl od ža-losti. Ne vem, kaj bi v tistem trenutku naredil z baburo, a je že navsezgodaj izginila in s seboj odpeljala toliko, kot je zmogla stlačiti v avto. Ot-roka je, hvala bogu, pustila sinu. Po ženinem odhodu se je začel pobirati, tudi pil je veliko manj kot prej. Z ženo sva mu veliko pomagala, da je sploh začel skrbeti za si-nova! Povem vam, res smo imeli pekel. Minilo je leto, morda tudi dve, ko se je moja ptičnica ponovno napolnila, sinu so se vzravnala ramena

in tudi vnuka mame, ki ju je čisto pozabila, nista več po-grešala. Bila sta pridna v šoli, mlajši se je malo težje učil, a nič zato. Vsi smo ju ime-li radi takšna, kot sta bila. Ne vem, ali so bili še kje ot-roci deležni toliko ljubez-ni kot ravno onadva! S po-močjo ptic, zlasti kukavi-ce, sem jima razložil vse o njuni mami. Pa sta razume-la. Morda še toliko lažje, ker je bila res slaba ženska. Po-zneje smo slišali, da je ro-dila hčerko, da pa je tisti, ta oženjeni, k njej še kar nap-rej hodil. Res je morala biti nora nanj!«

Pri sedemdesetih letih je Tinetu umrla žena. To je bil zanj hud udarec, saj sta se imela rada malodane šestde-set let. Čez približno dve leti se je oženil njegov najljubši vnuk. Ko je dobil v naročje prvo pravnujino, je spet jok-al od sreče. Tudi njej je že zgodaj igral na orglice, otrok pa se ga je držal za hlačnice vsakič, ko je šel krmit svoje ptice. Ker tudi njemu bolezn-i niso prizanesle, so ptice krmili praktično vsi, ki so ži-veli pod skupno streho.

»Povezovale so nas in nam lajšale bolečine, ko so se nam dogajale hude stvari,« je še dodal na koncu. Govor-jenje ga je utrudilo, pokašlje-val je, a me je še potem, ko sem že stala med vrati, tola-žil, da to ni nič hudega.

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Natalis Pagliaruzzi – župan s kranjskega Khislsteina

PETER COLNAR

Grad Khislstein v Kranju stoji na nekdanjem obrambnem območju. Sedanja podoba se je izoblikovala od 15. do 19. stoletja, temelje pa so postavili s postavitvijo ortenburškega stolpa leta 1256. V obdobju turških vpadov so stolp vključili v mestno obzidje. Poznejši lastniki so bile plemiške družine Mosconov, Ravbarjev, Apfaltrerjev, Auerspergov, njegov zadnji lastnik pa je bil kranjski plemič, zdravnik, politik in industrialec Natalis Pagliaruzzi, vitez s Khislsteina. Rodil se je 5. decembra 1745 v Kobaridu, umrl pa je v Kranju 25. aprila 1832.

Ni znano, kje je študiral, kot zdravnik pa se je naselil

v Kranju ter se poleg zdravniške prakse pričel ukvarjati tudi s podjetništvom. Premoženje je povečeval z nakupi več posestev. Med drugim je kupil tudi grad Khislstein. Veliko se je ukvarjal z žimarsko in sitarsko obrtjo, po kateri je kasneje zaslovela še posebno okolica Kranja. Ustanovil je podjetje, ki je zaposlovalo nad sto rodbin. Leta 1797 je postal kranjski župan, leta 1808 pa je bil sprejet med kranjske deželane. Diploma 28. marca 1809 mu je naklonila viteško plemstvo kot Pagliaruzzi Ritter von Khislstein.

Uspešen je postal že v Napoleonovem času, ko se je navduševal nad

Napoleonovimi reformami. Kot kranjski župan je skušal, na jezo dekana Sluge, v svojem območju uveljaviti nova cerkveno-politična načela. Tako je v šolski reformi leta 1810 tudi Kranj dobil gimnazijo. V tekmovanju pri imenovanju ravnatelja z dekanom Slugo je zmagal Pagliaruzzi s svojim ravnateljskim kandidatom Dagarinom. Pagliaruzzi je bil prijatelj slovenskega učnega jezika.

Po vrnitvi Avstrijcev se je moral vdati dekanu Slugi, ki je vsako županovo vmešavanje v šolske stvari energično zavračal. Leta 1815 je Pagliaruzzi namesto Zoisa prevzel upravo okrajne gosposke.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Pevnem pri Škofji Loki se je 2. 12. 1858 rodil duhovnik in politik Andrej Kalan. Bil je med pobudniki za ustanovitev univerze v Ljubljani.
- V Planini pri Postojni se je 2. 12. 1868 rodil skladatelj Oskar Dev. Deloval je kot sodnik v Škofji Loki, Kranju in Mariboru ter tam vodil pevske zборе.
- V Vrbi se je 3. 12. 1800 rodil slovenski pesnik dr. France Prešeren. Ameriški obrambni minister William Perry je ob slovenski himni dejal, da pove, za kakšen narod gre.
- V Zbiljah se je 4. 12. 1885 rodil mladinski pesnik in pisatelj Francišek Ločniškar.
- Na novozgrajenem letališču Brnik je 4. 12. 1963 pristalo prvo potniško letalo. Letališče so leta 2007 poimenovali po dr. Jožetu Pučniku.
- V Mengšu se je 5. 12. 1847 rodil agronom Franjo Kuralt.
- V Tržiču se je 5. 12. 1867 rodil književnik, pevec in gledališki igralec Ivan Toporiš.
- V Kranju se je 5. 12. 1878 rodil slovenski literarni zgodovinar Nikolaj Omersa.

Sitarsko industrijo, ki jo je imel v Stražišču in nato v Kranju, je leta 1830 izročil sinu Mihaelu Angelu, sin Sigismund pa je po smrti

očeta prevzel Khislstein, za njim pa je bil grad še dve generaciji v lasti njegove hčere Antonije, poročene Kalker, in njenega potomstva.

Zanimivosti

Kolesarski izlet: Po Goriških brdih s kolesom (290 m)

K Bertu in njegovim pupam

Berto in njegove pupe nas trikrat tedensko dodobra nasmejijo v nadaljevanki Ena žlahtna štorija. Kako pa je videti Gredič takrat, ko jih ni doma? Pa pojdimo kolesarit v Goriška brda.

JELENA JUSTIN

Goriška brda so gričevnata pokrajina na zahodu Slovenije, nekje na sredi med Alpami in Jadranom. Pokrajina, ki je znana predvsem po vinogradništvu in sadjarstvu, je idealna za kolesarjenje, saj praktično ni ravnine, ampak so samo bolj ali manj strmi klanci in klančki.

Do Goriških brd se zapejemo mimo Novo Gorice, kjer pri Solkanu zavijemo levo. Sledi kilometer in pol poti po Italiji, ko smo že v Brdih. Za izhodišče kolesarjenja bomo izbrali grad Dobrovo. Grad si bomo ogledali po vrnitvi, zato kar pedala pod noge in gremo najprej

proti Medani. Čaka nas krajši vzpon in že smo v Medani, ki je poznana po literarnih prireditvah, saj je to rojstna vas pesnika Alojza Gradnika. Kraj je znan tudi po številnih vinarjih – npr. Belica in Kristančič. Iz Medane nadaljujemo proti vasi Ceglo oz. do obnovljene gradu Gredič. Čaka nas strm spust po 15-odstotnem klanču. Grad je v zasebni lasti in je prenovljen v hotel z restavracijo in vrhunsko vinoteko, nekdanj pa je bil v lasti družine Codelli iz Moša. Danes nas večina pozna Gredič iz priljubljene televizijske nadaljevanke Ena žlahtna štorija. Iz Cegla nadaljujemo proti Vipolžam,

kjer je obnovljena najlepša renesančna vila v Sloveniji. Vila, ki odseva zgodovino življenja na stičišču treh kultur, je danes namenjena kongresnim in kulturnim srečanjem. V Vipolžah prečkamo mejo in zavijemo levo proti Jazbinam (Giasbana). Kmalu se začne zložen klanec, ki je tik pod Števerjanom (San Floriano) strmejši. Pripeljemo se v center vasi, kjer je grad Formentini. Vas, kjer živijo večinoma Slovenci, je znana po Števerjanskem festivalu narodnozabavne glasbe, v vasi pa je močno živa tudi koledniška tradicija Svetih treh kraljev. Iz Števerjana se spustimo do glavne ceste, ki pelje nazaj v Slovenijo. Na Humu prečkamo mejo. Čaka nas vzpenjajoča cesta, ki pelje skozi Kojsko do vasi Gonjače, kjer je na hribu Mejnik razgledni stolp. Gričevnata pokrajina se v vsej svoji lepoti razpre pred našimi očmi; Brda, Julijske in Karnijske Alpe, Dolomiti, Furlanija, Tržaški zaliv, Kras, Vipavska dolina, Trnovski gozd. Razgledni stolp je visok 23 metrov, ima 144 stopnic, pod njim pa je spomenik 315 žrtvam druge svetovne vojne na desnem bregu Soče. Spomenik je delo akademskega kiparja Janeza Boljke, verze na

bronasti plošči pa je zapisal France Bevk: "Sinovom Brd in Benečije, čuvarjem zvestim naše govorice"

Z Mejnika se spustimo do glavne ceste, kjer nadaljujemo do srednjeveške vasice Šmartno. Po ljubkih, ozkih uličicah, kjer je precej trgovin z lokalnimi izdelki, se sprehodimo do cerkve sv. Martina, kjer si ogledamo impresivne poslikave slikarja Toneta Kralja, vključno z upodobitvami Križevega pota. Na poti nazaj v Dobrovo si oglejmo še vas Biljana, ki je ena najlepših v Brdih z ohranjenim dvorcem Dorrišče. Iz Biljane se povzpne nazaj do gradu v Dobrovo, kjer zaključimo kolesarski izlet, dolg približno 65 kilometrov. Predlagam, da si v gradu Dobrovo ogledamo še stalno razstavo grafik Zorana Mušiča, v svetu enega najbolje uveljavljenih slovenskih akademskih slikarjev.

Potem pa je čas za počitek in kakšno dobro večerjo s pokušino lokalnih specialitet. Naslednjič pa nadaljujemo po langobardskem limesu.

Nadmorska višina: 290 m
Višinska razlika: ok. 200 m
Kilometri: 65 km
Zahtevnost: ★★★★★

Berta in njegovih pup ni bilo doma; Gredič. / Foto: Jelena Justin

Grad Formentini v Števerjanu / Foto: Jelena Justin

Goriška brda v jesenskih barvah / Foto: Jelena Justin

Jelena Justin je v tretji knjigi zbrala 92 vzponov, ki jih je opravila v zadnjih štirih letih.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Redna cena knjige je 20 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je

15 EUR

Gorenjski Glas

Decembrska romanja

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Delam običajni decembrski spisec, ki mu Izbrani z dvignjeno obrvjo v stilu satire reče kar romanja k bogu Nakupov. Začnejo se s knjižnim sejmom in kmalu za njim je na vrsti Véliki Vrbljan. Letošnja razstava v Prešernovi hiši: Ljubezni, vere in miru in sprave, ki prikazuje ob pestrem naboru Prešernovih portretov pesnikovo življenje in delo v obdobju 1831–36, je privlačna in zelo zanimiva. In ko sem na poti v mestno hišo, me nese še v Antikvariat. Naravnost pred nosom imam knjigo Kuharica v Prešernovem času – po zapiskih Katharine Werderdus pripravil Boris Kuhar. Dober ulov, kajti knjiga je tudi zabavna, ko gre za jezikovne ocvirke zapisovalke

receptov. Ko preberem Trahtament za 18 peršon – Jedilnik za 18 oseb – je na njem 22 jedi!!! Vanj je umeščen tudi šnefov drek, kar je prevedeno kot kljunačeva sekaniča. Mogoče bom jed v originalnem naslovu postregla kakšnemu koledniku ali kolednici! Naslednji ovinek romanja, ki vključuje troje babic, je k celovškemu zmaju. »Svoje k svojemu!« komentira Izbrani in obljudi, da nas bo peljal – in si privoščil dooolgo brskanje v knjigarni. Bilo je fletno, dolgo in dobro.

Ohrovtov zavitek s šampinjonovo omako

Za 6 oseb potrebujemo: 550 g testa za zavitke, 1 glavo

ohrovta, 1,200–1,300 kg, 80 g posušenih paradižnikov v olju, 2 čebuli, 7 žlic oljčnega olja, 250 ml sladke smetane, sol, poper, čili po okusu, 2 jajci, 100 g sira grana padano, 1 žlica mleka, 500 g šampinjonov, 100 ml belega vina, 2 žlici limoninega soka, 2 žlici škroba, 3 žlice sesekljane peteršilja, 20 g suhih jurčkov, 1 šalotko, 1 strok česna.

Ohrovt zrežemo na četrtinke in izrežemo stržen. Liste operemo, narežemo na 2 cm dolge trakove, 5 minut blanširamo, prelijemo z ledeno mrzlo vodo in dobro odcedimo.

Čebuli olupimo in sesekljamo, sesekljamo tudi paradižnik. V kozico damo 3 žlice olja in prepražimo čebulo. Dodamo ohrovt, dobro

podušimo, nato dodamo še paradižnik in smetano, vse skupaj zavremo in ukuhamo. Solimo in popramo, po želji dodamo malo čilija.

Suhe jurčke namočimo v 200 ml vode. Eno jajce ločimo. En beljak in eno celo jajce stepemo in z naribanim sirom in s 50 ml smetane vred dodamo ohrovtu.

Naredimo tri štručke. Prvo krpo testa rahlo premažemo z oljem, položimo nanjo drugo krpo ter tretjino nadeva, po katerem posujemo pol žlice peteršilja. Zavijamo stranska robova in s pomočjo kuhinjske krpe zvijemo in damo na s papirjem za peko obložen pekač.

Rumenjaku dodamo žlico mleka in premažemo zavitek. Pečemo pri 200° dobre

pol ure na srednji rešetki.

Suhe gobe namočimo v 200 ml vode in jih namakamo 30 minut, nato jih sesekljamo. Vodo, v kateri so se namakale, prihranimo. Šampinjone očistimo s čopičem in papirnato brisačo ter jih zrežemo na polovičke. Česen stremo. Šalotko sesekljamo. Na preostalem olju posteklenimo šalotko in česen ter dodamo gobe. Zalijemo z vinom, počakamo, da izpari, ter dolijemo preostalo smetano in vodo, v kateri so se namakale gobe. Rahlo naj vre 20 minut. Solimo, popramo, dodamo limonin sok in zgostimo s škrobom. Preden ponudimo, potresemo omako s preostalim peteršiljem.

Pa dober tek!

Pariz, Obama in Ši

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Na tem svetu je marsik(d) aj hudo, a kljub temu lepo. Lahko bi nam bilo še lepše, to je res. A res je tudi, da se nam lahko kmalu zgodi, da nas ne bo več, svet pa bo še. Naša vrsta, zlasti njen najbolj razviti del, si domišlja, da je svet zaradi nas, da smo nekakšna krona stvarstva, in ne le njegovo najbolj inteligentno naključje. V resnici pa je najbrž tako, da bi se že večkrat lahko zgodilo, da nas sploh ne bi bilo več, svet pa bi še vedno bil. In kar je še huje: prav to se lahko zgodi vsak čas, mogoče prav kmalu ali pa šele čez čas.

Te vrstice pišem ob podnebni konferenci v Parizu, ki se je začela v ponedeljek, 30. 11. 2015. Tudi to vrhunsko srečanje preveva isti domišljavi duh naše vrste – da bi lahko, če bi se

v svojem odnosu do okolja »poboljšali«, grozeče podnebne spremembe ustavili ali njihov katastrofalni učinek vsaj zmanjšali. Tu se postavlja cela vrsta vprašanj. Prvo je, ali so te spremembe sploh posledica človeške nemarnosti ali pa je tak podnebni trend, ki poteka in se uveljavlja ne glede na naše ravnanje. Kot dobro vemo, se podnebje spreminja že ves čas, v njem so se že večkrat pojavile daljše ali krajše ledene dobe, tudi v časih, ko je bilo ljudi na svetu tako malo, da ga sploh niso mogli onesnaževati.

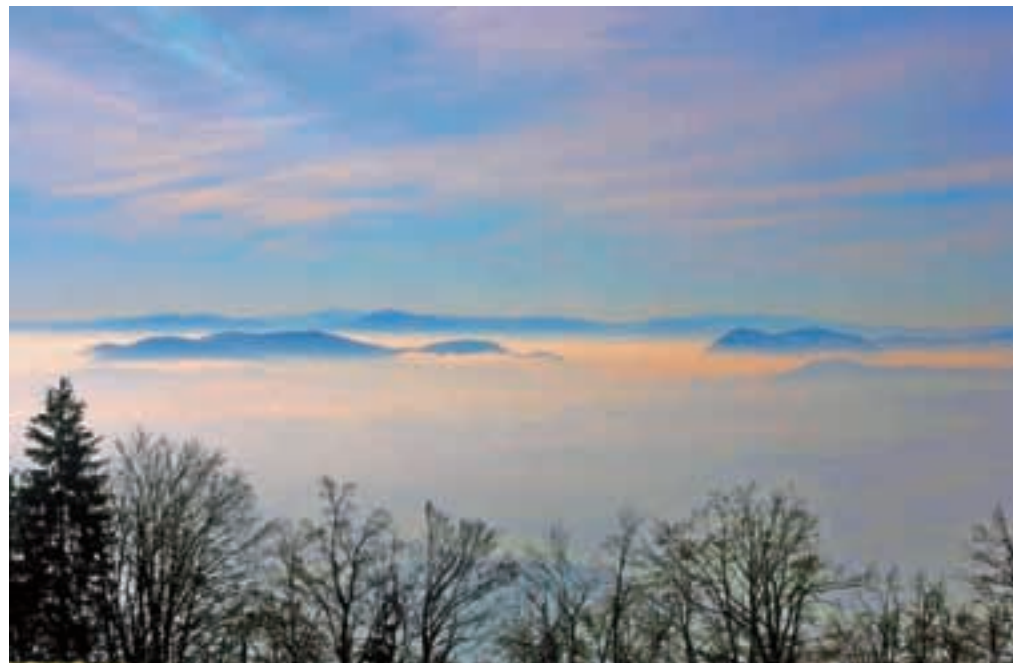
Gornje vprašanje ni le znanstveno, je tudi ali predvsem politično. Z znanstvenega vidika je podobno vprašanje o obstoju Boga, ki ga lahko v učenih razpravah tako dokažemo kot zanikamo. Enako je s podnebnimi spremembami – eni jih dokazujejo, drugi zanikajo. Medvladni forum za podnebne spremembe (IPCC) v Ženevi, katerega članica je tudi klimatologinja in gorenjska rojakinja Lučka Kajfež Bogataj, je za svoje dokazovanje človeškega vzroka podnebnih sprememb dobil Nobelovo nagrado za mir. Ne brez razloga: če se bodo ledeniki še naprej talili, bo gladina oceanov narasla, mnogi otoki in nižinska obalna mesta bodo izginili pod vodo. To bi lahko povzročilo nove migracije, preseljevanja celih ljudstev; kaj to pomeni, vemo iz lastne in še vedno aktualne izkušnje. Če bi se v iskanje novih življenjskih prostorov podalo veliko

ljudi in če bi bili ti oboroženi, lahko to pomeni samo eno – vojno!

Aktualna in prepričljiva je trditev slovite publicistke Naomi Klein v knjigi *To vse spremeni*, ki je pred kratkim izšla tudi v slovenščini. Po njenem je glavni krivec podnebnih sprememb neoliberalni kapitalizem, ki se v pehanju za čim večjim dobičkom ne ozira na okoljske posledice; varovanje okolja pri naša z vidika kapitala samo dodatne in nepotrebne stroške. Tak je levičarski pogled; desničarski je seveda ravno obraten. Donald Trump, republikanski kandidat za novega predsednika ZDA, se iz takšnih pogledov dela norca in trdi, da so glavna nevarnost zahodni civilizaciji islamski teroristi

Ne glede na to, kaj od gornjih trditev je resnično in kaj ni, sem prepričan, da si večina dobronamernih ljudi želi, da bi na tem svetu obstali in da nam ne bi bilo slabše. Če nič drugega, gre pri okolju za naše zdravje. Največji grešnici na planetu sta naciji, ki največ proizvajata: ZDA in Kitajska. Samo ti dve državi povzročita 40 odstotkov okolju škodljivih emisij. Kjotskega protokola izavnega leta 1997 (o zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov za pet odstotkov glede na leto 1990) pa še vedno nista podpisali. Barack Obama in Ši Džinping: kaj torej še čakata?! Sta res prava predsednika ali le služabnika kapitalističnih lobijev? Že v Parizu ali čim prej podpišita, kar je treba. Če to storita kot največja grešnika, vama gotovo sledijo tudi manjši

Vaš razgled

Počasi, a vztrajno v deželo prihaja zima, z njo nižje temperature in bela snežna odeja. Otroci slednjo zapisujejo tudi med želje trem dobrim možem, ki v decembru od hitre pošte prevzemajo dostavo daril na dom. Tako kot lani in prejšnja leta bomo odrasli kaj kmalu začeli hrepeneti po morju in toplem vremenu. A preden nas bo narava spet grela, bo še preteklo nekaj mesecev, zato si ta čas pogled na morje raje privoščimo z vzponom na bližnji hrib. Od tam se morje z majhnimi otočki vidi tudi takole. I. K. / Foto: Tina Dokl

Mnogi slovenski otroci decembra pišejo želje dobrim možem, naj jim prinesejo sladkarije, legokocke, bleščice ... ali pa čudoviti koledar za leto 2016 pravljicarke Anje Štefan in ilustratorke Jelke Reichman z naslovom *Svet je kakor ringaraja*. Ne tako daleč od našega sveta pa otroci na meji med obema Sudanoma npr. poznajo čisto drugačne igrače – tanke in drugo orožje, ki otroško nedolžnost spreminjajo v kruto realnost, na kar opozarja človekoljub Tomo Križnar. Nekaj teh igrač tudi kot ogledalo sveta je Tomo prinesel v Slovenijo, restavriral jih je konservator-restavrator Boštjan Meglič. S. K. / Foto: Tina Dokl

Pojasnjevanja namesto uživanja na plaži

MARKO JENŠTERLE

Resno, a sproščeno

S Hildo Tovšak sem se nekoč celo srečal. Na začetku devetdesetih sem imel resno namero, da bi se vrnil v Buenos Aires. V argentinski prestolnici so ravno odpirali slovensko veleposlaništvo in menil sem, da bi me lahko tja poslali za kulturnega atašeja. Kolega Vlado Mihelj mi je dejal, da moram to pač dati vedeti širši okolici, saj se sami name ne bodo spomnili. Napisal sem obširen program kulturne dejavnosti v Argentini, v njem navedel svoje reference z vizijo dela in potem to začel pošiljati naokrog. Najprej tedanjemu zunanjemu ministru Dimitriju Ruplu, mentorju moje diplome, ki me

je dal v evidenco, a je moral malo po tem zapustiti mesto zunanjega ministra, zamenjal pa ga je Lojze Peterle, s katerim sva se prav tako poznala. Tedaj me je k sebi poklicala Hilda Tovšak, vodja kadrovske službe na zunanem ministrstvu, kasneje pa še Tomaž Kunstelj, šef Peterletovega kabineta. Kazalo je, da bi se moja želja res lahko uresničila, a se je nenadoma vse skupaj končalo. Ugotovili so namreč, da nisem v nobeni stranki, z mojo diplomacijo je bilo konec, v Buenos Aires pa so šli ljudje s pravimi strankarskimi izkaznicami.

Danes mi ni žal, da se je tako končalo. Za razliko od

Hilde Tovšak, ki je nekoč tako visoko kotirala v krščanskodemokratskih vrstah in bila celo nominirana za Slovenko leta, je moje današnje življenje v primerjavi z njenim precej mirnejše. Nikomur nisem nič dolžan, pa tudi meni ljudje ničesar ne dolgujejo. Predvsem pa se mi ne smilijo ljudje, ko strmo padajo s svojih visokih položajev, saj se mi niso smilili niti tedaj, ko so se na te položaje vzpenjali. Hilda Tovšak je bila na začetku devetdesetih ena glavnih finančnih strokovnjakov v svoji stranki, nato pa jo je odneslo na področje, v katerem so se nekoč pretakale gore denarja. Gradbeništvo

je bila desetletja zlata jama in v njej so njeni glavni akterji denar delili zelo po domače. Potem je v tej gospodarski panogi čez noč prišlo do krize, sistem se je podrl, na dan so začele prihajati informacije o netransparentni porabi sredstev, veliki akterji so se znašli za zapahi ali pa pod okriljem spretnih odvetnikov in zdravnikov, ki ugotavljajo, da so nezmožni stati pred sodniki.

Hilda Tovšak je bila leta 2013 pravnomočno obsojena na zaporno kazen, proti njej pa poteka še nekaj drugih sodnih postopkov. Zdaj je poskrbela za novo preseñenje. V zameno za miljšo kazen v aferi Hypo je s

specializiranim državnim tožilstvom sklenila dogovor o priznanju krivde. To pomeni, da bo v tem procesu zdaj stopila na prostor za priče, v tej vlogi pa bo med drugim morala pojasniti tudi to, kam je izginil denar iz poslov med Hypo Alpe Adria Bank Slovenija in Vegradam. Po nekaterih informacijah naj bi ležal na čudovitem karibskem otoku Bonaire. Če v življenju Hilde Tovšak ne bi bilo pohlepa, bi se lahko danes z Bonairom ukvarjala čisto drugače. Lahko bi na njihovih čudovitih plažah pila koktajle in uživala v upokojitvi. Namesto tega mora zdaj pojasnjevati, ali je na njem še kaj slovenskega denarja.

BO FRANCU USPELO?

Mogoče nas v zadnjih dneh resničnostnega šova Kmetija: Nov začetek čaka preobrat. Gostilna išče šefa se ravno tako približuje odločilnemu trenutku, pa tudi Slovenija ima talent decembra zaključuje svoje popotovanje. Povsod naj bi zmagovalc šova domov odšel bogatejši za denarno nagrado; na kmetiji celo več tekmovalcev, saj se fantje pogovarjajo o deljenju prejetega denarja.

Alenka Brun

Kmetija: Nov začetek je letos gledalcem ponudila kar nekaj zanimivih preobratov. Iz tedna v teden so bile naloge težje, včasih skoraj neizvedljive, med lažje so spadale bolj priprave ozimnice oziroma tiste, pri katerih ni bilo toliko fizičnega dela. Čeprav se ga sedanji tekmovalci na kmetiji niso branili. Sploh Franc ne zdrži brez dela, Faki pa ravno tako ni najbolj srečen, kadar dela ni. Miha, Bruno in Niko tudi znajo poprijeti za delo ali narediti tisto, kar naroči glava družine. Celo sami včasih vidijo, kaj je treba postoriti. Miha se je izkazal tudi kot dober kuhar.

Ko se je zmagovalna ekipa že veselila, da se je znebila žensk, da so domov iz arene poslali tudi Dominiko, so ustvarjalci šova poskrbeli za preobrat: ta teden so se na kmetijo vrnili prav vsi izpadli tekmovalci, med katerimi bodo izbrani odločali, kdo od finalistov je tisti, ki jo bo zapustil takoj. Kar seveda povzroča trenja na obeh straneh. Med povratniki sta bili tudi Barbara in Dominika, ki pa sta se z največjim veseljem odrekli privilegiju odločanja, samo da sta lahko zapustili snemanje oziroma kmetijo.

Seveda je v šovu napeto. Miha je na izločanju preseñetil z imuniteto, ki mu jo je odstopil Faki. Tega nihče ni pričakoval.

Je to res odkrito prijateljstvo ali le taktika, se je spraševal povratnik Sebastijan.

Zadnje dni je obisk starih tekmovalcev na kmetijo vnesel nemir. Bo peterici uspel načrt, ki so si ga zadali, ali se bo tik pred koncem zgodilo, da velika zmagovalca ne bosta pričakovana Faki ali Franc? / Foto: Planet TV

Kako se bodo stvari razpletle, bomo videli kmalu, predvsem pa verjetno prav vse, ki kmetijo spremljate, zanima, ali bo na koncu zmagovalc res delil denar med zadnje preživele na kmetiji ali se bo s titulo pojavil tudi dvom o plemenitosti tovrstnega dejanja.

Tudi resničnostni šov Gostilna išče šefa, kjer bo na koncu zmagovalni kuhar domov odšel bogatejši celo za precej več kot le petdeset tisočakov, se bliža koncu. Finalni del se začne naslednji teden in trenutno najbolje kaže Tomašu, ki je zaradi svojega znanja že od vsega začetka tudi favorit tekmovalcev, in pa Blažu. Jima pa tesno za petami sledi s svojim znanjem in opravljenimi izzivi Robert, Žan pa je kljub svoji mladosti in pomanjkanju izkušenj v tem času zelo napredoval in tudi pri njem se nikoli ne ve, kdaj lahko na mizo postavi izvrsten

krožnik. Mogoče tudi v šovu Gostilna išče šefa lahko pričakujemo nepričakovano, kar pa je letos resnično držalo za izzive, s katerimi je chef Bine tedensko soočal tekmovalce, z vajenkami pa so ustvarjalci šova sploh začeli dogajanje.

Bliža se tudi finalno dejanje pete sezone šova Slovenija ima talent. Vseh deset finalistov bo na oder stopilo v nedeljo, 13. decembra, glavna nagrada pa je petdeset tisočakov. Še pred velikim finalom ustvarjalci šova pripravljajo za gledalce posebno oddajo, ki bo na sporedu 6. decembra in bo razkrila šale iz zadržja, kočljive in neobjavljene posnetke žirantov ter največje napake voditeljev. Videli pa boste tudi, kako se Žan Libnik, Jerica Steklasa, Sara Hercog, Sabina Veber, Jernej Kozan, Nejc Lombardo in Miha Plantarič, Nejc Pipp in Miha Kumer, Petra in Sergej,

Mara in njene ljudske pevke in Zala Smolnikar pripravljajo na veliki finale.

A v zaključnih fazah omenjenih resničnostnih šovov se že lahko prijavite v starega znanca: vrača se nova sezona Velikega brata. Glavna nagrada je ravno tako petdeset tisoč evrov, toliko pa znaša nagrada v novem resničnostnem šovu na naših malih zaslonih. Na Planet TV namreč prihaja Bilo je nekoč, resničnostni šov, kjer bodo tekmovalci postavljeni v mesto iz preteklosti.

Šov Bilo je nekoč je ustvarjen po licenci švedske produkcijske hiše Strix, ki je ustvarila tudi Kmetijo: Nov začetek. Tekmovalci se bodo merili v surovih starodavnih bojih, na preizkušnji bodo tako sposobnosti preživetja kot sodelovanja v skupini. Slovenci bomo tako eni prvih, ki se bomo podali v avanturo po starodavnih časih.

SONČKI DOBROTE

V Železnikih so že sedmič posijali Sončki dobrote – tokrat za pomoč družini Žaberl pri nakupu invalidskega dvigala in dobrodelno akcijo na Andamanskih otokih.

Ana Šubic

Dvorana na Češnjici v Železnikih je minulo soboto gostila tradicionalni, že 7. dobrodelni koncert Sončki dobrote, ki je obiskovalcem tudi letos postregel s pestrim programom. Koncert pripravlja skupina Sončki dobrote, ki deluje pod okriljem Kulturnega društva Češnjica, zamisel zanj pa je dobila skupaj s prijatelji iz Pivke – člani Kvinteta Sonček. »Tako z obiskom kot izku-

Pobudniki njegove postavitve so sicer člani Prostovoljnega gasilskega društva Železniki.

Organizatorji so v program koncerta ponovno prepletli instrumentalne, pevske in plesne točke. Osrednji gost je bil ansambel Vrisk iz Trebnjega, od koder je njegov vodja Jože Avbar, sicer pa je večina članov Gorenjcev. Seveda ni šlo brez vsakoletnih gostov, pevcev že omenjenega Kvinteta Sonček. Navdušil je tudi Tone Habjan, sicer operni pevec, ki se mu je na odru s harmoniko pridružil še Nejc Jemc, s katerim glasbe-

Osrednji gost dobrodelnega koncerta je bil ansambel Vrisk. / Foto: Andrej Tarfila

pičkom smo zelo zadovoljni, saj smo zbrali 1643 evrov,« je v imenu organizatorjev dejala Majda Tolar. Tudi letos bodo del izkupička namenili dobrodelni akciji skupine prostovoljcev iz Pivke, ki se prihodnje leto odpravlja na Andamanske otoke v Indijskem oceanu, kjer name-rava postaviti streho na eni izmed šol, drugi del pa družini Žaberl iz Železnikov, ki potrebuje invalidsko dvigalo.

no sodelujeta že skoraj 25 let, mnogi pa ju imajo v spominu kot člana glasbene skupine Štrio Jemc iz Škofje Loke. Večer so z nastopi obogatili še pevska skupina Vocal Bača Podbrdo, ki se je povabilu organizatorjev odzvala že tretjič, atraktivna plesna skupina kavbojk, ki slišijo na ime Colorado Country Line Dance, in priljubljeni Trio Šubic iz Škofje Loke, ki poslušalce razveseljuje že sedem let.

Navdušil je tudi pevec Tone Habjan ob harmonikarski spremljavi Nejca Jemca. / Foto: Andrej Tarfila

DRUŽABNA KRONIKA

UMETNOST MALO DRUGAČE

Gašper Čarman je najboljši somelje Slovenije, Matjaž Erzar je pred kratkim obiskal Laponsko, Okusi Radolce pa se danes zvečer v Joštovem hramu v Podnartu uradno poslavljajo od letošnjega novembra in se že veselijo prihodnjega.

Alenka Brun

Vdvorcu Zemono v Vipavski dolini so predstavniki društva Somelier Slovenije pred kratkim uspešno zaključili tekmovanje Najboljši somelier Slovenije 2015. Zmagal je Gašper Čarman iz Reteč pri Škofji Loki, ki bo tako Slovenijo predstavljala na svetovnem prvenstvu v mestu Mendoza v Argentini aprila drugo leto.

Na zahtevnem tekmovanju so v polfinalu Gašperju delali družbo še David Alaimo, Igor Dorner Radosavljevič in Martin Gruzovin.

Finalni del so fantje nadaljevali brez Alaima, na koncu pa je bil najboljši med najboljšimi Gašper in tako že drugič osvojil naziv najboljšega someljeja. Tekmovalni del se je zaključil še s posebnim izzivom: z izborom najboljšega someljeja v točenju penine iz steklenice magnum, kar pa je prav tako postal Gašper.

Novembrski Okusi Radolce so mimo, uradno pa bodo razvajanje za brbončice zaključili danes zvečer v Joštovem hramu v Podnartu, ki smo ga tudi sami obiskali v času Okusov. Uživali smo v bučni juhi s kostanjem, bučnimi semeni in mlečno peno, čeprav tudi

leskovački uštipak s kajmakom, prebrančev pire in pečena paprika zahtevnega gosta niso pustili lačnega. Polnjena figa s kostanjevim sladoledom pa je lepo zakročila meni treh hodov Joštovih letošnjih Okusov.

Prav poseben kulinarčno-vinski dogodek pa je gostila kranjska gostilna Pr Matičku, kjer je njen šef Matjaž Erzar, sicer strasten lovec, združil moči z organizatorico dogodka Vanjin vinski mnogoboj, Vanjo Mramor. Matičkov tokratni laponski ulov na krožnikih je presenetil z okusi, udeležencem dogodka, ki so sami izbirali med predlaganimi vini in jih spajali s hrano,

pa je izbor zapletel – v pozitivnem smislu. Kaj se poda k suhi župi iz dimljenega karibuja? Gre k tatarju taistega jelena s hrenovo omako in avokadom bolj vino z nežnejšo cvetico ali močnejšim karakterjem? Matičkov ajmoht večera, kjer sta imela pomembno vlogo snežna kokoš (willow grouse) in ruševac, je goste navdušil; lososov bočnik pa se je recimo kahal kar deset ur ... Za okus sladkega je poskrbela kostanjeva razpočena torta s kutinovim sladoledom; s sirom Jamarjem, zorjenim na poseben način – v kraški jami, pa je piko na kulinarčni i postavil Dario Zidarič.

Gašper Čarman je postal najboljši somelje Slovenije 2015. Ta naziv si je prislužil tudi leta 2013.

Kranjčan Matjaž Erzar razlaga, kako ga je na Laponskem vsak večer najbolj navdušil polarni sij. / Foto: A. B.

Lahko bi rekli kar obarna juha s pridihom laponske, kakor si jo je zamislil chef. Za piko na i je Matjaž svojemu 'ajmohtu' dodal še žgance. / Foto: A. B.

Dario Zidarič je malce drugačen kraški kulinarčni umetnik, a njegove jamske sire poznajo v najboljših restavracijah tudi izven naših meja. / Foto: A. B.

Miloš vas z okusi razvaja v Joštovem hramu v Podnartu.

Bučna juha s kostanjem, bučnimi semeni in mlečno peno

VRTIMO GLOBUS

Courtney vrnila zaročni prstan

Revija People poroča, da sta igralka **Courtney Cox (51)** in Johnny McDaid (39) preklcala zaroko. Zvezdnica serije Prijatelji in kitarist skupine Snow Patrol sta se zaročila junija lani po šestih mesecih zveze. »Par ima že dlje časa težave,« je potrdil neznani vir. Nazadnje sta bila skupaj opažena na poroki Jennifer Aniston in Justina Theroux. Courtney je bila pred tem štirinajst let poročena z Davidom Arquetom, s katerim imata enajstletno hčerko Coco.

Zvezdnik Prijatelj je srečal stare prijatelje

Matt LeBlanc (48), najbolj poznan po seriji Prijatelji, je s svojimi nekdanjimi sošolci praznoval trideseto obletnico mature. Ob tem pa se ni počutil prav nič mladostno. »Srednješolska združitev. Trideset let je od tedaj. Počutil sem se starega tisoč let,« je zapisal igralec in z oboževalci delil selfie generacijsko fotografijo maturantov letnik 1985. »Vesel sem, da sem zopet videl svoje stare prijatelje,« je zapisal dan po zabavi.

Sinead O'Connor družino prosi za pomoč

Duševno stanje irske pevke **Sinead O'Connor (48)** že nekaj časa ni najboljše, na kar kaže pranje umazanega perila v javnosti. Sprva je družino javno obtožila, da so jo zapustili, nato je objavila, da se je predozirala in skušala narediti samomor. Kasneje je preko družabnega omrežja sporočila, da družina zanjo ne obstaja več, nazadnje pa jih je prosila za pomoč. »Prosim, pridite k meni, pomagajte mi razumeti. Pokažite, da me imate radi, rotim vas, ne zapuščajte me,« je objavila.

Holland srečna v objemu mlajše

Igralka **Holland Taylor** pravi, da je pri dvanajdesetih letih končno našla pravo ljubezen. »To je najbolj čudovita, edinstvena stvar, ki se je zgodila v mojem življenju,« je povedala zvezdnica serije Dva moža in pol, ki imena svoje ljubezni ni želela izdati. Priznala je, da gre za mlajšo žensko, s katero razmišljata o poroki.

The Art of Pole Dance (Umetnost plesa ob drogu) je v Ljubljani ponovno potrdil, da ples ob drogu postaja vse bolj priljubljena plesna disciplina tudi v Sloveniji. Zmagala je Hrvatica Ana Čudič, drugo mesto je osvojila Slovenka Ekaterina Faskhutdinova, tretja pa je bila Madžarka Szilvija Molnar. / Foto: arhiv dogodka (Aleš Jenko)

Dobrodelni koncert za malo Anjo

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Kulturno društvo Bohinj na predvečer Miklavža, 5. decembra, ob 19.30 v Domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici pripravlja letos že četrty dobrodelni koncert. Udeležbo na koncertu so poleg ženskega pevskega zbora KD Bohinj, Triglavskih rož c KD Bohinj, Pevskega društva Franc Urbanc, Pihalnega kvinteta Godbe Bohinj, Plesnega Kluba Tržič in drugih napovedali tudi Samuel Hudl, pevec skupine Sams fever, vrhunska pevka Janja Hvala in Anja Baš.

Izkupiček koncerta je namenjen dveipolletni Anji, ki je v svojem kratkem življenju prestala že veliko hudega, saj se je na videz nedolžni padec med igro sprevergel v najhujšo nočno moro staršev. Po notranjih krvavitvah in hematomu, mesecu dni v komi in številnih zapletih z okužbami se je pokazala kot prava borka in se po mesecu dni prebudila iz kome. Zaradi posledic potrebuje stalno nevrofizioterapijo, po besedah predsednika Kulturnega društva Bohinj Jureta Sodje pa ji bodo z izkupičkom od koncerta poskušali omogočiti čim več takšnih terapij.

Z dobrodelnim koncertom bodo Bohinjci poskušali omogočiti čim več nevrofizioterapij za malo Anjo. / Foto: KD Bohinj

Konji Dragice Markun

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – V Muzeju občine Šenčur, kjer je stalna razstava keramike in se vse leto vrstijo najrazličnejše likovne razstave, so ta teden odprli zadnji v tem letu. Gre za razstavo domačinke Dragice Markun pod naslovom Galop, tematski izbor slik različnih formatov in tehnik pa je posvetila konjem.

Dragico Markun v Šenčurju sicer poznajo kot vsestransko osebnost. V Hiši čez cesto na Miljah je kot zbirateljica zasnovala stalno zbirko starih igrač, v hiši pa se ljudje družijo tudi ob ljudskem petju, otroški folklori, različnih delavnicah in

predstavitvah zanimivih osebnosti s področja slovenske kulture. Ukvarja se tudi s slikarstvom in fotografijo, kot članica Likovnega društva Cerklje pa je svoja dela že večkrat razstavljala. Ob odprtju likovne razstave Galop, kjer je temo konja tudi domiselno povezala z domačim konjeniškim društvom, je o njenem ustvarjanju spregovorila Barba Štemberger Zupan, v imenu občine pa podžupan Aleš Perič Močnik, zapeli so ljudski pevci iz Hiše čez cesto, na ljudsko glasbilo oprekelj je zaigrala Dragičina vnukinja Eva, glasbeni prispevek pa sta dodala še Zdravka in Brane Klančnik.

Razstava Dragice Markun bo odprta do 3. januarja. / Foto: Tina Dokl

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtega do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS – Janez Rozman, s. p., T: 04/531 52 49

BOŽIČNI BANOVCİ: 27.- 28. 12.; **RADENCI:** 26.-28. 12.; **SILVESTROVANJE TERME TUHELJ:** 30. 12.-2. 1.; **KOPALNI IZLET OLIMJE:** 25. 1.; TRST: 12. 1.; **AKCIJA MADŽARŠKE TOPLICE** 31. 1.- 4. 2.; **52-, 56-, 60-SEDEŽNI IN KOMBI 8+1. www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Kr Miklavževa kuhna

Kranj – Letos Miklavž ne bo prinesel samo daril, ampak vas vabi tudi v svojo kuhno, v kateri bo na Glavnem trgu pripravljala dobrote od 16. do 21. ure.

Sejem gramofonskih plošč

Kranj – V Mestni knjižnici Kranj bo danes in jutri, v petek in soboto, 4. in 5. decembra, potekal 22. sejem gramofonskih plošč.

Sprejem tekačev pred Prešernovo hišo

Kranj – Turistično društvo Kranj vabi jutri, v soboto, 5. decembra, ob 12. uri pred Prešernovo hišo, kjer bo sprejem tekačev 22. Prešernovega teka Vrba-Kranj v spomin 215. obletnice rojstva velikega pesnika in praznovanja občinskega praznika Mestne občine Kranj.

Vaški sejem v Sebenjah

Sebenje – Jutri, v soboto, 5. decembra, v svojo družbo vabijo krajanje Sebenj. Med 9. in 12. uro obiskovalce v vaškem jedru Sebenj čaka bogata ponudba rokodelskih izdelkov in domačih dobrot, kot so domač sir in skuta, suhomesnati izdelki, med in medeni izdelki, zdravilni čaji

Miklavževanja

Tržič – Igrico Miklavževa pekarna si otroci lahko ogledajo na Miklavževem večeru jutri, v soboto, 5. decembra, ob 17. uri v Kulturnem centru v Tržiču ali pa v nedeljo, 6. decembra, ob 17. uri v Kulturnem domu Lom pod Storžičem. Vabi Župnija Tržič.

Škofja Loka – Prosvetno društvo Sotočje organizira Miklavževanje za vse otoke na Mestnem trgu pri Marijinem znamenju jutri, v soboto, 5. decembra, ob 17. uri. Najprej bo srečanje z Miklavžem, nato bodo otroci skupaj z njim odšli na Loški oder, kjer bo igrice, po njej pa bo Miklavž obdaroval vse otroke. Vstopnine ne bo.

Jesenice – Mladinski center Jesenice in Gledališče Toneta Čufarja Jesenice vabita na Veselo Miklavževanje, ki bo danes, v petek, 4. decembra, ob 17. uri v dvorani Kina Železar Jesenice. Najmlajšim Miklavž, ki bo prišel v spremstvu angelčkov in jeznega parkeljna, obljublja tudi mala sladka darilca. Vstop bo prost.

Prednovoletno druženje z jublanti

Jesenice – Medobčinsko društvo invalidov Jesenice obvešča člane, da bo prednovoletno druženje z jublanti v soboto, 19. decembra, z začetkom ob 17. uri v Restavraciji Kazina na Jesenicah. Obvezne prijave do 15. decembra sprejemajo v pisarni društva vsak torek od 10. do 12. in od 16. do 17. ure.

Za otroke

Preddvor – Jutri, v soboto, 5. decembra, lahko ob 10. uri v Info centru otroci prisluhnejo pravljici z naslovom Mihovo pismo, po njej pa likovno ustvarjajo.

IZLETI

Pohod Crngrob-Planica

Kranj-Britof – Društvo upokojencev Britof Predoslje vabi v ponedeljek, 7. decembra, na pohod Crngrob-Planica. Zbor udeležencev bo ob 9. uri pred gasilskim domom Britof. Hoje bo za okoli tri ure. Prijave sprejema Anica Bertonec po tel. 031 346 940.

Prednovoletni sprehod

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na prednovoletni sprehod, in sicer v četrtek, 17. decembra. Izlet je primeren za planince in pohodnike, odhod bo ob 8. uri izpred Globusa. Prijave z vplačili sprejemajo do 14. decembra v pisarni društva.

Kanalski Vrh in Jelenk

Šenčur – Turistično društvo Šenčur vabi v nedeljo, 13. decembra, na pohod na Kanalski Vrh in Jelenk (obrobje Banjške planote). Skupne zmerne hoje bo za okrog pet ur. Informacije in prijave zbira do petka, 11. decembra, Franci Erzini, tel. 041 875 812.

V neznano

Jesenice – Planinsko društvo Jesenice vabi 13. decembra na planinski izlet v neznano. Zbor bo ob 8. uri na zgornji postaji na Hrušici. Hoje skoraj ne bo. Prijave sprejemajo na upravi društva.

PREDAVANJA

Naš dom = naš raj

Kranj – V ponedeljek, 7. decembra, bo ob 18. uri v prostorih GTV – Gorenjske televizije, Oldhamska cesta 1a, predavanje z naslovom Naš dom = naš raj. Tokrat bo Jožica Ramšak, ki je tudi energijska terapevtka, spregovorila o tem, da na naše počutje in zdravje vplivajo tudi energije, ki so v prostoru.

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska Adventistična Cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 5. decembra, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma z okvirno temo Ali veš, kateri del Kristusovega telesa si? Pogovor bo povezoval Marko Močnik.

Ugotovite vzrok svojih zdravstvenih težav

Kranj – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj danes, v petek, 4. decembra, ob 18. uri vabi na brezplačno predavanje Ne zadovoljite se z lajšanjem posledic – ugotovite vzrok svojih zdravstvenih težav in ga učinkovito odstranite. Predavanje bosta vodila Irma in Igor Ogorevc, ustanovitelja Planeta zdravja, ki bosta tudi odgovarjala na vaša vprašanja. Predavanje bo na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju, Zlato polje, Kidričeva cesta 55a, predavalnica 301. Info in prijave: vlasta.jursak@ctrp-kranj.si ali gsm 040 733 344.

OBVESTILA

Smučarski sejem

Škofja Loka – Smučarski klub Alpetour vabi na sejem rabljene smučarske opreme, ki bo jutri, v soboto, 5. decembra, in v nedeljo, 6. decembra, od 8. do 19. ure v I. nadstropju Športne dvorane Poden. Vstopnine ne bo.

O spremembi Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih

Kranj – Civilnodružbena koalicija Za otroke gre! vabi v ponedeljek, 7. decembra, ob 19. uri v Mestno knjižnico Kranj na okroglo mizo Kaj čaka slovensko družino v prihodnosti in katere ključne dileme v resnici odpira korekcija zakona. Okrogle mize se bodo udeležili Silvo Šinkovec, Verena Vidrih Perko, Roman Vodeb, Metka Zevnik in Franci Donko.

Dan odprtih vrat Agromehanike

Hrastje – Jutri, v soboto, 5. decembra, bo od 8. ure dalje v Agromehaniki v Hrastjah dan odprtih vrat. Ogleдали si boste lahko novice iz njihovega proizvodno-prodajnega programa kmetijske mehanizacije, imeli pa boste tudi možnost poskusnih voženj s traktorji Agt, Carraro in Deutz Fahr ter možnost ugodnih nakupov s popusti.

Delavnica izdelovanja novoletnih okraskov

Kropa – Kovaški muzej bo prihodnjo soboto, 12. decembra, organiziral prednovoletno delavnico izdelovanja novoletnih okraskov iz blaga v tehniki patchwork z Margareto Volk Čalič. Delavnica bo trajala od 9. do 13. ure v Vrtcu Kropa. Ves material dobite na delavnici. Prijave zbirajo do četrtega, 10. decembra, po telefonu 04 53 37 200 (Tamara) ali 04 53 37 201 (Saša) ali na e-naslov: kropa@muzeji-radovljica.si.

Partnerska, individualna in družinska terapija – še vedno tabu?

Domžale – V Knjižnici Domžale se bo v sredo, 9. decembra, ob 19. uri začel pogovor z naslovom Partnerska, individualna in družinska terapija – še vedno tabu? Udeležba na pogovoru je brezplačna, zaželeno pa so prijave na info@priznaj.si.

KONCERTI

Božični koncerti MePZ Svoboda Mengeš

Kranj, Mengeš, Komenda – MePZ Svoboda Mengeš vabi na Božične koncerte, ki bodo: v soboto, 19. decembra, ob

ANKETA

Več priložnosti
za druženje

VILMA STANOVNIK

Začel se je veseli december, zato smo tokrat spraševali, ali pretiravamo z okraševanjem in nakupovanjem, ki se je za nekatere začelo že sredi novembra, ali pa nam je to v veselje.

Foto: Tina Dokl

Katja Čebtron iz Podljubelja:

»Doma smo bili vajeni, da smo smrečico postavili na predbožični večer. Za vse je bil to velik dogodek in ohranjamo ga še sedaj. Zdi se mi pretirano, da ponekod okrašujejo že sredi novembra.«

Marjana Podviz iz Zbilje:

»Zdi se mi pretirano, da se začne okraševanje že v novembru, prav tako, da se preveč zapravlja. Seveda kupimo kakšno darilo za najbližje, bolj pomembno pa je, da se obiskujemo med seboj.«

Monika Finžgar iz Stražišča:

»Okraševanje sredi novembra se mi zdi prezgodaj, je pa res, da je prva adventna nedelja konec novembra in takrat začnemo premišljevati tudi o nakupih. Jaz se odločam za simbolična darila.«

Vojin Cupač iz Kranja:

»Všeč mi je veseli december. Škoda bi bilo, da bi praznično vzdušje trajalo le dan ali dva, prav je, da se srečujemo in obiskujemo ves mesec, čeprav je božič zame najlepši praznik.«

Jure Oblak iz Predoselj:

»Res je morda pretirano, da se začne praznovanje božiča in novega leta že novembra, mi je pa všeč, ker je decembra več priložnost za druženje. Ko sem bil manjši, sem težko čakal zlasti Miklavža.«

Jeseničana dobrotnika leta

Marjana in Janez Komel z Jesenic sta v letošnji akciji Ljudje odprtih rok izbrana za dobrotnika leta 2015.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – Ta teden so v Narodni galeriji v Ljubljani v dvaindvajseti akciji Ljudje odprtih rok razglasili letošnje dobrotnike, darovalce, izjemne osebnosti in dobre ljudi. V akciji predstavljajo humanitarno delovanje posameznikov, skupin in podjetij na različnih področjih, prejšnja leta jo je vodila revija Naša žena, letos jo je prvo leto revija Ženska.

Letos izbranim ljudem odprtih rok so na prireditvi v Ljubljani podelili zahvalne listine, prvim štirim pa še simbol akcije, srebrno priponko – posnetek okrasne zaponke ptice v letu iz 5. stoletja, najdene v Ajdnu nad Potoki, ki je z dovoljenjem Gorenjskega muzeja zaščitni znak akcije Ljudje odprtih rok. Člani posebne komisije pa so med njimi izbrali: dobrotnika 2015 sta Marjana in Janez Komel, darovalka 2015 Nuša Derenda, izjemna osebnost 2015 Boris Cibič, bralci revije Ženska pa so izbrali tudi dobrega človeka 2015, in sicer Bojana Kodeljo.

Zakonca Marjana in Janez Komel z Jesenic dobrodelno delujeta vsak na svojem

Dobrotnika leta 2015 Janez in Marjana Komel z Borisom Bregantom, predsednikom Društva upokojencev Jesenice / Foto: Tina Dokl

področju, pogosto pa tudi pri skupnih akcijah. Marjana je dejavna v projektu Starejši za starejše, v društvu upokojencev, v domu upokojencev na Jesenicah, kjer vodi tudi pevski zbor, v domači krajevni skupnosti, v Karitas ... S svojo harmoniko razveseljuje ljudi doma in v zamejstvu, igra tudi slavljencem, ki si ne morejo privoščiti drugega kulturnega razkošja. Janez pa je že enajst let posebej dejaven pri društvu

upokojencev na področju športa in rekreacije, tako pri pridobivanju potrebnih sredstev kot tudi pri načrtovanju in vodenju pohodov. Z veliko znanja in poslušnosti želje udeležencev jih je organiziral že dvesto štirideset. »Zakonca Marjana in Janez Komel sta srečna, če lahko pomagata, zato vsak mesec namenita tudi nekaj denarja za projekt Botrstvo na Jesenicah. Za rojstne dneve pa se na Janezovo pobudo

prijatelji ne obdarujejo, ampak zberejo denar in ga podarijo v dobrodelne namene. Ne mine dan, da ne bi naredila nekaj dobrega za druge,« pojasnjuje svojo izbiro organizatorji akcije Ljudje odprtih rok.

Akcija spodbuja solidariteto med ljudmi in sporoča, da je med Slovenci še vedno živa. Projekt podpira tudi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

V Žireh dobili pogodbenega pediatra

MATEJA RANT

Žiri – Občina Žiri se je skoraj leto dni trudila, da bi v Žireh ohranila pediatrično ambulantno. Osnovno zdravstvo Gorenjske je zdaj zagotovilo pogodbenega pediatra, ki bo decembra enkrat tedensko, ob torkih, začel izvajati preventivne preglede in cepljenje šolske mladine. Dejavnost bo izvajal v prostorih koncesionarja splošne medicine, glede prostorov pediatrije pa naj bi mnenje podala posebna komisija

ministrstva za zdravje po ogledu prostorov prihodnji petek. Na občini so ob tem poudarili, da to zanje ne more biti dokončna rešitev, zato si še naprej prizadevajo zagotoviti pediatra s koncesijo, ki bi pokrival tudi občino Gorenja vas - Poljane. V Žireh bi bil prisoten dva dni, v sosednji občini pa tri dni. Čeprav se zavedajo, da jih čaka dolgotrajen postopek za pridobitev koncesije, pa se kljub temu nadejajo, da bi pediater lahko začel z delom v prihodnjem šolskem letu.

Nova avtobusna linija Škofja Loka–Draga

Škofja Loka – Prvega decembra so v Škofji Loki uvedli novo avtobusno linijo. Od ponedeljka do petka vozi avtobus tudi na relaciji Škofja Loka–Draga prek Frankovega naselja. Nova avtobusna linija je uvedena za poskusno obdobje. Odhodi iz Škofje Loke so ob: 9.00, 11.40 in 15.40, v nasprotno smer iz Drage pa ob 10., 12. in 16. uri. Cena enkratne vozovnice ne glede na relacijo prevoza znaša en evro, cene so izoblikovane na podlagi medkrajevnih cen v povezavi s pogodbo o znižanju cen vozovnic z Občino Škofja Loka. Razliko do polne cene plača občina. Kupljena vozovnica na novi avtobusni liniji Škofja Loka–Draga omogoča tudi brezplačni prestop na avtobusno linijo Lipica–Podlubnik.

Jabolko iz pravljice o Sneguljčici

Podbrezje – »Narava vedno poskrbi za kakšno presenečenje, le opazovati jo je treba,« ugotavlja Milena Vovko iz Podbrezja, ki je med letošnjimi jabolki opazila eno, še posebej zanimivo in nenavadno – jabolko, ki spominja na tisto iz pravljice o Sneguljčici.

vremenska napoved

Delno jasno bo z občasno zmerno oblačnostjo. Zjutraj in deloma dopoldne bo po nižinah megla ali nizka oblačnost. Čez dan bo razmeroma toplo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

-1/11 °C

SOBOTA

-1/10 °C

NEDELJA

1/9 °C

